Haşim Kutlu

ALEVİ KİMLİĞİNİ TARTIŞMAK

KİTAP - I

Alawiydiler hem de Kızılbaş...

DÜŞÜNCE DİZİSİ

Haşim Kutlu ALEVİ KİMLİĞİNİ TARTIŞMAK

DÜŞÜNCE DİZİSİ

Haşim Kutlu 1942, Maraş / Afşin / Ağçaşar köyü doğumlu. 1963 yılında Ankara'ya yerleşti. 1966 yılında liseyi bitirdi. 1970 yılında askerliğini tamamladıktan sonra girdiği siyasi çalışmaları 12 Mart'ın o ağır koşulları altında sürdürdü. 1974 yılında bir grup arkadaşıyla birlikte tutuklandı ve Türkiye'nin en uzun hapis yatan siyasi tutsaklarından biri oldu. 1991 yılında infazları tamamlandığında, ardında tam 17 yıl bırakmıştı. Bu dönemde özellikle Türkiye'deki hapishane sistemi ve adil olmayan yargılamaları konu alan çalışmalar üzerinde yoğunlaştı. Bunlardan "12 Eylül Cezaevleri" *adlı incelemesi 1989 yılında Alan Yayıncılık tarafından yayınlandı. Halen Almanya'da yaşıyor,* Zülfikar *dergisinde katkıları yeralıyor.*

BELGE YAYINLARI
Düşünce Dizisi

ALAWİYDİLER
HEM DE KIZILBAŞ
Haşim Kutlu

Dizgi
Belge

Düzelti
Hüseyin Fırat

Mizampaj
Mehmet Arif

İç/Kapak Montaj
Adım Grafik

Kapak Tasarım
Yusuf Aslan

İç/Kapak Baskı
Gülen Ofset

Baskı Tarihi
Şubat 1997

BELGE ULUSLARARASI YAYINCILIK
Divanyolu Caddesi Binbirdirek İşhanı No: 15/4-409
Tel/Faks: 517 44 53
Tel: (0212) 638 34 58
Sultanahmet/İSTANBUL

Haşim Kutlu

ALEVİ KİMLİĞİNİ TARTIŞMAK

Kitap 1
Alawiydiler Hem de Kızılbaş

DÜŞÜNCE DİZİSİ

Mihri Belli/Gurbetten Notlar
"Türkiye Solu, Yaratıcı Marksizm, Kürt Sorunu ve
Dünya Gelişmelerini Konu Alan yazılar."

Celal A. Kanat/Özgürlük Ve/Ya Yetke
"Aydınlanmadan Kemalizme birbiriyle bütünleşen
ve aynı zamanda çelişen iki temel kavramla
yapılan düşünsel bir hesaplaşma..."

Albert Einstein/Yaşamla Yazışma
"Kendi deyimiyle bir 'gezgin'in '
derviş'ane düşünceleri...
Savaş ve barış, relativite,
Hitler, ölüm cezası, faşizm..."

Henri Lefebvre/Yaşamla Söyleşi
"Yüzyılımızın en önemli Marksist düşünürlerinden biriyle
ölümünden kısa bir süre önce yapılan zengin bir söyleşi..."

Jean Paul Sartre/Hepimiz Katiliz
"Bir sistem olarak sömürgeciliği yargılayan
ve ona karşı tavır almaya çağrı yapan yazılar..."

Mario Benedetti/Edebiyat ve Devrim
"Latin Amerika edebiyatını siyasal tavır
açısından sorgulayan denemeler..."

Haluk Gerger/Yeni Dünya Düzeni,
Türkiye Ve Sosyalizm
"Haluk Gerger'in sisteme meydan okuyan cesur yazıları...
İkinci baskıya yazarın Haymana Cezaevi'nden
yaptığı açıklamalar eklendi."

ALAWİ GERÇEKLİĞİNE GİDEN YOL

Bütün inkâr edenlerin ikrarından geldikleri; yaratılışı insan merkezli açıklayan felsefesi; Hakkı insanda gören derin kavrayışı; Cem erkalı ibadeti; müsahipliği farz gören sosyal düzeni, öbür dünyasız ve kıyamet günsüz dünyasallığı, Kızılbaş kimliği ile seçkinliği ve dikiliş tarzı; Dört kapı kırkmekânlı öğretisi ve sürekli öğrenmeye, öğretmeye hizmetkar enginliği; Gerçek vatan, özyurt, hakkın doğum kapısı anlamını yüklediği kadına yaklaşımı; yaratanın, her zerresinde mekân tuttuğu vücutlar olarak gördüğü doğaya ve evrene yaklaşımı bakımlarından, ne kadar belirleme var ise, bunların tamamı Alawi gerçekliğine işaret etmektedir.

Eğer, bütün inkâr edenlerin, inkârdan geldikleri Alawi gerçekliğine işaret ediyorsa; Alawi gerçekliğine bizi götürecek yollardan birinin de, inkâr edenlerin inkâr ettikleri şeyden hareket ederek inkârın inkârını gerçekleştirmek olduğunu ve yolun buradan geçtiğini bilmek durumundayız. Metod olarak biz de öyle yapacağız. Bu çalışmamızda, inkâr edenlerin inkâr belgelerini ve belgelerini ve belgelerin kaynaklarını, kime ve neye dayandıklarını ele alıp sergileyeceğiz.

TARİHSİZLİK ÜZERİNE GİRİŞ

Binlerce yıllık tarihi geçmişe karşın Alawiler, kendi tarihlerine ne sahip olabildiler ne de yazabildiler. Tarihi, hükümler ve hükmedenler arasındaki kavgada, taraf olarak yaşadılar sadece. Gerçekleşen ve olmuş-bitmiş olarak kabul gören Alawi geçmişi, bu temelde denilebilirki, bir yenilgiler tarihidir. Yenilgili tarih, tarihi gerçekleyenlerin tarihi olarak kayda geçmiyor genellikle. Ya da yaşadıkları gibi geçmiyor. Hükmedip, hükümdar olanlar için yenilenler, yeryüzünün musibetleri, bela arayıp belasını bulan garabetler olarak anlam taşıyor ve öylece de tarihe geçiyorlar. Kuşkusuz bu hükmedenlerin tarihi oluyor ve hükmedenler kendilerini gerçekliyorlar bu tarih yazımında.

Bu anlamda, hiç kuşkusuz, herkes kendi tarihini yazıyor. Elbetteki tarih, herkesin kendi tarihi oluyor ama herkesin de kendi keyfince gerçekleşmiyor! O günün verili tarihi toplumsal koşulları, yaşanan ve gerçekleşen tarihi belirliyor. Ona zemin hazırlıyor, şekillendiriyor ve sonuçlandırıyor. Sonuçtada topluma kim egemen olmuş ise gerçekleşen tarihin yazımı, egemen olanın tarihi olarak kayda geçiyor. İşte bütün iblislikte bu noktadan sonra başlıyor. Tarih keyfince yaşanmıyor ama keyfince yazılabiliniyor ve buna bilim dilinde "resmi tarih" deniliyor.

Alawiler kendi tarihlerini yazamadılar, yazabildiklerinede sahip olamadılar. Bir kez düşürüldüler ya, ardından hep tökezlemeye başladılar. Peş peşe düştüler, düşkünleştiler. Kendi mekânlarında mekânsızlaştılar. Gaspa, talana, yağmaya teşne oldular kendi makamlarında.Toplumsal hafızalarını kaybettiler, bellekleri silindi, sıfatsızlaştılar, kimliksizleştiler. Yenilgili olarak gerçekleşen tarihlerini, her düşürülmenin ardından gelen Alawi nesli, tıpkı bugünün Alawi nesli gibi, yenenlerin tarihlerinden yenenler, onları nasıl tanımış ve tanıtmış ise öylece öğrendiler. Kendi öz gerçeklerine her defasında biraz daha yabancılaşarak, yenenlerin tarihinde, boşuboşuna kendilerini bulmağa çalıştılar. Özellikle de yenilgili tarihin belli bir evresinden sonra giderek katmerleşen bir yabancılaşmayla onlar, kendilerinden başka her şeye benzediler, kendi mekân ve xanelerinden başka her mekân ve xaneye taşındılar ama hiç kendileri olamadılar! "Aynayı yüzlerine tutular, orada, Ali'yi, Veli'yi gördüler" Oysa gördükleri kendilerinden başkası değildi ama böyle olduğunu algılayamadılar!..

Hal böyle olunca, her şey hükmedenlerin insafına kalmış oluyor. İnsaf denilen vijdanı olgu ise, hükmedenin çıkarlarından ayrı oluşmuyor. Bu yüzden de, Alawiler üzerinde, tarih boyunca, kim nasıl egemenlik kurmuş ise, tarihi de kendisiyle başlatırken, o tarih yazımı içerisinde, egemenlik çıkarları neyi icabettiriyorsa Alawiliğe de o şekilde yer vermiştir. Bu nedenledir ki, bugün, egemen İslami tarih yazımında Alawilik, eğer iktidar olanların çıkarınaysa; İslamın bir bölüğü, eğer çıkarına değilse; bu taktirde de, "din dışı, sapık bir inanç" olarak görülebilmiştir. Bu, dün de böyleydi, bugün de böyledir.[1] İlginçtir, tarihi kökleri açısından ele alındığında, Hrıstiyanlığın yaklaşımı da aynı olmuştur. Batılı sömürgecilerin çıkarları eğer öyle gerektiriyorsa, pekala Alawiler, İslam öncesindeki Hıristiyanlar olup İslamdan sonra "biz

Alawiyiz" diyenler olabilmektedirler. Diğer yandan, kimi durumda Alawileri, çok kolayca Orta Asya steplerinde mekân tutmuş olarak görebileceğimiz gibi, resmi öğretilerin işlerine ve çıkarlarına uygun olarak, kimi durumda Yahudiliğin bir devamı, hata masonluğun bir uzantısı olarak da görmekteyiz.[2]

Bu yenilgili tarihten dolayı, hükmedenlerin tarih yazımında yer alan Alawiliği gerçek kimliği ile tanımanın ve tanıtmağa çalışmanın zorluğuna işarettir maksadımız. Bu girişede bu yüzden ihtiyaç duyduk. Diğer yandan, yine bu tarih yazımından, iğneyle kuyu kazarcasına da olsa, Alawi gerçekliğinin hiç olmazsa bir bölümüne ulaşabilmemizin mümkün olabileceğine de işaret etmek istedik böylece. Kendi tarihlerini gerçekleyenler, bir reddiye ile yola çıktılar. Tarihi Alawilik karşısında kendilerini gerçekleyenler de böyle yaptılar. Alawiliği retdetiler ve kendilerini gerçeklediler. Bu gün Alawilik eğer kendini gerçeklemek ve doğrulamak istiyorsa Onun da başkaca bir yolu yoktur. O da bir ret ile yola çıkmak durumundadır. İnkarı inkâr etmek. Reddi, reddetmek!... Sonuç olarak bizim buradaki çabamız da bir bakıma bu olacaktır.

Başvurulan Belgeler ve İçerikleri

Bu çalışmada elealdığımız belgelerın başında; İslamiyetin başından bu yana, Alawiliği hedefleyen, İslam dışılığını vurgulayarak onu suçlayan fetva, açıklama, hutbe ve vaazlara yer verdik. Vaaz ve Hutbeleri, özellikle Şii kaynaklarından seçmeğe özen gösterdik. Bir kıyaslama imkânı bulunması açısından, resmi ya da gayriresmi İslamın, gerek geçmişte gerekse günümüzde Alawiler hakkında vermiş oldukları fetva ve fetva yerine açıklamaları da olanak ölçüsünde güncelleştirerek verdik. Çıkardığımız sonuçları desteklemek ve okur yönünden kavratıcı olması amacıyla; yer yer, Eh-

lisünnet cephesinden Alawiliğin elealınışı ile ilgili eserlere, yer yer Şia cephesinden yaklaşımı belirleyen Eserlere ve her iki cepheden yapılmış değerlendirmelerle karşılaştırmak ve düşürülmüşlüğün ölçüsünü görebilmek bakımından da, bizzat Alawi cephesinden Alawiler adına yapılmış değerlendirmelere atıflarda bulunduk, bunlardan alıntılar yaptık.

Burada başvurduğumuz belgelerin bir kısmı, özellikle 1986'dan bu tarafa yerden mantar biter gibi bitmiş ve hemen hepsinde birbirine kaynaklık eden, bir çok sözümona araştırmacı yazarın da baş vurduğu belgelerdir. Ne varki, bu tür yazarların söz konusu belgelere olan ilgileri; belgelerdeki içeriği açığa çıkartmak değil, Alawiliğin nasıl da "güzel müslüman", "öz müslüman" olduğunun dal kavukluğunu yaparak, Alawileri, sözüm ona Laik Cumhuriyet kulvarına çekme amaçlarından ileri gelmektedir. Bunların içinden, biraz daha objektif davranmaya çalışanları da, belgelerde geçen nitemeleri yada sıfatlamaları, halkına yabancılaşmış egemenlerin, her zaman başvurdukları bir basitlik örneği kabilinden ele alıp, çalışmalarına, bir kenar notu olarak düşmekten öte gitmiyorlar.

Bir de üçüncü kategori sayabileceğimiz yazar takımı var ki bunların çoğu da Dede, Pir veya Ehli-beyit soylu Alawi geçinenlerdir. Bunlar diğerlerinden daha gayretkeştirler. En önde gelenlerden bir tanesi, Elbistanlı meşhur Halil Öztoprak'tır. Onun yanında diğerleri çömez bile olamazlar. İleride de göreceğiz, kitabında, bizim de başvurduğumuz fetva ve hutbelere o da başvuruyor. Ancak, Tevrat, İncil, Kur'an üçgeninde müthiş bir gezintiyle Alawiler hakındaki "iddiaları çürütmeğe" çabalıyor[3] Kendince Namaz'ın, Niyaz'ın, Haccın, Zekat'ın nasılda Kur'anda yer almadığını kanıtlayarak, "öz müslüman" Alawiliği, aklamış ve paklamış oluyor.

Halil Öztoprak örneğinin sergilediği tutum, aslında, sadece

ona ve günümüz çömezlerine has bir tutum değil, dolayısıyla yeni de değil. Tarihi bakımdan, her yenilgi döneminin ardından ortaya çıkan bizzat Alawi önderlerince de sergilenmiş bir tutumdur. Bel ki, bu tutumu koşullayan tarihi olaylar dikkate alınırsa, bunu, bir tür savunma biçimi olarak kavramak ve bu anlamıyla bir ölçüde hoş karşılamak mümkündür. Ancak dün için bir ölçüde hoş karşılamazın mümkün olduğu bu tutumu, günümüzde de hoş karşılamamız, aynı ölçüde anlayışla karşılamamız mümkün değildir. Müthiş taribat yapıyor çünkü. Tarihte de yapmış. Özellikle İslamiyetin hakimiyetiyle gerçekleşen yenilgili tarih evresinde, yenilgili yaşama itilen Alawiliğin, her defasında kendini biraz daha yitirmesine neden olduğu gibi, iktidarlarca, siyaset malzemesi gibi kullanılmalarına da elverişli boşluklar yaratmıştır. Bugün de aynı hizmeti görüyor. Üstelikte müthiş bir sefillikle. Ayrıca bu tutum, vaktiyle kendisini üretenleri kurtarmadığı gibi bugünkü takipçilerini de kurtarmaya yetmemiştir. Halil Öztoprak bu yolla, Alawileri kurtarayım, onları Laik Cumhuriyet kulvarına çekeyim, sahtelikle öz müslümanlık arasındaki farkı sergileyeyim derken, bu müthiş gayretkeşliğine kurban olmaktan kendini kurtaramamıştır. Onu hem yayıncı kılıklı ticaret erbabı yemiş tüketmiştir, hem de övgüler dizdiği Laik Cumhuriyet.[4]

İçerikleri bakımından söz konusu belgelere bakıldığında, Alawilik için ileri sürülen iddia, niteleme, açıklama, görüş belirtme, suçlama ve iftiraları, yöneldikleri yanlar açısından, başlıca dört grupta toplamak mümkündür. Şöyle:

a-) Alawiliğin felsefi yapısına, tanrı tanımı, kitaba, peygambere yaklaşım tarzı ve tarihi kökenlerine yönelik belirlemeler.

b-) İslamiyetin koşulları ve kimi temel belirlemelerine karşı tutum ve tavırlarına yönelik belirlemeler.

c-) Kadın-erkek ilişkisi, Cem, Semah, içki, pay-

laşımcılık (Ortaklık) vb. gibi gelenek ve göreneğe ilişkin Alawiliğin maddi ve manevi yaşama düzeniyle ilgili belirleme ve açıklamalar.

d-) Alawilere yönelik Cihad çağrısı ve "Siyaset etme"yi içeren karar ve uygulamaları belirleyen açıklamalardan oluşmaktadır.

ALAWİLİK VE ZENDIKLIK

"İman edenlerle, Musa dinini kabul edenler, Nasraniler, Sabiiler içinde Allaha ve ahiret gününe inanlar ve yararlı işler işleyenler, nezdi ilahideki mükafatlarına erecekler ve hiç bir korkuya uğramıyacaklar, hiçte mahzun olmayacaklardır"(Kuran-ı Kerim, Bakara suresi, ayet 62)

"İman edenler, Yahudi olanlar, Sabiiler, Nasraniler, Mecusiler, Müşrikler (Şirk koşanlar-HK) yok mu, Haak Taala her şeye hakkı ile şahittir" (Kuran-ı Kerim, Hac suresi, ayet 17)

İster fetva niteliğinde olsun, isterse risale, hudbe ve vaazlar yoluyla olsun, resmi ya da gayriresmi yapılmış olan açıklamalardaki belirlemelerin en eski olanlarıyla, hata, İslamiyetin başlangınç yıllarında olanlarıyla günümüzdeki açıklamalar arasında, tam bir uyum ve süreklilik olduğu ortaya çıkmaktadır. Değişik sözcük ve kavramlarla ifade edilmiş olsalarda, anlam olarak, hep aynı öze vurgu yapmaktadırlar.

Hemen tamamındaki ortak özellik; Alawiliğin "İslam dinini ve Kur'an'ı bozduğu" "Zendık" ya da "Zındık" olduğu, "Kur'an ve öbür şeriat kitaplarına uymadığı", "Allaha şirk koştuğu", "Allaha sıfat ve mekân işaret ettiği", "Namaz kılmayı reddettiği" vb. nitelikleri dile getirmiş olmalarıdır.

1-) Allaha şirk koşmak ve sapıklık etmek:

İslama göre tanrıya şirk koşmak; onun varlığına ve bir olduğuna inanmak, onun dışında başka ilahlara da tapınmak veya Alawilerde olduğu gibi tanrıyı insanda görmek gibi anlamlara gelmektedir. Allahın gösterdiği doğru yoldan sapmaya işaret eder.

Bu bağlamda, elimizdeki bir hudbe örneğinde şöyle denilmektedir:

"O gün yer yüzündekile, ayrı ayrı yola sapmışlardı; darmadağın dileklere sarılmışlardı; dağınık yollara sapıtmışlardı. Kimisi Allahı O'nun yarattığı şeylere benzetmedeydi; kimisi adını anarken batıl yola gitmedeydi; Kimisi de O'na şirk koşup sapıklık etmedeydi..."[5]

Bu belirleme, Hz. Ali'ye ait bir belirlemedir. Elimizde, dönemin diğer büyüklerine ait belirlemeler de bulunmaktadır. Ancak, biz, yukarda da bir biçimde ifade ettiğimiz gibi, Şia kaynaklarına başvurmayı daha uygun bulduk. Özellikle, artık tarihsel bir kalıt haline gelmiş Alawi camiasındaki anti-sünnü yargıları bertaraf etmek bakımından da bu gerekliydi.

Hz. Ali evlatlarından Şeyh Radıy'in Hz. Ali'ye ait olan; Risale, hutbe, vaaz, açıklama, vasiyet ve mektuplarından oluşan eserlerini topladığı Nehcül Belaga adlı kitaptan yapmış olduğumuz bu alıntıda; Hz. Ali'nin yollama yaptığı inanç mensupları, bizat kendilerinin de yakından tanıdıkları, Kur'an'da da kitabi dinlerden olarak kabul gördüğü halde sonradan inen ayetlerde sözü edilmeyen; Sabiilik, Zerdüştilik, Nasranilik gibi inançlardır. Allah'a şirk koştukları için de sapıklık içinde olanlardır, Hz. Ali'ye göre.[6] Çünkü, bu inançlar, insanda dahil evrendeki her şeyin tanrıdan yaratıldıklarını, tanrının birer parçası olduklarını bu nedenle de tanrısal özelliklere sahip olduklarını savunan bir felsefeye sahip inançlardı. Bu ise,

İsalma, Onun kitabına ve tabi ki Hz. Ali'ye göre de, tanrıya şirk koşmak ve sapıklık etmek anlamını taşımaktaydı.

Yine, Kur'an'ın Allahı tanıtan ayetlerine yollama yaparak, Sıffin'de dönüşündeki bir hudbesinde yer verdiği bir açıklamsında şöyle diyor Hz. Ali:

"Eşyaya hülul etmezki oradadır densin; eşyadan ayrı değildir ki aykırıdır, ayrıdır denebilsin. Yaratmak ağır gelmez O'na; yarattığını tedbir ve tasarruf, yormaz O'nu. Hüküm ve taktirinde şüpheye düşmez; takdiri yerindedir, bilgisi tamdır, muhkemdir, emri mutlaka yerine gelir. Azap eder, kahreder; ama gene de bağışlaması, lütfu umulur. Nimetler verir, lutuflar eder; ama gene de azabından korkulur."[7]

Alawi felsefesi gerek tarihi kökleri bakımından gerekse, evrilerek bugüne gelmiş yapısı bakımından ayrı bir çalışmamızın konusu olacaktır. Ancak Hz. Ali'nin, "eşyaya hülul etmez ki oradadır densin.." şeklindeki belirlemesinin muhatabını belirlemek ve ne demek istediğini anlayabilmek bakımından kısaca da olsa Alawi felsefesine değinmekte yarar vardır. Alawi felsefesine göre, insan da dahi evrendeki her şey için doğum bir birleşimdir. Ölüm ise bir ayrışmadır. Ruhun Alawi felsefesindeki karşılığı Nur'dur. Nur ise Can'dır. Bu anlamıyla doğum, "SİNE ile yani "Vücut" ile Nur'un birleşmesi, karışmasıdır. Can'a gelmesidir. Ölüm ise, Nur ile bedenin yani Can ile gövdenin ayrışması ve Can'ın kendi aslına, vücudunda kendi aslına dönmesidir. Bu bir devri daim olup, Hz. Ali'nin kastı bu noktayadır. Bir başka vurgulamayla "Hak olup, haktan gelip Hakka gitmeğe"dir. 16. yüzyıl Alawi xozanlarından NEMAİ şöyle diyor "Yoğ iken ol dem zeminü-asüman-ı kün-fekan / Gün gibi ruşen olan envar sensin ya Ali / Görünen Mi'raç içinde enbiyalar şahına / Suret-i rahman olan didar sensin ya Ali."

Nemai'nin nefesini Türkçeleştirirsek şu anlama geliyor: "Bu yer yüzü, bu ol denince yaratılan gökyüzü yok

iken/ Gün gibi pırıl pırıl görünen ışık sensin ya Ali/ Miraca çıktığında Peygamberler önderi Hz. Muhammede/ Allah biçiminde görünen yüz sensin ey Ali"

Yine 16. yy Xozanlarından Şirî Baba şöyle demektedir:

"Anasırdan bir libasa büründüm / Nar ü Bad ü ab ü hâktan göründüm / Hayrül beşer ile cihane geldim / Adem ile bir yaş idim ben"(Açıklaması: Maddeden bir elbiseye (Gövdeye-bedene) büründüm / Ateş, hava, su ve topraktan göründüm / Varlıkların en hayırlısı olan insan olarak dünyaya geldim / Adem ile aynı yaşta olanım ben)

Yaratılışa ve yaratıcıya ilişkin söylenenler yeterince açık olsa gerek. Hz. Ali, "Eşyaya hülul etmez ki oradadır densin" derken kastettiği anlayış budur. Muhatapları ise o günün "Sabiîleri-Zerdüştleri", bu günün Alawileridir.

Bir başka hutbesinde ise Hz. Ali, çok daha açık olarak şöyle demektedir:

"Tanıklık ederim, bilirim, bildiririm ki seni yarattıklarının, bir birinden ayrı uzuvları gibi uzuvlara sahip sanıp onlara benzeten, hikmetinle ete, deriye büründüğün kemiklere benzer şeylere sahip sanan, sana cisim isnad eden, seni tanımaya dair içinden geçen düşünceleri bir şeye bağlayamamış, gönlü, eşin, örneğin olmadığına dair tam bir inanca ulaşmamıştır..."[8]

Hz. Ali'nin ölümünden yaklaşık dokuz asır sonra dünyaya gelen ve Alawi felsefesini, nefesleriyle dillendiren ünlü xozan Yunus; "Ete kemiğe büründüm / Yunus diye göründüm" diye ifade eder, yaratıcıyı ve yaratılışı. Görülüyor ve anlaşılıyor; dokuz asır sonrasında bile aynı tazelikte dile gelen bu görüş Yunus ile sınırlı olmadığı gibi onun zamanıyla da sınırlı değildir. Bu bir inanç kültürüdür ve Hz. Ali'nin gününde de geçerlidir. Bu kavrayış hem Hz. Ali'nin hemde onun temsil ettiği İslamiyetin mücadele konusudur.

Diğer yandan bu durum; son derece doğaldır ve an-

laşılır bir şeydir. Çünkü, ister dinsel olsun, ister felsefel. bütün inançlar bir retdiye ile tarih sahnesine çıkarlar. Kendilerini tarih sahnesine çıkartan, tarihi toplumsal nedenlerin dayattığı bir ihtiyaçtır bu. Kendisini kanıtlamanın ve kabul ettirebilmenin de bir yoludur ayrıca. İslamın tebliğcisi Hz. Muhammed de böyle yaptı. "La ilahe illa Allah" diyerek yola çıktı. Bu bir koşuldur ve hemde bir retdiyedir. Önce, "ilan yoktur" dedi. Reddiye budur. Sonra, "Benim ilahımdan başka" diyen eklendi. Bu da koşular. İslamın en büyüklerinden Hz Ali!nin de burada yaptığı veya söylediği Şey, Hz.Muhammed'in ve Kur'an'ın söylediklerinin aynısıdır. "Allahı, O'nun yarattığı birbirinden ayrı uzuvlarmış gibi sananlara" diyor. Bu bir reddiyedir. Ve "eşin örneğin yoktur" diyen ekliyor. Bu da koşuldur. Yani sen eşsşiz, benzersiz, doğmamış ve doğurmamışsın, sen öncesiz ve sonrasızsın,mekânsız ve sıfatsızsın, teksin diyor. Hem reddiye hem koşul. Önce reddediyor arkasından kendi koşulunu da dayatıyor ama Hz. Ali bütün bu tutumunun yanında büyük örgütçüdür. Teşkilatlanmak, insan kazanmak ne demektir, onu da çok iyi bilen bir insandır. Yol yöntem sahibidir. Reddiyeyi açık bir dille belirtirken, karşısına aldığından geriye alması gerekeni de biliyor. Bir önceki alıntıda da görüyoruz bunu. Ne diyor Hz. Ali "Eşyadan ayrı değilinsin ki aykırıdır, ayrıdır densin" İşte bu da, bir siyasettir. Önce reddet, sonra, karşına aldığını da tümden reddetme, alacağını al!

Alawi gerçekliğine bizi götürecek olan en temel yollardan birisinin de, Alawiliği Alawilik yapan ne kadar temel belirleme varsa hepsini reddeden, inkârdan gelen, resmi ya da gayrıresmi bütün açıklamaların reddinden geçtiğini yukarda belirtmiştik. Reddi sen de reddedeceksin, inkârı sen de inkâr edeceksin. Temel tutum bu lacaktır, ama, tutum; kendini sınırlayan, daraltan, kerameti kendinden menkul bir tutum olmayacaktır. Tutum,

ölçüsüz ve kuralsız olmayacaktır. Burada amaç kendini doğru bilmektir. Ne olup olmadığını iyi tanımaktır. Alawi bir kez kendi öz gerçekliği ile, doğru bir temelde buluştuğunda, yani, yüzüne tutuğu aynada kendini görmeğe başladığında görülecektir ki, o, ister Ali desin ister İsa ya da Musa desin farkeden bir şey olmayacaktır, Alawilik de kimi kez Arap çöllerine, kimi kez Orta Asya steplerine giderek yanılmayacaktır. Tıpkı Hz. Ali'nin tekmil karşı çıkışına rağmen, Ali'yi, kendi inancında manalandıran Nemai'nin deyişinde olduğu gibi.

Böylesi bir belirlemeyi yapmamız nedensiz değil. Reddiye ve inkâr öylesine işletilmiş ki, Alawi gerçekliğine yönelik tekmil reddiye ve inkâr, sahiplerini bile mest edecek kadar Alawiliğe işlemiş, Alawilik yerine Alawi kültürü, ahlakı olmuş. Osmanlı oyunu o denli tutmuştur ki, kendisini en amansız savunduğunu sandığı yerde dahi Alawi, kendi öz zalimlerinin, Osmanlının, Selçuklunun, Abbasinin, Emevilerin "dur" dediği yerde durmakta onların çıkarlarını savunur duruma düşmektedir. Arap ve Türk iktidarlarına boyun eğmemiş, bu nedenle de oluk oluk kan döküp bedel ödemiş şehid ataları kalkıp bugünkü Alawi torunlarının hali pür melallerini görseler, her halde dünyaya geldiklerine bin pişman olurlardı!

Tarih bilincinden yoksun, araştırmayan, sorgulamayan, kendi öz benliğine yabancılaştırılmış beyinsel fukaralığıyla tekerleyip durduğu şu yargıya bir bakınız: "Bu yol Muhammet-Ali'den kaldı. Ali ve Muhammed namaz kılmadı, Cem tuttu. İkisi Musahip oldular. Kur'an ve Muhammet-Ali yolu Muaviye tarafından değiştirildi....vb" Bugün Alawilerin ezici çoğunluğu bu tekerlemenin peşinden gidiyor. Bu belirlemenin anlamını dahi bilmiyor. Öğretisini, kendi çellatlarının eline terketmiş, cellatlar, kan damlayan kalemleriyle Alawiye Alawilik öğretiyorlar. Katlediyorlar.

Türkiye Cumhuriyeti İslamının en yüce kurumunun

başkanı, Mehmet Yılmaz, 1995 yılının Ocak ayında diyor ki: "Eğer Alevilik Ali'yi sevmek ise Ali'yi sevmeyen mi var?"! Eminiz, bizim bu saptamamızı okuyan ve iliklerine kadar Arap çöllerini yaşayan ve bu yüzden de çölleşen Alawi, bize öfkelendiği kadar, bu sözlerini okuduğunda veya işittiğinde, Diyanet İşleri Başkanına kızmamıştır, kızmaz da! Bir yıl önce "Alawilik din de değil, mezhep de" diyen aynı kişiye bu kez, "Ha şöyle imana gel kafir" deyip böbürlenmiştir. Ve tabi Mehmet Yılmaz da alışık olduğu bu yaklaşımdan ötürü kıs kıs gülmekten kendisini alamamıştır!...

Açıkça belirtelim, bu ça ışmamızı sürdürüken zerre kadar akademik kaygılar içinde değiliz. Ayrıca, aman ne bilimsel bir çalışma sergilenmiş dedirtmek gibi bir beklentimiz de yok. Ve tabi ki kendini açık pazar haline getirip Alawi satıcılarına sunmuş Alawi camiasına yaranmak, aman pazar elimizden gitmesin endişesiyle dalkavukluk yapmak gizli bir tutuma da, ahlakımızın emrettiği üzere meyilli değiliz. Doğru bildiğimizi dosdoğru söyleyeceğiz. Alawiyi dost değil Can bilmekteyiz. O halde, ne denli acıtır olusa olsun hak olanı dillendirmekten çekinmeyeceğiz. 2000'e beş kala, insanımızın kendi kendisini kandırmasına, masallarla, hikâyelerle kendi kendisini avutmasına gücümüz yettiğince ve dillimiz döndüğünce izin vermeyeceğiz. Alawi kendi öz gerçekliğinden kaçar olduğundan beri, gerçekler hep gözüne çirkin görünmüştür. Zülümat dünyasının pırıltılı hayal cenneti, bu yüzden ona çekiçi gelmektedir, kolay gelmektedir. Alawi, gerçekten Alawi olacaksa, İbreti'den ibret alıp, zülümat dünyasının hayal cennetine başkalarının yobazlarını sürmek yerine, kendi özüne sinmiş yobazları sürmesini bilmelidir. Neden ki denmiştir; "Bu yol ateşten gömlektir, demirden leblebidir, gelme gelme, dönme dönme" diye? Alawilik o kadar ucuz değildir de onun için. Bu bir koşuldur. Alawi koşulu. Her

koşul bir bedeli gerektirir. Bedelin varsa Alawisin, bedelin yoksa yükün çürüktür ve sen de Alawi değilsin. Büyük bedelgah Pir Sultan bu yüzden uyarıyor bizi. Şöyle diyor: "Bacın vermeyince yükün satılmaz / Yükün cevherine hile katılmaz / İnkâr toru ile şahin avlanmaz / Gerçek toruna düşmeğe geldim."

2-) Uygulama Alanına Açılan Kapı ve Süreklilik

Hz. Ali'nin halifelik dönemi; Onun İslama yaptığı hizmet ve katkılarıyla kıyaslanamıyacak ölçüde kısa sürmüş olmakla birlikte, ikinci Halife Ömer döneminde başlatılmış olan ve çoğrafya olarak Xorasan, İran ve Yukarı Mezotopamya'nın da içinde olduğu Sasani imparatorluğunun işgali ve Arap İslamına katma savaşının devam ettiği yıllardır. Bu bakımdan üst ara başlıkta incelemeğe çalıştığımız, Hz. Ali'ye ait belirlemeler, Alawiliğin, o günün tarihselindeki konumu yönünden son derece önemli tarihsel belirlemlerdir. Resmi İslamın gelecekte alacağı yöne kesin işaret niteliğindedir.

İlk müslümanlık döneminden devletleşmiş, kurumlaşmış resmi müslümanlık dönemine bir geçiş evresi olarak rol oynayan "dört halife" devrinin en yetkin şahsiyeti ve Hz. Muhammedin kendisine "vezir", İslama imam diye tayin ettiği birinin, kendi ağzından yapılmış bir belirleme olarak kabul etmememiz için hiçbir geçerli nedenin olmadığı bu belirleme ve nitelemeler; resmi İslamın hükümünü icraya başladığı, gerek Emevi hanedanlığı döneminde gerekse Abbasioğulları hanedanlığı döneminde, giderek artan bir ivmeyle süreklilik kazanmış resmi İslamın cihad politikasına hukuksal ve anayasal zemin hazırlamıştır. Kuşkusuz, buradan, resmi İslamın bütün politikasının zeminini Hz. Ali hazırlamıştır demek istemiyoruz. Hz. Ali peygamberin en sadık takipçilerin-

dendir. Belirlediği veya nitelediği hiçbir şey, Hz. Muhammed'in ve Kur'an'ın dışında değildir. Ne söylemiş ve yapmış ise, söyleneni söylemiş, yapılanı yapmıştır ve ayrıca o yanlız da değildir. Konumuzla ilgili bütün belirlemelerde o bütün sahabelerle aynı fikirdedir. Demek istediğimiz, Hz Ali'de kapılardan biridir ve O'nun ifadeleri bizleri doğrudan ilgilendirmektedir.

Muaviye ile birlikte Müslüman Arap hakim sınıfları, kendileri için ilk defa bir devlete sahip olmuşlar ve devlet ne demektir, devlet olmak neyi icabettirir, çıkaraları açısından bunu müthiş öğrenmişlerdir. Kısacası Arap egemenleri için devlet devlet olmuştur.

Devlette süreklilik esastır. Bu bakımdan Müslüman Arap dışında kalan Müslüman olamayan ve tabi ki Arap olmayan halklara ve onların kültürel varlıklarına karşı belirlenmiş olan sözkonusu anlayış ve politikalarda da süreklilik vardır ve kesintisiz uygulanmıştır.

Söz konusu anlayış iktidarlar tarafından kesintisiz uygulanırken, iktidar dışı kalmışlar için de politika, anlayış ve yaklaşım değişmemiştir. İslamın ve Arabın çıkarları her türlü belirlemenin üstünde tutulmuştur. Ehlibeyt de bunun dışında değildir!

Örneğin on birinci İmam Hasan'ül Askeri'den rivayetle aktarıldığına göre; İmam Caweri Sadık, Alawi sofilerinden (önder-bilgin) Ebu Haşimi Kufi için şu belirlemeyi yapmaktadır:

"Gerçekten de inancı bozuktu; tasavvuf denen kötü inançları toplamış bir yol katetti; bu mezhebe bir çok kötü inançlı kişiler uydular ve batıl inançlarına bu yolu kalkan edindiler."[9]

Yine İmam Caferi Sadık "Onlar bizim düşmalarımızdır; kim onlara meylederse o da onlardandır; onlarla harş edilir. Bir bölük toplum belirir ki onlar, bizi sevdiklerini iddia ederler; fakat sufilere de meyilleri vardı; kendilerini onlara benzetirler; onların anıldıkları

gibi anılırlar; onların sözlerini yorumlarlar. Bilin ki onlar, bizden değildirler; bizde onlardan uzağız; onları inkâr eden, reddeden kişiyse, resulullahın huzurunda, düşmanlarıyla savaşmış gibidir"[10] diye belirleme yaparken, hem tasavvuf görüşünü oluşturanlara, hem bu görüşe ve hem de bu görüş taraftarlarına açıkca tavır koymaktadır.

İslamın Şia yolağında (Mezhebinde) altıncı imam olarak bilinen İmam Caferi Sadık; İslamın en önde gelen fıkıh alimi ve gününün Bilge imamı olarak kabul gören bir zattı. Milladi takvime göre 699-765 yılları arasında yaşamıştır. Şimdilerde Alawiler arasında yaygın olarak bulunan ve "BUYRUK" olarak adı geçen kitabın sahibi olmayıp doğrudan İslamı ilgilendiren yüzlerce risale, fıkıh ve hutbenin sahibi olarak bilinmektedir. Onun gününde Arapların, İran ülkesi olarak adlandırdıkları Xorasan, Daylam, Yukarı Mezopotamya (Mezra Botan) yani bugünkü Kuzey Kürdistan alanında ve hatta, Hrıstiyanlık bir biçimde ortaçağ karanlığına balıklama daldığı yıllar olduğu için buradan kaçarak gelen, Hrıstiyan rafazilerinin de içlerinde yer aldığı bir bütün Anadolu toprakları üzerinde ve özellikle de İslam öncesinde dahi, felsefe okulları başta olmak üzere çağın elverdiği ölçüde mevcut olan her türlü bilimsel faliyetin sürdürüldüğü okulların harman olduğu, özellikle Xorasan ve Daylam alanları başta olmak üzere, Ateş-Güneş kültünün bir ifadesi olan Zerdüştiler; Sufi önderler vasıtası ile yeni bilimsel gelişmelerin de ışığında özellikle felsefi alanda kendilerini yenileme ve toparlama çabası içine girmişlerdi. Yüzlerce denebilecek ölçüde Mazdaki ocaklar, felsefe, bilim, kültür ve sanat okulları Merkezi İslamın gözünden kaçtığı ölçüde ve fakat İslam da şemsiye olarak kullanılmakta ve bu şemsiye altında çalışmalarını sürdürmekteydiler. Felsefe alanında çalışan sofiler, çalışmalarını tasavvuf kavramı ile tanımlıyorlardı ve kavram İslamiyetten önce şekillenmişti. Kısaca "Tanrısal Bircilik" olarak genelde tanımlanıyorsa da kanımız odur ki

bu tanım İslam merkezli bir tanımdır ve doğru değildir. Her şeyde olduğu gibi burada da tarihi çarpıtma vardır. Tasavvuf kavram olarak, akıl yolu ile muhakeme (Sorgulama ve tanrısal bilgiye ulaşma yada maddenin sırrını çözme de diyebiliriz) Muhakeme, zıtların birliği ve mücadelesi (Düalist) esasına dayanır. Tasavvufcular iki ana Ocaktan beslenmekteydiler ve iki koldular. Bunlardan bir kısmı kökünü mazdakilikten alan Mani etkisiyle kendilerini açığa vururlarken, diğer bir kısmı ise Zerdüşt idiler. Birinciler, Vücudun Birliği ilkesinden hareket edip kati bir mistizmi temsil ediyorlarken, ikinciler, varlığın birliği esasından hareket ediyorlar ve bir ölçüde mistik olsalar dahi tümüyle rasyonal bir dünyasallığa yönelliyorlardı. Birinciler zamanla İslami şeriatla tamı tamamına buluşup İslamlaşırlarken İkinciler, Alawiler olarak günümüze kadar direnebilmişlerdir. Bunlar ayrıca İslamın ana ülkesindeki iktidar kavgalarından da alabildiğine yararlanmaktaydılar. Ayrıca İslami Arap ikdidarlarına sürekli bir başkaldırıyı da örgütleyen bu insanlar doğaldır ki, iktidarlara (Halifeye) karşı muhalefette olan ama Hz. Hüseyin hariç, tamamıda asla başkaldırmamış olan örneğin, Ehli-beyti de kendilerine kalkan olarak kullanmaktan da çekinmemişlerdir. Zaman zaman onlarla işbirliği içinde gözüktükleri gibi zaman zaman birini ötekine karşı kışkırtmışlardır da.

İmam Caferi Sadık'ın sözünü ettiği sofiler ve onlara uyan ama imamları da sevdiklerini söyleyen "bir bölük insan" işte bunlardı. İmam Caferi Sadık, tasavvuf ehlinin kendilerinden yana gözükmelerinden duyduğu rahatsızlığını ifade ederken aynı zamanda da ve önemle, İslamı, bunlara karşı tavizsiz savunmaktadır. Tasavvuf ehline karşı savaşmanın zorunluluğuna değinerek, hatta, bunlarla savaşmanın "Resulallahın huzurunda, O'nun düşmanlarıyla savaşmış gibi" bir önem taşıdığını belirtmektedir. Ve bu BEDİR savaşı ölçüsüdür.

3-) Tarih Traji-Komik Tekrar Ediyor

İslamın baskın gelmesi ve ülkelerini işgal etmesinden sonra, kökleri bir olsada yolları ayrı olan ve ayrı erkanda bulunan, Mazdaki Manciler ile Mazdaki Zerdüştiler, yukarda da belirttik başlangıçta İslamı şemsiye olarak kullanıyorlardı. Bu da doğal ve anlaşılır bir şeydir. Gerçi bu sürecin tarihsel seyrini bir başka çalışmamızda ayrıca ele alacağız. Çünkü başlı başına bir kitabın konusudur. Ancak burada yeri olduğu için bazı yönlerine değinmek ihtiyacı doğmuştur.

Kur'anı saymazsak, bugün İslam adına İslamın bütünlüğünü ortaya koyan ve İslamın içini dolduran dört temel bilgi kaynağı vardır. Bunlardan birincisi Hadislerdir, ikincisi, Kur'an tefsirleridir, üçüncüsü, fıkıtır, dördüncüsü ise kelamdır (yani-icma-islam yetkili din bilirlerinin ele aldıkları konuda vardıkları görüş birliği) Bu dört kaynağı çıkarın İslamiyetten, geriye bir şey kalmaz. Peki bu dört bilgi kaynağı nereden gelmektedir. İşte İslamı başlangıçta şemsiye olarak kullanan bu başpınardan gelmektedir kaynak. Kimileyin hadis uydurarak, kimileyin Kur'anı kendi ihtiyaçlarına göre yorumlayarak ve böylece zahiren (görünürde-legalde) İslam görünerek, batıda (illegal) ise tümüyle kendi öz inançlarını sürdürmeğe ve geliştirmeğe çalışmışlardır. Hukuk alanında ise zaten yetkindiler. Mekke ve Medine çölünde hukuk ve gezsindi, yasa ne gezsindi! Tarihçi Bertelmy; "Eğer İslam müdahale etmemiş olsaydı Sasani de gelişecek olan Kadın hukukuydu" demektedir. Mezhep ve daha sonra tarikat olarak adlandırılan İslami alt bölünmelere önderlik edenlere dikatlice bakıldığında görülecektir ki, bu önderliklerin ezici çoğunluğu Mevailidir. Yani Arap olmayan halklardandır, Fars'tır, Kürt'tür, Asuri'dir, Ermeni'dir....

Başlangıçtaki bu gelişme zamanla trajik sonuçlar verdi. Özellikle maniheist kanat müthiş boşluklar yarattı. Her katliam ve baskılanmanın ardından gelen yılgınlık dönemlerinin ruh haline denk düşen mistik yapısıyla Manihist propaganda, İslami asimilasyonda kendisini de bittiren bir rol oynadı. Tabi bunda işbirlikçileşmenin, coğrafyadaki feodal bölünmüş-parçalanmışlığın yarattığı çelişki ve çatışkılar da büyük rol oynadı. Ava gidenler avlandılar! İslamı şemsiye olarak kullanayım derken zaman içinde kuşaklar değiştikçe arkadan gelen her kuşak biraz daha İslamlaştı. İslamı da olgunlaştırarak İslamlaştı. Bu-ıası bir gerçek. Mazdaki ocak yapıları böylece tümden değişime uğrarken, ocak soylu olmayan Mazdaki önderlikler, ki, bunların çoğu Zerdüşt olanlardı ortaya çıktı. Ocak soyluları İslamlaştıkları ölçüde kimileri Ehli-beyt kanallarından soy secere sahibi oldular, kimileri, sahabelerden birine soy-boy olurlarken, bunların başarılmadığı yerde de dikme soylu Arap veya yerli işbirlikçi soylular türetildi. Yeni çıkan önderlikler, ne ocak soylusu idiler nede Ehli-beyt. Ehli-beyt geçinen ocak soyluları, ocakları Arap çöllerine taşıyıp çölleşirlerken, Talibe talip olan yeni önderler, talip nezdinde Ocaklaştılar ve onlar hep Alawi kaldılar. Eba Muslimi Xorasaniler, Hürremettinler Xorasan alanında Zend'leşen Muhammet Bin Zeydiler, Mansurlar, Baba İshak, Nesimi, Bedrettin, Pir Sultan ve daha nicesi gönül erleri.

Şu traji-komik gelişmeye bakınız ki, birinciler İslami şemsiye olarak kullanıyorlardı, asimilasyon güzargahının torunları ise şimdilerde Alawiliği şemsiye olarak kullanıyorlar! Birinciler hiç olmazsa tarihi köklerimizin bir biçimde bugüne gelmesine hizmet etmişlerken bugünküler Alawilere, Alawilik şemsiyesi altında su katılmadık zülüm olan devlet İslamını dayatıyorlar. Öncekilerden hiç birinin başaramadığı ölçüde başarılı da oluyorlar, Alawiliği müthiş öldürüyorlar.

Soyunun sonuncularından sayılan köylü okumuş Halil Öztoprak; "Kur'an'da Hikmet, Tarihte Hakikat" adını verdiği kitabında, benzer bir çok idiasının yanında "Aliyyül Azim Anlamının hikmeti" başlığını koyduğu yerde şunları söylüyor:

"Yine imam subuti hazretleri Camii Sagirinde Hazreti Peygamberin şu hadisesini yazar: (Zikrün Aliyyün İbadihi) Yani Ali'yi zikretmek ibadettir. Hz. Ali'nin hayatı edebiyesi hakında, Hz. Muhammed'in şöyle buyurduğunu yine İmam Subuti, Cammii Sagirinde yazmıştır: (Ya Ali küşnte maenbiyai sirren ve künte maen cehren; yani Hz. Ali cümle peygamber ve evliyalar ile sırren geldi ve benimle aşikare oldu..."

Bu açıklamasına Öztoprak bir paragraf sonra da şunları ekliyor. "Hazreti Resullallahın 5. torunu ve Hz. Fatimatüzzehranın 4. torunu olan İmam Caferi Sadık hazretleri hutbetül beyanında yazar:(İnnehu kaleena samavad) yani Hz. Ali buyurur; Gökleri kaldıran ve yücelten benim"

Kur'an'daki bir çok ayyette geçen ve Allah'ın sıfatlarından olarak kabul edilen "Ali" veya "Veli" gibi nitelemelerin geçtiği kimi ayetleri kendince açıklayarak, burada söz konusu olan Ali veya Veli gibi sıfatlamaların, Hz. Ali'nin ta kendisi olduğunu ve Kur'an'daki ayetlerin buna işaret ettiğini kanıtlamağa çalışıyor. Aktardığımız düşüncesi ise bu iddiasının kanıtlanmış hali oluyor! Subuti'ye dayanarak aktardığı sözüm ona hadiselerin nemen hadis olduğunu ise Subuti'den başkası bilmez[11] Ayrıca, özellikle 670 ile 1000 yılları arasında, yukarda da sözünü ettiğimiz gelişmeler nedeniyle, kendi görüşlerini ifade edebilmek için kimlerin ne hadiseler uydurma yoluna başvurduklarını belirttik. Burada da görülüyor. Subuti, Ali "Allah" demeye çalışıyor. Çünkü; gerek tasavufta, gerekse tasavufun halkçı ifadesi Alawilikte insan "Haktan gelen Hak'tı" Bu belirleme ise, Kur'an'a karşı olduğu gibi,

Kur'an'ın sözcükleriyle oynayarak, ona keyfince anlamlar vererek Kur'an'da yalanlanmış olmaz! Olmamışta zaten. Bizzat Hz. Ali'nin kendisi bu tip yakıştırmaları yalanlayarak, düşünce sahiplerini "Kafirlikle" suçlamıştır. Kuşkusuz Caferi Sadık da aynı yolu izlemiştir.

Kendi cehalettini alimlik sanan bu köylü okumuşu, kitabının başında Kur'an ve hadiselerin değiştirildiğinden ısrarla, söz etmeyi de ihmal etmezken, bir yandan da değiştirildi dediği Kur'an'dan ayetlere sığınıp iddialarını kanıtlamaya çalışıyor. Ne var ki kendi iddiası kendisini de kurtaramıyor!..

Alawiliği şemsiye olarak kullanılan bir başka köylü okumuşu da Ali Ağa Varlık. O da bütün kitabı boyunca Kur'an'la Kur'anı çürütmeğe, iktidardaki ehli-sünnet ile muhalefteki ehli-sünneti yüceltmeye çalışıyor. "Hanedan-ı Ehlibeyt Neden hor görüldü" adlı kitabınn 38 ve 39. sayfasında şöyle diyor: "Onların görüşünde olup (Ebu Süfyan, Muaviye ve Yezid'i kastediyor-HK), hayrı ve şerri Allaha yüklemeğe çalışanların gönüllerine de Allah nurunun ışıklarını saçacak mıdır?"

Bunlar, kaderci insanlardır. Hz. peygamber bir hadisesinde buyuruyor ki: *"Kadere inanan güruh, bu milletin mecusileridirler."* Bu kadere inananlar, yapmış oldukları suçu Allaha yüklemeğe çalışan kimselerdir.[12]

Ali Ağa Varlık, talibe talip olmak ne kelime semtinden dahi geçmemiş! Yüzünü varlıklarıyla dönerek yerini de belirlemiş zaten. Cem Vakfı taliplerinden olması her şeyi yeterince açıklar nitelikte. Kendince Ehli-Sünnet profösörlere küçük dillerini yutturmakla övünen bu fikir fukarası köylü okumuş, Halil Öztoprakların yanında çömez bile olamaz. Öztoprakta büyüklük var! Çap var! O hiç olmazsa saflıkla iddia yürütüyor. Saflığının da kurbanı oluyor. TC. kılığındaki resmi İslamın hışmına uğruyor. "Hacca gitmeyin, ordu hakkı kazancınızı Araba yem etmeyin" dediyse de çok güvendiği Kemalci iktidarların

zülmünden kurtulamıyor.

Ya Ali Ağa Varlık gibilere ne demeli! Hz. Peygamber buyuruyormuş ki "Kadere inanan güruh, bu milletin mecusileridir" Hz. Peygamberin, Mecusiler diye tanımlanan Zerdüştiler için ne dediği açık şekilde bilinmektedir. Ayrıca, "Hanedan-ı Ehlibeytin" de ne dediği bilinmektedir.Yukarda aktardık aktarmağa da devam edeceğiz, ama "Kadere iman etmeyenler" için neler söyledikleri bilimektedir. "Allaha, size hakkında vacip ettiği şeyleri eda ederek, bildirdiği vazifeleri.yaparak ulaşın. Ben tanığım size, kıyamet gününde de huccet gettiren, delil izhar edenim size. Bilin ki KADER, olup biter. Kaza gelir çatar. Ben Allah'ın vaadiyle, deliliyle konuşuyorum sizlerle. Yüce Allah buyurmuştur ki: 'Rabbimiz Allahtır deyen, sonra da doğru yürüyen kişilere melekler inerler de korkmayın, mahzun olmayın, muştuluk size, size vaadedilen cennetle' derler. Siz de Rabbimiz Allah'tır dediniz ya, o halde kitabına uyun da doğru olun; emrine uyup kulluğunda doğru yola gidin de doğrulukta bulunun. Sonra da o doğru yoldan ayrılmayın.....Çünkü, ayrılanlar, gerçekten ayrılırlar. Kıyamet gününde Allah katında, rahmetine ulaşamazlar."[13]

4-) Kendi Cennettinden Kovulup İslamın Cehennemine Kapatılan İnanç; Zendikilik

İster iktidarlar açısından olsun, isterse muhalefettekiler açısından olsun, gerek Alawiliğe yollama yapılarak, gerekse Alawiliğin tarihi köklerine yollama yapılarak, bu inanç ve inanç mensupları için yapılan "Tasavvuf Ehli" ya da"Şirk kavimi" veya "Zendık" gibi belirlemelerin tamamı İslamın egemenlerince paylaşılan görüşler olmuştur. Yukarda da ifade edildiği gibi İslamiyet dışı anlamında "din dışı" görülen bu inanç Ehli-beyt olanıda olmayanı da tavizsiz olmuştur.

Resmi Ehli-sünnet görüşünü yansıtması bakımından, elimizdeki belgeler içinde yeralan İmam Gazali'nin aynı mahiyetteki belirlemesi oldukça öğretticidir. Uluslararasılaşmış İslam ve "Zendika" üzerine yazdığı bir risalesinde o şöyle demektedir:

"...Mutasavvuf oldukları iddiasında olup Allah indinde ulaştıkları derece sayesinde namaz kılmak, içki içmek, günah işlemek ve padişah (Devletinin) malını yememek gibi şeylerle kendilerinin mükellef olmadıklarını söyleyenler bu kısma girerler. Muhakkak olan şudur ki, böyle kimselerin cehennemde ebedi olarak kalıp kalmayacakları munakaşa mevzu olabilir ama öldürülmelerinin vacip olması münakaşasız kabul edilmelidir. Öyle ki böyle birini öldürmek 100 tane kafir öldürmekten daha iyidir."[14]

Görülüyor, Tasavvuf Ehli hakkında, Ehli-beyt imamı Caferi Sadık ile Ehli-sünnet imamı Gazali düşünceleri arasında hiçbir fark yoktur. Olsa olsa fark şuradadır ki İmam Caferi Sadık biraz daha olgun davranıp, örneğin tasavvuf ehlinin cehennemde ne kadar kalmayacakları konusunda herhangi bir tartışmaya girmiyor. Ayrıca kendisinde böyle bir yetki de görmüyor. Maddem ki cehenneme gidecekler o zaman oradaki yetkililer bu işe karar verirler herhalde diye düşünüyor olmalı ki Allahın öbür dünya için öngördüğü ödül ve ceza taktirini, bir kısmını üstlenerek bu dünyada görülmesine karar veriyor. Arada bir yetki uyuşmazlığı çıkar mı çıkmaz mı bunu da bilmiyoruz! Ayrıca bilmemizde gerekmiyor! Ama imam Gazali'nin bu yönden de bir kaygısı olmadığı kesin! Haktan gelip hak olmak idiasında olanlar diyor Gazali, bunlar namaz kılmayı reddetmektedir, içki bize haram değildir çünkü üzümü biz yetiştiriyoruz ve bizim içindir diyenlerdir, devletin aldığı ve padişah mülkünden sayılan ne varsa bizim öz emeğimizdir, alırız da yeriz de, bu çalmak değildir ve helalimizdir diyenler ki bunların bir tanesini öldürmek bile 100 tane kafir öldürmekten daha kutsaldır.

Gazali'nin suçladığı özellikler bunlardır ve bunların tamamı Alawi özellikleridir, Alawice'dir.

İmam Gazali'nin "öldürülmelerine" fetva verdiği tasavvuf ehli için ileri sürdüğü belirlemeler üzerinde ilerki sayfalarda tekrar değinme fırsatı bulacağız. Şimdilik bu belirlemeleri ayrıntılandırmayı bir yana bırakacak olursak; görmekteyiz ki, İmam Gazali eserinin tamamını bu konuya ayırmış, bir yandan uluslararasılaşan İslamı ve onun sorunlarını çözümlerken diğer yandan, İslam dışı inançlarla uğraşmıştır. Kitabının adından da anlaşılacağı üzere İmam Gazali bütün bu İslamiyet dışı inançları "Zendika"lar olarak görmekte ve adlandırmaktadır.

İslami asimilasyonun bir başarısı olarak görmek gerekmektedir; bugün en sıradan bir insanın dilinde olduğu gibi birçok anlı, şanlı, seçkin kimselerin dillerinde "zındık" olarak dile geliyor bu sözcük. Dediğinde ısrar eden, hangi kanıtı ileri sürersen sür bildiğinden şaşmayan, anlayışsız, kaba, tutucu bir kişilik nitelemesi olarak kavranılmış, en küçük bir sorgulama dahi yapılmadan öylece tekrarlana gelmiştir. Bu niteleme niycin söylenmiş, kim söylemiş, bu gibi soruların üzerinde kimse durmamış, durulması da istenmemiştir. Egemenlerin geniş bir manyetik propagandayla insanların belleklerine kazıdığı "terörist" kavramı gibi. Gerçek teröristlerin, dünyanın zulumat sahiplerinin bir başarısıdır bu! Her toplumsal başkaldırıya "terörist" damgasını vurdunuz mu bütün işler yoluna giriyor ve akan sular duruveriyor! Gelsin arkasından toplumsal suçluluk duygusu ve bunun sultası altında bireysel ezilmişlik, sinmişlik. Terörist olma da ne olursan ol! Bir dereceden sonra bakıyorsunuz bütün hak sahipleri de haksızın emrinde, birbirlerini suçlar durumda. Önüne gelen önüne gelene terörist deyip çıkıveriyor işin içinden. Sonra bu iki kültür, bir toplumsal ahlak, bir sağ duyu oluveriyor. İşte Zendıklık da böyle olmuş. Zendik ya da Zındık olmak, din dışı sayılmış, İslami yasalarca kafirlik olarak

görülüp defteri dürülmüş. Öylesine ki "kafirlik" bile hoş görülmüş bu sıfatın yanında. İmam Gazali'nin belirlemesinde olduğu gibi bunlardan birinin kaltledilmesi bile Allah ininde yüz kafir öldürmekten daha hayırlı olacağı kabul görmüş. Peki böylesi bir maneviyat sultası altında hangi babayiğit çıkarda ben "Zendık"ım diyebilir! Diyememiştir zaten. Diyememek ne kelime, gün gelmiş, bizzat Zendik olan da hem kendisine hem karşısındakine, bir aşağılama belirlemesi olarak "Bre Zındık" diye hitap eder olmuş. Tabi böylece ne sıfat kalmış ne de mekân. Alawiliğin sıfatsızlaşması ve mekânsızlaşmasıdır bu. Bisıfat olan ise ispatsızdır. İspatsız olan da yoktur! Alawilik böylece "yok" sayılmıştır.

Peki işin aslı nedir? Zendık nedir, kimlere Zendık denmiştir?

Bugün yapmış olduğumuz araştırmalar sonucu ulaşabildiğimiz bilgilere göre Mazda inancının tespit edilebilinen son dönem kurucusu Zerdüştür. Zerdüşt'ün, sözü edilen Mazda inancını bütün yönleriyle toparlayıp ifade eden kitabının adı Zend Avesta'dır. Zend-Avesta ve Mazda inancı mensupları, tarşihcilerin yaptıkları belirlemelere göre, tarihte iki önemli ve büyük katliam yaşamışlardır. Birinci katliam M.Ö 331 yıllında, tarihte Büyük İskender olarak nam salmış İskender zamanında gerçekleşirken, ikinci büyük katliam ise M.S 630'lu yıllarda İslamın 2. halifesi Ömer zamanında gerçekleşmiştir. Kimi bilim adamlarının belirlemelerine göre, İskenderin döneminde yakılan Zend Avesta, 2 milyon dizelik ve 12 bin cildi oluşturmaktadır. "Eğer bu belgeler Kur'an'a aykırı ise zaten yanlıştır ve yakılmalıdır. Yok eğer Kur'an ile uyum içerisinde iseler, bu durumda gereksizdirler, yine yakılmalıdırlar, çünkü Kur'an vardır" diye Avesta hakında yakılma kararı veren 2. Halife Ömer zamanından, arta kalıp günümüze ulaşan bölümler ise 83 bin söylevden oluşmaktadır.

İslam tarihçisi Mesudi'nin belirlemesine göre; "Zerdüşt yazılarından bir bölümü Zend Bazend üzerine yazmıştı. Ölümünden sonra bölgenin bilginleri onun Herse bölümü üzerine yazdılar ve ismini de Mecusi'nin Bard Yan Baweri koydular.

...Zendıq'ların çıktıkları dönemden Zerdüşt'ün yazılarını kendi gönüllerine ve durumlarına göre yazdırıp ismini de Zendıq koydular. Zedıq dan Zend'ler gelir. Sonraları bu yazılar Zendıq olarak tanındı..."[15]

Kısaca da olda işin aslı anlaşılmıştır sanıyoruz. Söz konusu suçlama Zend Avestaya ve onun taraftarlarınadır. Zendık'iler, Mazdakilerdir. Yaratılışı tanrı-doğa özdeşliği anlayışı ile açıklayan, mantık yürüterek tasarlayan, çözümleyen ve tanrısal bilginin sırrına ulaşan bir inançla; tanrısal yaratılışı "Kûn fe yekûn" olarak belirleyen, buna iman etmiş ve ikrar kılmış birinin tartışması ya da tartışarak başa çıkması mümkün mü? Olayların gelişim seyri mümkün olmadığını gösteriyor. Peki mümkün olan ne olmuş? Besbelli. En iyisi ve en kestirme yolu böyle düşünen kafaların koparılması, mümkünat olarak kabul görmüş ve öylede yapılmış. Bütün resmi İslam tarihi bu çerçevede kanla yazılmıştır.

İslamın otorite tarihçilerinden kabul edilen resmi tarihçi Taberi "Zendika" belirlemesini nitelemesini "Tarihi Taberi Tercümesi" adlı eserinde çok daha açık bir dille açıklamaktadır ve suçlamaktadır. Kendisinden yapacağımız alıntılardan görüleceği üzere Taberi, İran ülkesinin İskender tarafından işgal edilerek maddi ve manevi zenginliklerinin yağmalanmasını övgü ile karşılar. Takdiri ilahinin bir tecellisi, gerçekleşmesi olarak görür. Taberi'nin bu yaklaşımı, aslında, resmi Arap İslamının İran karşısındaki anlayış ve yaklaşımını tamı tamına yansıtması bakımından da oldukça önemlidir ve günümüz için öğreticidir. Taberi, bütün gayretkeşliği ile İslami Arap egemenlerinin İran ülkesine saldırısını, gasp, yağma

ve katliamını, tarihsel bir meşruiyet zemine oturtarak ne kadar da haklı olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadır. Çünkü Taberi, işgalci İskenderi, İbrahim peygamber dininin (ne alakası varsa) bir mucahidi olarak görme ve gösterme çabasındadır. Eserinde, Hz. Muhammet ile Hz. İbrahim peygamber arasında soy-boy birliği kuran Taberi Mucahid İskender ile İbrahim dininin yeniden ve en son tebliğcisi saydığı Hz. Muhammed arasında illiyet (Bağ) kurar! Böylece, mütiş bir gayretkeşlikle, İslami Arap egemenlerinin İran ülkesini fethetmeleriyle İskenderin fethi arasındaki parelellik kurulmuş olur. Ve Allahın emrindeki gerçekleşme ve güncelleşme sürekliliği kurularak, takdiri illahiye yönelik iman tazelenmiş olur. Bakınız bütün bu canbazlık nasıl gerçekleşiyor?

Taberi'nin belirlemesine göre İran ülkesine sefer yapmazdan önce İskender, Pers Şahı Dara'ya şöyle bir mektup yazarak, resmi İslamın diplomatik tarihinde de sıkça görüldüğü gibi "dine" davet eder

"...Zerdüşt Lain dinini şöyle gidereyim ki, dünyaya Zerdüşt dini bir gün bile gelmemiş gibi oldu diyeler. Ve İbrahim Aleyhüselamın dinini aşikar (açıklama-gerçekleştirme) edeyim, Ateşgede'lerini yıkayım. Saltanat Allah'ındır. Her kime dillerse verir...."[16]

Taberi, Kur'an ve Tevrat bağlantısıyla gerçekleştirdiği kurgulamalarla işgalci İskender'i müthiş uluyor, Araba göre kendisi de meavili (Arap olamayan köle halk) sayılmasına karşın, adeta kendi gününde Ziya Gökalp'leri, Bedri Noyan'ları, Şinasi Koç'ları, Derviş Tur'ları oynuyor! İskender'e peygamberlik sıfatı veriyor! Çünkü ona göre İskender, İbrahim dinini gerçekleyendir ve haktır. Gerçekte İskender onun dediği gibi midir değilmidir onu hiç mi hiç ilgilendirmemektedir.[17] Oysa biliniyor ki İskender sefere çıkmazdan önce Aristo ve Platon gibi ünlü Grek filozoflarından eğitim almış felsefesel inançta olan birisidir. Tevrat'tan da haberdardır ancak Tevratçı değildir.[18]

Kimi tarihçilerin belgelemelerine göre ki bunu Taberi de bir biçimde kabul ediyor-İskender, İran ülkesini işgal ettikten sonra, ülkedeki binlerce yıllık uygarlık birikiminin eseri olan bilimsel çalışmaların tümünü kendi ülkesine, Yunanistan'a taşımıştır. Yakacağını yakmış, yoketmiş alacağını da almış ve gasbetmiştir. Gasp edilenlerler, Aristo, Platon gibi Grek filozoflarına teslim edilmiş Yunan kültürünün hizmettine sokulmuştu.

Taberi, İbrahim dininin "aşikâr" edeni olarak kabul ettiği İskender in ölümünden sonraki Yunanistan halkının inancını da şöyle belirleyerek ince bir aşağılamaya tabi tutar ve İskender için hayıflanır! "Onlar, felasife (felsefe) mezhebini tutarlardı. Hikmet bilirlerdi. Hiçbir Peygambere inanmamışlardı" diyen Taberi, nasıl oluyorda hiçbir peygambere inanmamış olan bir halkın önderini "İbrahim dininin aşikâr edeni" olarak ilân ettiğini ise açıklamıyor. Taberi şöyle devam ediyor:

"Bu mezhep zındıklar mezhebidir (Elbette öyle olacak, Avesta kültü İskender ile oraya taşındı-H.K.). Battallar ve yalancılar mezhebidir. Ve Yunan padişahları ve onların hakimleri bu mezhep üzerine dururlar. Bunların hepsi o mezhepten oldu"[19]

"Ve derler ki, biz Allahutealayı kendi hikmetimizle biliriz, deyip haşre ve neşre kail değillerdi. Ve kıyamet olmaz ve halk tekrar dirilmez ve bu cihan tebdil (değişme) olmaz, böylece durur, olduğu gibi, tağyir (bozulma) olmaz. Ve bu cihana gelen her nesne kendi zatından gelir ve yine o makama varır. Bu nesne iktisa-i gerdeşi eflaktır (Semavi/göksel bir düzen, yasadır-H.K.) Hiç viran olmaz. O dönmekten asayiş bozulmaz. Amma akıl öyle biliriz ki bu feleklere (Gök katmanları olarak belirlenen güneş, ay ve burçlar-H.K.) bir kimse gerektirir ki bu eflakı döndere. Ve buna bir sani (Tanrısal güç) gerektir ki deyip San-i Alemi ikrar ederlerdi"[20]

Şecaat arzeden merdi kıptı şirkatın zikredermiş diye

bir söz vardır. Şikayetini dile getirmeğe çalışan inkârcı şikayetini dile getireyim derken ağzından gerçekleri dökermiş manasındadır. Taberi ve tüm Taberi giller de böyledir! Hızlı bir inkârcılık yapayım derken hem gerçekleri hem de kendilerini ele veriyorlar. "Merdi kıptı"likleri de kendilerine kalıyor. Günümüzün Taberi'leri, Şinasi Koç yada Derviş Tur giller de tıpkı takkiyeci ataları gibi, Atatürk'ü Hz. Ali ilan etmişlerdi. Taberi de İskenderi peygamber ilan ediyor. Ama mızrak çuvala sığmıyor işte. Takke düşüyor ve kel görünüyor.

Her ne kadar sullandırmağa çalışsa da Taberi; "felasife mezhebi" dediği ve "Zındık" olarak nitelendirdiği söz konusu inancın yabancısı değildir. Doğduğu toprakların öz kültürüdür çünkü. Sonuç olarak Zerdüşt felsefesidir burada ifade edilen. Günümüz Alawiliğinin doğum kapısıdır. Tüm inkârcıların inkârdan geldiği hak kapısıdır. Ve haktır. Başlangıçta Kur'an da "Hak" görmüş ve onaylanmıştır, eğer illa da sözümüze bu yönlü bir kanıt gerekiyorsa.[21]

Kurulup kurumlaştığı günden bu yana, dahası "İran Ülkesi" diye ifade edilen bütün bir Sasani çoğrafyasına girdiği tarihten bu yana devletleşmiş İslamın; gerek Zerdüştiliğe gerekse köklerini bu inançtan alarak ve sürekli bir evrim geçirerek günümüze kadar varlığını sürdürebilmiş olan Alawiliğe karşı geliştirdiği tavır; Emevilerden Abbasoğullarına, Selçuklulardan, Osmanlıoğullarına kadar, her defasında daha da kabalaşarak, hunharlaşarak süregelmiştir. Her şeye rağmen bu durum; tarihsel bakımdan Alawiliğin oldukça köklü ve sağlam bir mirasa dayandığını göstermektedir. Her türlü baskı, kıyım ve bir o oranda egemenlerce gerçekleştirilen asimilasyon politika ve uygulamalarına rağmen onu alt edemediklerinin, onunla ideolojik olarak baş edemediklerinin bir göstergesi olmaktadır. Alawiliğe yönelik Resmi İslam temsilcilerinin nitelemesindeki sürekliliğe örnek olması

bakımından ve de aynı zamanda, hemen her dönemdeki vurgunun hep aynı öze yapıldığını göstermesi bakımından bu başlığa ek olarak verebileceğimiz son örnek, oldukça yerinde olaçaktır.

Osmanlı sultanlarından II. Mahmut dönemi kadısı Mehmet Tahir imzalı fetvada şöyle denilmektedir:

"Müslüm namına olan Zeydi Meşihat idiasında olup eldat ve Zendika itikatında olduğunu izhar ve bu vechile Dai-ül fesat olduğu şer'an sabit olsa Zeyd'in Emrülülelemir ile siyaseten katli meşru mudur?

El cevap-Allah'ı Alem vaciptir.

Bu suretle Zeyd veche muharrer üzre elhad ve Zendika ile ahz olunduktan sonra tevbesi makbul olurmu?

El cevap-Allahu Alem olmaz, belki katli olunur.

Sair ve sai bilfesat olan Zeyd kablet tevbe ahz olunsa Zeyd'e ne lazım gelir.

El cevap- Allahu Alem katolunur"[22] (Ketebei Fakır Kadızade, Mehmet Tahir)

Osmanlı kadısı, Zendika diye nitelendirdiği ve suçladığı Alawilere yönelik fetvasında demek istiyor ki, İmam Zeynel Abidin oğlu Zeyd bin Ali gibi İslam adına hareket ettiğini iddia eden ancak gerçekte Zendık inancında olan ve düzen alehine fesatlık yapan, fesatlığın koruyuculuğunu, önderliğini yapan birinin, bu suçları Şeriat yasalarına göre tesbit edilmiş olsa, bu gibilere ceza olarak ne yapmak gerekir? Bunların Allahın emriyle hareket eden Halifenin buyrukları gereği bu gibilerin katli meşru mudur? diye sorduktan sonra Alemlerin Allahı hakkı için vaciptir, kaltedilmeleri gerekir diye karar veriyor. Bununla da yetinmeyen fetva sahibi, bu gibi kişilerle birlikte olan, çevresinde geçen, selam verenlerin bile katledilmelerinin Allah emrine uygun olduğunu belirtiyor. Dahası, bu gibiler, tövbe edip imana gelseler, kelime-i şehadet edip ikrar verseler bile, bunlara inanmamak lazımdır ve katledilmeleri gerekir demektedir. Hatırlatma

için belirtelim; İmam Zeynel Abidin oğlu Zeyd bin Ali'de isyan etmişti. Zeyd bin Ali, Emeyi hanedanlarına karşı sürdürdüğü isyanını Xorasan alanı, Musul, Kufe gibi Egemen ve merkezi Arap ülkesi dışında örgütlemişti. Kardeşi İmam Bakır ile anlaşamamış ve onun eleştirilerine maruz kalmıştır. Bir kısım tarihcinin belirlemesine göre Zeyd, İmam Hasan koluna karşın İmam Hüseyin kolundandır ve Kerbela çizgisini izlemektedir. Zeyd 740'lı yıllarda gerçekleştirdiği ayaklanmada yenildi ve öldürüldü.[23]

Herhangi bir yanılgıya meydan vermemek için belirtelim; Zeyd bin Ali, her ne kadar ayaklanmasını, Mevaililerden yani Arap olmayan Kürt ve Fars halkından doğrudan destek alarak gerçekleştirilmişse de, örneğin İsmail Kaygısız'ın "Alevilik, İnanç, Kültür Siyaset Tarihi ve Uluları" adını verdiği kitabının başından beri kanıtlamağa çalıştığı gibi bir Alawi Hareketi değildir. İslamın içindeki bir hak mücadelesine önderlik etmekte ve hak gütmektedir. Mevaililer ise İslamın içindeki her türlü çatlağı işgal altındaki kaderlerini değiştirmek üzere kullanmaktadırlar. Zeyd'in zaten hareket halinde olan bu halklardan başka dayanağı yoktur. Ayrıca Zeyd İmam Gazali'nin öğrencisidir ve müslümandır! İmam Gazali'nin Alwwiliğe yönelik yaklaşımını ise yukarda gösterdik.

İsmail Kaygusuz, adı gibi elindeki belgelere bile kaygısız yaklaşmaktadır. Alawiliğin Xorasan çoğrafyasına Zeydi hareketiyle yayıldığını iddia edecek kadar kör ve inkârcı bakmaktadır tarihe. Boşu boşuna soy ve secerelerle uğraşıp Alawiliği kendi öz topraklarından koparıp Mekke-Mehdine çöllerine taşımağa çalışıyor. Ne Alawi anlamını anlamış ne de tarihi. Burnunun dibindeki Kürdistan Ocaklarına sırtını dönersen doğaldır ki Kucağın "Alevilik Türklüktür" güzergâhına açılaçaktır yada Arap çölüne dönecektir. Bunun başkaca bir yolu var mıdır? İnkâr toru ile şahin avlamağa kalkanlar, bellidir ki sadece avlanırlar! Veli Baba Menakıbnamesi tuzağına düşen

Kaygusuz avlanmıştır. Söz konusu Menakıpname gerçek olsa bile -ki Kaygusuz böyle düşünmektedir- bu Menakıpname İslamı anlatmaktadır. Alawiliği değil. İslam içindeki hak kavgalarını, iktidar mücadelelerini anlatmaktadır. Kaygusuzun bol bol yer verdiği adı geçen Menakıpnamedeki şu bölüme bakmak yukardan beri söylediklerimiz için yeterli örnek olacaktır. Şöyle deniliyor:

"İmam Zeynel Abidin efendimizin şahadettinden (713- İ.K.) sonra Kufe'de sakin olurdu (orturuırdu) ki Kufe Şiileri onun katına gelip iğvalar idüp (tarirlerle yoldan çıkarıp) dava-yı Hilafet ittirdiler. Anın üzerine biat ittiler ki 'dostuna dost, düşmanına düşman olalar' ve önünde kılıç urup anı Halife kıldılar....(a.b.ç.[24])

Her şey gün gibi açık. Bu gibi iddialı yazar geçinenler ellerindeki belgeleri bile doğru dürüst sorgulamıyorlar. Sorgusuz, yargısız Alawiliği infaz ediyorlar. Alawilik sokak infazlarına kurban oluyor böylece.

Her ne hikmetse, Ehli-beyt denilmektedir, müthiş de bağlılık sergilemektedir ama gelin görün ki, bütün bu Ehli-beytçilerin hiç birisinin de Zeyd'den söz edilmez, O Ehlibeyt'den sayılmaz! Neden? İmama Hüseyin'in çizgisini ve siyasetini takibettiği açık. Emevilere Biat etmiyor. Başkaldırıyor ve hak talep ediyor. Hüseyin'in Zeynel Abidin'den en önemli varisi. Ama imamdan sayılmıyor! Kardeşi İmam Bakır bu ayaklanmaya katılmıyor, dahası, Zeyd'in düşüncelerini de paylaşmıyor, bütün bunların belgeleri İsmail Kaygusuz'da da var. Ancak O, bunlara itibar etmiyor. Ve sormuyor da. Acaba niçin İmam Bakır 12 imam sıralamasındaki yerini alıyor da Zeyd, bütün bir resmi fetvalara "Dai-i fesat" olarak geçiyor. Alawilik, Onun tarafından yayılıyor ve "Zeyd ve Zeyd soylular Anadolu Aleviliğinin öncüsü" oluyorlar da tekmil "Anadolu Alevileri" Onun ismini dahi bilmiyorlar!? Bu olacak iş mi?

Yazar Kaygusuz'un pek tuttuğu Veli Baba Me-

nakıbnamesine bakarsanız, İmam Cafer Sadık, "Büyük emicazademiz" dediği Zeyd'in ayaklanmasını desteklemektedir.[25] Ama aynı Caferi Sadık Emevi hanedanına karşı Zeyd'den kısa bir süre sonra müthiş bir ayaklanama örgütleyen ve aynı zamanda da başarılı sonuçta alan Eba Müslümi Horasani'ya tavır alıyor. Onun için "Şirk kavimi" nitelemesini yapıyor.[26] Neden? Nedeni, eğer tarihe inkârcı gözlüklerle bakmazsanız, son derece açık. Ve anlaşılır. Çünkü Eba Müslimi Xorasani, her şeyden önce Mazdaki'dir ve de Arap değildir. Caferi Sadık'a göre, soylu ise, hiç değildir. Bu çelişkinin Kaygısız'da farkındadır ancak o yine de çubuğu Menakıbname'den yana bükmeye özen gösteriyor. Alawilik, ne olursa olsun illa da İslam ve Ali'den olacak ya 'başka çaresi yok ne yapsın!

Bu kadar yeter.

İSLAMİYET ŞARTLARI VE ALAWİLİK

Daha önce de belirttik ama tekrarlamakta sayısız fayda var. Alawilerdeki ölçüsüzlük ve güncelleşen kuralsızlık Alawiyi de Alawiliği de tanımaz hale getiriyor. Ölçüsüzlük ve güncelleşen kuralsızlık Alawiyi de Alawiliği de tanınmaz hale getiriyor. Ölçüsüzlük ve kuralsızlık; bir yandan Alawiyi Alawi olmaktan çıkartırken bir yandan da gerek devlet İslamı açısından gerekse Alawi içinden yada dışından bir kısım siyaset tacirlerine müthiş boşluklar yaratıyor. Alawiliği alabildiğine kullanabilme zemini yaratıyor.

Oysa, ister dinsel öğretilerin penceresinden bakılsın isterse bilimsel öğreti penceresinden bakılsın, aklı başında hiç kimsenin inkardan gelemiyeceği bir gerçek var. O da şudur; ister felsefel olsun isterse dinsel, ister bu inanç gelişmiş ve çağdaş uygarlığa denk düşsün isterse ilkel, tarihin kaydettiği bütün inançların, yaradılışa ilişkin bir cevabları vardır ve verdikleri cevap onların niteliklerini, birinin diğerinden farkını açığa vurur. Yaratılışa verilen her cevap, bir öncekinden bir kopuşu getirirken ve aynı zamanda bir ayrılığı ifade ederken aynı zamanda yeni bir birliği ifade eder. Her ayrılık, bir reddiyeye denk düşerken kuşkusuz, her birlik, yeni bir koşulu, şartı öngörür. Birlik, bu koşullar etrafında gerçekleşir.

Her inancın yaratılışa ilişkin felsefesi o inancın ayırt edici ölçüsünü oluşturur. O inanca taraf olacaklar ve o inanç etrafında birlik oluşturacak olanlar, kendilerini bu ölçüye göre tanımlarlar. Kuşkusuz, ölçü ve birlik, bir koşulu zorunlu kılar. Koşulsuz birlik ve ölçü olmaz. Birlik olmanın, böylece, örgütlü bir yapı olmanın olmazsa olmazıdır. Koşul bu ise düzenlenip bir disipline bağlanmış kurallar toplamı demektir. Bir inancın taraftarı olmak için kişi bu kuralları yerine getirmekle yükümlü kılınır. Ön görülen koşul ve kuralları yerine getirerek o inanç taraftarı olursun yada olmazsın.

Bu anlamıyla, İslamın da Alawiliğin de yaratılışa ilişkin bir felsefesi var. Bu onların, insan dahil bütün varlıklar nasıl yaratıldı sorusuna verdikleri cevap içeriğidir. Verdikleri cevap onların ölçülerini oluşturuyor. İslamı İslam eden, Alawiyi Alawi eden ölçüdür bu. İslam yaratılışa ilişkin verdiği cevapta örneğin "Kun fe Yekun" derken, Alawi, "Enel Hak" demektedir. İslama göre, bütün bir kainat ve kainatı oluşturan varlıklar, öncesiz ve sonrasız olan, doğmamış, eşi ve benzeri olmayan, sıfatsız ve mekânsız olan "Rab-Allah" tarafından, önceden düşünülmeden, tasarlanmadan, herşey olduğu ve görüldüğü gibi yaratılmıştır. O, "Kunfe yekun" demiştir, yani "ol" demiş olmuştur. Alawi'nin cevabı ise bunun tam tersidir. Ona göre "Varlık ve cihan olmadan önce O vardı" O bir "Nur"du ve "Varlık ve cihan o nur deryasında nur"du. Nur, kendi kendisini doğurdu. Varlık ve cihan, hak kapısından yani doğum kapısından gelerek sıfat ve mekân edinen, vucut bulan Haktır. Yani "Nur"dur. "Aynayı tut yüzüne bak işte o, sensin" Alawi'nin "Her şey yaratıldı bir tek noktadan/ Nokta gizlidir esrarı yezdan" derken ifade etmek istediği budur. Bu, yaratılışa ilişkin Alawi cevabıdır ve ölçüdür.

Arap İslamının hegemonyası altına girdiğinden bu yana Alawi sürekli ikili tavır içine girmiştir. Zahir ve

batın tavrı. Zahir tavrı, İslami devlet baskısına karşı geliştirilmiş bir tavır olup, görünürde müslümanlığın kabul edildiğine işaret olarak kullanmış bir tutumdur. Batın ise Alawiliğin, felsefesiyle, kültürüyle, ibadettiyle, ahlakı ve moral değerleriyle kendini yaşattığı ve sürdürdüğü, gerçek Alawi erkânıdır. Zahir erkânında Alawi, resmi sistem içinde kendine yer edinir ve yaşamını güç bella da olsa sürdürmeğe çalışırken Batın erkânında, tümüyle sistem dışıdır. Resmiyet dışıdır ve en önemlisi de İslam değil, Alawidir.

İslam ise Alawiyi, onun gerçek kimliğine göre, yani, zahiren sergilendiği müslüman görüntüsüne göre değil, batındaki kimliğine göre değerlendirmiştir. Kendi ölçüsü vardır ve bu ölçüye göre Alawiye karşı tutum belirlemiştir.

Bu bağlamda, fesefel dokusuyla; ibadet, ahlak, hukuk, örf, adet, gelenek, görenek ve sosyal yaşam düzenleriyle bir bütünlük oluşturan Alawiliğin, bu etkinliklerinin tamamı, başlangıçtan beri resmi İslamın her zaman boy hedefi olmuştur. Özellikle haklarında verilmiş olan fetvalar, bu gerçeği çıplak bir biçimde gözler önüne sermektedir. Yaratılışa ilişkin felsefelerinden kaynaklanan, maddi ve manevi etkinliklerin tamamına yansıyan yaşayış biçimleri, bu fetvalarda "sapıklık" olarak ya da "din dışılık" olarak nitelendirilmiştir. Hiç kuşkusuz, bu nitelemelere yüklenilen anlam yukarda da belirtiğimiz ölçüler temelinde İslami anlayışa göre yüklenilmiş olan anlamlardır. Buradaki "sapıklık" ya da "din dışılık", İslama ve İslamın "kitab dinleri" olarak kabul ettiği dinlere göre sapıklık yada din dışılıktır.

Gerçi tarihin her döneminde de böyleleri çıkmıştır dolayısıyla sanki bir kadermiş gibi bugünde çıkmaktadır, böylesi bir kısım işbirlikçi şahsiyetleri hesap dışında bırakırsak; gerek Alawi öğretmenliğine soyunmuş yazar çizer takımı, gerek, Alawi önderliğini yapan kimi Pir ve Dede takımı ve gerekse de, toplumsal hafıza kaybına uğ-

ramış ya da uğratılmış Alawilerin önemli bir bölümü, anılan nitelemelerden hareketle, kendi öz gerçekliklerini görüp göstereceklerine, en ucuz yolu denemektedirler. Egemenlerin oynuna geldikleri gibi bir toplumsal kategori olarak kendilerinin konumunda olan, sünnet ehli, sıradan inanmış, emekçi kardeşlerine de düşmanlık gütmekteler. Tarihi İslam iktidarlarının aralarına sokmuş olduğu düşmanlık hançerlerini bilmekteler! Onlarla, en genelde "öz müslümanlık" yarışına girişerek yapmaktadırlar bunu. Hiç kuşkusuz bu çatışma iki taraflı olmaktadır. Tarihin bir evresinde kendilerinin de aynı inancı paylaştıklarını, kılıç ve asimilasyon dayatmalarıyla müslümanlaştıklarını unutan veya unutturulan Sünnet Ehli de, Alawi kardeşlerini tekmil farklılıklarıyla kucaklayıp, kendilerini bu hale getiren çıkar ve benlik dünyasına, sömürü ve zülümat dünyasına, aynı kulvarda, yan yana, omuz omuza tavır koyacaklarına, resmi İslamın tuzağına düşüp küfrü geliştiriyorlar. Ellerinde salladıkları dalkılıç palanın, arap egemenlerinden miras zülüm palası olduğunu göremiyorlar. Zülüm palasını kendi öz benliklerine vuruyorlar. Uçurdukları her kelle aslında kendi kelleleridir, kendi beyinleridir. Öz kültürleri ve tarihleridir sonuçta. Tıpkı Alawiler için verilmiş fetvalarda olduğu gibi "sizi gidi kafirler" diyerek Alawi kardeşleri üzerine yürüttükleri "Cihad" özünde kendi kendilerine, öz benliklerine karşı açılmış bir "Cihad"tır. Ve kendi kendini yok eden bir halkın trajedisidir bu.

İslamın olmazsa olmaz koşullarından sayılan; namaz, oruç, haç, zekat, gibi koşulların Alawiler tarfından reddedildiğini belirten ve bu nedenle de suçlayan devlet fetvalarında görülen en önemli suçlama gerçekçelerden birisi de; gerek Alawi felsefesel anlayışında gerekse Onun sosyal yaşamında kadına biçilen değer ile ilgilidir. Tam bir erkek egemenliği ile donanmış feodal Arap kültürünü yansıtan resmi İslamın, Alawilikteki kadın-erkek ilişkisine yaklaşımını belirleyen en hafif sözcük, "sapık iliş-

ki" şeklindedir. Bu konu kuşaklar boyu öylesine işlenmiştir ki adeta, Ehli Sünnet camiasının ortak kanısı haline getirtmiştir ve bir kültür düzeyini, bir ahlak düzeyini yansıtır niteliktedir. Nerede Alawilik ve Kızılbaşlık sözü edilse, ilk akla gelen belirleme belden aşağı olmakta ve Alawi kadın akla gelmektedir.

Sıradan bir Ehli-sünnet inanırının böyle düşünmesi; kimi anlı ve şanlı, Profesör ünvanlı kişilerin bile aynı yaklaşım içinde olmalarının yanında, bir ölçüde hoş görülmesi yada çok da görülmemesi gereken bir durumdur. Örneğin, bir dizi Alawi araştırmacısına bugün kaynaklık eden ve bu konudaki ünü sınır ötelerine ulaşmış olan Prof. Fuat Köprülü, Kızılbaş Alawiliği tanımlarken, "yakın akraba ilişkisi" olarak belirtmektedir. Yazık ki Alawiler de Alawiliği bu ve bu gibilerden öğrenmektedir!..

Diğer yandan, yine bu yönlü fetvalarda, bütün bu gibi belirlemelerin yanında, egemen İslamın zülmünden biraz ulusun kurtulmak ve varlıklarını sürdürebilmek, kendi öz inançlarını biraz olsun yaşayabilmek için, zahire müslüman görünüp yada takkiye (Hile) yoluna başvurarak müslüman görünüp ancak, İslamiyetin kimi diğer gereklerini de çeşitli bahaneler ileri sürerek yerine getirmediklerine ve kimi İslam büyüklerini yerdiklerine dair suçlamalar görülmektedir. Bu gibi suçlamaların yapıldığı fetvaların en yaygın bir şekilde ilan edildiği dönem Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemidir. Daha doğrusu elimize geçen fetfalar, daha çok bu döneme ilişkindir ve Osmanlı tarihinde bu bir dönemeçtir Alawiler için. O tarihlere kadar kendilerini asli kökleriyle tanıtan ve tanımlayan Alawiler, gerçek anlamda bu tarihden sonra Alawi adını kullanmışlardır. İster dışardan isimlendirilmiş olsun isterse bizzat Alawilerin kendi kendilerine yaptıkları bir adlandırma biçiminde olsun, Alawi adı, bu tarihten önce hiç bir kayyıtta geçmemektedir.

Yavuz Sultan Selim ve ondan sonraki dönemlerde ve-

rilmiş olan fetvalar ve din adamlarının yapmış oldukları açıklamalar irdelendiğinde, hemen hemen tamamında ortak bir belirleme olarak şunlar görülmektedir:

1- İslamın dini ve Kur'an'ın bozulması
2- Şeriattın yasakladıklarını mübah sayma
3- Şeriat ve Muhammed'in uygulamalarına hakaret
4- Kur'an ve öbür şeriat kitaplarına hakaret ve saygısızlık
5- Osmanlı ulemasını aşağılama ve küçültme
6- Camileri tarip etme
7- Muhammed'in karısı Aişe'ye iftirada bulunma
8- Ebubekir ve Ömer'in halifeliklerini dışlama
9- İslamın öbür kurallarına uymama[27]

A-) Defteri Osmanlıya Kafir Yazılandır Alawiler

Yavuz Sultan Selim döneminin ünlü fetva yazıcılarından biri olarak kabul gören müftü Hamza Efendi, bir fetvasında şu belirlemeleri yapmaktadır:

"Bu anılan ve bunlara benzeyen öbür kötü sözleri (Sıraladığımız suçlamalar kast ediliyor-H.K.) ve eylemleri ben ve öbür bütün İslam alimlerince açıkça bilindiği için şeriat hükmünün ve kitablarının verdiği haklara dayanarak fetva verdik ki: Onlar, (Alawiler) Kafirler ve dinsizler topluluğudur. Ve de onlara sempati gösteren, batıl dinlerini kabul eden ve yardımcı olanlar da kafir ve dinsizdir. Bunları kırıp topluluklarını dağıtmak öbür müslümanların görevidir. Müslümanlardan ölen kutsal şehitlerin yeri cennetin en yüce katıdır. O kafirlerden ölenler ise hakir olup cehennem dibinde yer tutacaklardır. Bunların durumu, kafirlerin sahabe durumundan daha kötüdür. Bu topluluğun boğazladığı ya da gerek Şahinle, gerek okla, gerekse köpekle avladığı hayvanlar murdardır. Onların gerek kendi aralarında, gerekse başka topluluklarla yaptıkları ev-

lenmeler geçerli değildir. Bunlara miras bırakılmaz. Yalnızca İslamın Sultanının, onlara ait kasabası varsa o kasabanın bütün insanlarını öldürüp, mallarını, miraslarını, evlatlarını alma hakkı vardır. Ve bunları toplamadan sonra tevbe ve pişmanlıklarına inanmamalı ve tümünü öldürmeli, Ve de bir kimse ki onlardan olduğu bilinir ya da onlara giderken yakalanırsa öldürülür. Ve bu topluluk hem Kafir ve hem imansız, hem de kötülük yapıcı olduğundan iki nedenle de öldürülmeleri vaciptir. Dine yardım edenlere Allah yardım eder. Müslümanlara kötülük yapanlara Allah da kötülük yapar"[28](abç)

Başından itibaren adeta kan kokan fetva içeriği; yukarda ifade edilenlerin yanında şu kararla sonuçlanıyor; Alawi topluluğu İslami şeriat kurallarına göre hem kafirdir hemde imansızdırlar. Bunlar, yaşam tarzlarıyla, felsefelerinin bir ifadesi olarak siyasi ve ahlaki duruşlarıyla sürekli düzen bozucudurlar, kötülük yapıcıdırlar. Bu iki sebeple mutlaka katledilmeleri gerekir. Öylesine ki, bunlara yardım eden, gidip gelen, selam veren dahi katledilmelidir. Böylece "dine yardım edene Allah da yardım eder" kararını böylece sonuçlandırıyor fetvacı. Üst bölümlerde de gördük. Daha başından beri İslamın bu inanç mensuplarına yaklaşımı kelimesi kelimesine hep aynı olmuştur. Ne diyordu imam Caferi Sadık "..bilin ki onlar, bizden değildirler; bizde onlardan uzağız, onları inkâr eden, reddeden kişiyse, Resulallahın huzurunda, düşmanlarıyla savaşmış gibidir" İmam Caferi Sadık'tan en az yedi yüz yıl sonra, Osmanlı müftüsü aynı şeriatı belirliyor Alawiler için; "Bunları kırıp topluluklarını dağıtmak bütün müslümanların görevidir. Müslümanlardan ölen kutsal şehitlerin yeri cennetin en yüce katıdır." İmam Caferi Sadık'ın, "Resulallahın önünde" kafirlerle savaşmış gibi olmak dediği anlamda budur. Bedir savaşında yaralanan Muhammed'i korumak için etrafında kılıç sallayanlar için Muhammed aynı sözleri söylemişti. Alawilere karşı savaş vermek aynı anlamda kıymetli

görülmüştür ve bu, uygulama kuralı haline gelmiş İslam şeriatıdır. Yasasıdır.

Özetle tekrarlayacak olursak; Osmanlı'da "siyaset etme" idam etme "katl" etme anlamına geliyordu. Yukardaki fetva, Osmanlı'nın kime karşı ve ne için "siyaset etme" kararını verdiğinin tipik bir fotografını veriyor ve kendisi gibi baştan ayağa kan kokuyor. Bu kan deryasının kendisi Alawiliktir. Alawilik kendi küllerinden yeniden doğması gerekirdi ama toprağa bir düşen Alawi kafası, günümüzün gelişmeleri öyle gösteriyor ki, Alawiliği de beraberinde götürmüş. Cellatlara her teslim olan beden, cellatlardan ödünç alınmış bir kafaya ve ağıza sahip olmuş. Her defasında biraz daha fazla, ne ikrar kalmış ne de erkân!

Bir başka yönüyle, "siyaset etme"ye karar veren fetva, Yavuz Sultan Selim'in İslam için İslam adına Halifeliği gasp etmesinin ön gününde, Alawiler için bir ölçüde kutup haline gelmiş Ardabil (Erdebil) Ocağı'nında, hem Pirlik eden hemde Şahlık yürüten, Şah İsmail üzerine yürümeden önce, cephe gerisini sağlama almak üzere gerçekleştirildiği, Alawi katliamlarına yönelik olarak verilmiştir. Fetva içeriğinde yeralan "Müslümanlara kötülük edenlere Allah da kötülük eder" gibi belirlemeler ya da "dinsiz", "kafir" gibi belirlemeler, besbellidir ki, yapılan katliamın Ehli-sünnet kamuoyunda meşruluk kazanması içindir. Üst başlıklarda müslümanlığın ana ülkesinde, iktidardaki İslamın bu yönden verilmiş fetva ve açıklama örneklerini gördük. Bu bir öğretidir. Camilerde, medreselerde okutulan resmi İslam tarihi, bu ve benzeri bilgilerle doludur. İslam hukukuna göre, geçmiş uygulamalardan kıyas almak, verilecek kararlarda en temel ilkelerden biridir. Burada da öyle yapılmıştır.

İslam tarihi boyunca görülmüş ve yüzlerce kıyım örneğinden de artık iyice anlaşılmıştır ki, İslami öğretinin, bu son derece köklü ve eski bir uygarlık birikiminin mi-

rascısı olan Alawiliğin üstesinden gelmesi mümkün olmuyor. Ve bu inanç bir türlü aşılamıyor. Diğer yandan ısrarla ve inatla varlığını sürdüren bu inanç bağımlıları, bugün sergilemeye çalıştıkları yapılarını hesaba katmaz isek, bütün tarihi boyunca hemen her iktidarın arzu ettiği hegemonyanın ve istikrarın tesisinde politik olarak bozucu bir rol oynuyor, sürekli olarak otoritenin bozulmasına neden oluyorlar. Bu nedenle de bütün İslam iktidarları bu inanç bağımlılarını "ya tam susturmak yada kan kusturmak" yolunu benimsemişlerdir. Bunların "dilleriyle İslamı tastik etmeleri gönülleriyle de iman etmeleri" mümkün görülmemiştir. Bu nedenle de İslamın karşısında onlar hep, "dinsiz" ya da "kafir" olarak görülmüşlerdir.

Nereden bakılırsa bakılsın, her şey gün gibi açık ve anlaşılırdır. Sorun, daha başından beri, açıkça ve net bir şekilde, İslamı kabul edip etmeme sorunudur. Ve bu sorun bizce İslamın ilk tarihi döneminde de başlamamıştır. Bu coğrafya üzerinde hangi din tarih sahnesine çıkıyor olursa olsun, tamamı bu inancın mirasını devr aldığı Mazda dini inancıyla hep mücadele ederek kendisini ifade etmiştir. Hem ondan etkilenmiş hem de ona karşı aynı tavrı benimsemiştir. Hoş, bugün kitabi dinler olarak kabul edilen dinlerin ana yurdu da bu çoğrafyadır. Örneğin resmi Hrıstiyanlık da bu inanç taraftarlarına aynı gözle bakmış ve aynı uygulamayı yapmıştır. Mazda inancının bir kolu olarak kabul edebileceğimiz Mani inancı yoluyla Hrıstiyan Avrupasına yayılan bu felsefi inanç, bütün bir Orta çağ boyunca Kilisenin ve Engizisyon mahkemelerinin boy hedefi olmuştur.[29]

Bir başka fetva örneğini görelim.

Her ne kadar köylü okumuş Halil Öztoprak gibiler yada onlara özenip aynı yolu denemeğe çalışan kimi çömezler; Kur'anı Kur'anla çürütmeye, Ehli sünnet'in iktidar ve çıkar hesaplarıyla uydurduğu sözümona hadiselere

karşı yine uydurma hadiselerle İslami şeriatı çürütmeğe, her kesimin kendine göre başvurduğu Kur'an tefsirlerine karşı Kur'an tefsirleriyle cevap vererek, ama ısrarla da Kur'anın Muaviye ve diğerleri tarafından değiştirildiğini belirtmeyi de ihmal etmeyerek, Alawiliğin öz müslümanlığın ta kendisi olduğunu kanıtlamağa çalışıyorlarsa da hep güvendikleri dağlara kar yağıyor. Bizzat o yüce dağların kendileri, bu gibi gayretkeşleri yalanlıyor. Tabi bir de, bu köylü okumuşlar yanında, adı ve ünü profösörlüğü ulaşmış, Alawiliğin truva atları var. Prof ve "Dede Baba" olan Bedri Noyan, Prof ve Murşit geçinen İzzettin Doğan gibileri ise biz, söz konusu köylü okumuşlarla aynı kulvarda görmüyoruz. Bu gibiler diğerleri gibi saf değildir, ne yaptıklarını çok iyi bilenlerdir. Elhak onlar, İslamın hiçbir şartını reddetmiyorlar ve tipik İslamdırlar! Hatta İslamdan çok İslamdırlar ve dahi Kemalisttirler, Laiktirler, Cumhuriyetçidirler!.. Sonuç olarak bütün dönek ve aslını inkâr etmiş kesiminin müthiş ruh hali içindedirler bu yüzden. Bizim takiyyecilerin aksine onlar, Alawilik, Bektaşilik şemsiyesi altında resmi İslamı Alawi boşluğuna boca edenlerdir. Alawiliği katledenlerdir, katildirler.

Alawi cephesinde çıkıp düzene itirafçı olan yada korucu olan, sadece, Hızır Paşa gibi eli hançer tutanlar olmaz, silahlı korucu ya da itirafçı olmaz. İşte böyleleri cinsinden de olur. Tıpkı Ali Baba gibi, Ali Baba neslidir bunlar. İtirafçılığına ya da boynu kravatlı koruculuğuna soyundukları inkârcı ve ırkçı Cumhuriyetin atası Osmanlı, bakınız neler söylüyor; Osmanlı ziyniyetini yansıtması ve aynı zihniyetini yansıtması ve aynı zihniyetin Cumhuriyette de bir miras olarak devralınması bakımından, kanuni dönemi ŞeyhülIslamı Ebussuud Efendi, uzunca bir bölümünü aktaracağımız fetvasında oldukça ayrıntılı olarak şu belirlemelerde bulunuyor:

"Soru: Bir kişi açıktan açığa Ramazan gününde yemek

yese, sorgulaması sırasında, "özrün yokken neden yemek yiyorsun?" diye sorulduğunda yine "Ramazan Hadistir, düzme koşmadır..." diye cevap verse ve bu sözünde dirense, ona ne yapmak gerekir?..

Cevap: Elbette öldürülmesi gerekir...

Soru: Hz. Hüseyin Soyundan gelen bazıları (Seyitler) ibadetle ilgili kurallar bizi bağlamaz. Biz öbür dünyada ahiret kurallarından sorumlu tutlamayız. Biz cennete gideceklerdeniz..." deseler, bunlara ne yapılmalıdır?...(Hz. Hüseyin vurgusuna dikkat! Ebussuud efendi neden bu ayrımı yapmaktadır acaba? Neden Hz. Hüseyin soyundan gelenler böyle bir iddiada bulunuyorlar da Hz. Hasan soyundan gelenlerin böyle bir iddiası yok? Ya da Ebussuud efendi, madem ki Alawiler Ali'dendirler, Ali soyunu takipedenlerdir de. neden böyle bir yaklaşım göstermiyor da Hz. Hüseyin'e yollama yapmak ihtiyacındadır? Yoksa Hz. Hüseyin'in resmi İslamca katlini de Alawiler gibi kafir olduğuna mı bağlamak istemektedir-H.K.)

Cevap: Bu inanç üzerinde direnir de müslümanlığa (şeriat yoluna) gelmezlerse dinsizlikleri anlaşılmış olur, bu nedenle de öldürülmeleri gerekir...

Soru: Tekkelerde toplanarak, "Biz tevekkül ehliyiz" diyen insanların tutumları benimsenebilir mi?

Cevap: Benimsenemez...

Soru: Bazı Sufiler "Bize şeyhimiz böyle buyurdu.." diye sürekli olarak zikretseler, onlara ne yapmak gerekir?

Cevap: Şeyhleri olan dinsizin buyruğunu, tanrı peygamberinin buyruğuna yeğledikleri için (Diğer ibadetleri yapmayarak)... Tümünün öldürülmesi gerekir...

Soru: Kızılbaş topluluğunun dine göre topluca öldürülmesi helal midir? Bunları öldürenler Gazi, bu öldürme sırasında ölenler de şehit olur mu?..

Cevap: Kızılbaşların öldürülmeleri elbette dinimize göre helaldir. Bu, en büyük kutsal savaştır...Bu yolda ölmek de şehitliğin en ulusudur.

Soru: Kızılbaşların öldürülmesi, İslam sultanına (Os-

manlı padişahına) düşmanlık besledikleri için mi şarttır. Yoksa başka nedenleri de var mıdır?..

Cevap: Bunlar hem Sultana isyan ederler, hem de dinsizlerdir...

Soru: Kızılbaşların önderinin Tanrı Peygamberinin (Muhammed'in) soyundan olduğu söyleniyor. Bu durumda Kızılbaşların öldürülmelerinin helal olduğundan biraz kuşku duyulmaz mı?...

Cevap: Haşa, en küçük kuşku duyulmaz... Kızılbaşların yaptıkları kötü işler, O temiz Peygamber soyuyla bir ilgilerinin olmadığını göstermeğe yeter. Ayrıca babası İsmail ortaya çıktığında, İmam Ali Er-Rıza ibrani Musa el Kazım'ın mezarının bulunduğu ve diğer yerlerdeki büyük Seyyidler kıyımdan kurtulmak için bu isteğe boyun eğmişler, fakat dikkat edenlerin anlayabilmesi içinde onun soyunu kısır bir Seyyide bağlamışlardır (x). Ayrıca soyunun Peygambere dayandığı doğru olsa bile, dinsiz olunca diğer kafirlerden ayrımı kalmaz. Ancak ve ancak doğruluğu tartışılmayacak olan kutsal şeriat töresine uyanlar ve onun sağlam kurallarını koruyanlar peygamber soyundan olabilir... Örneğin, Kenan Nuh Peygamberin oğluydu ama onun yolundan çıkmıştı. Nuh Kenan'ın kurtulması için yalvardığında, Tanrı "O senin soyundan sayılmaz..." demiş, Kenan'da öbür kafirlerle birlikte boğulup cezalandırılmıştı....

Eğer büyük peygamber soyundan gelmek azaptan kurtulmaya yetseydi Adem Peygamber soyundan geldikleri için, bütün kafirler bu dünyada ve öbür dünyada asla azaba düşmezlerdi...

Soru: Kızılbaşlar Şii olduklarını söylüyorlar, "Lailahe illallah" diyorlar. Kendilerine karşı uygulanan bu ölçüde sıkılığın nedeni nedir? Ayrıntılı ve geniş açıklamalısınız?..

Cevap: Onlar Şiide değildir. Zaten "yetmiş üç yoldan ehli-sünnet dışındakiler yanacaktır..." diyen pey-

gamberimiz durumu aydınlatmıştır. Kızılbaşlar, yetmiş üç yolun tam olarak birinden değildirler. Her birinden bir parça kötülük ve bozgunculuk alıp kendi isteklerine göre yarattıkları sapıklık ve küfürlerine katarak bir sapıklık ve dinsizlik mezhebi (yolu) kurmuşlardır. Bu kötü durumlarını gün gün artırmaktadırlar. Bunların sürüp giden, bilinen suçlarına bakarak kutsal din yasalarına (şeriata) göre şu yargılara varırız:

O zalimler (dünyanın büyük zalimlerinin mazlumlara zalim diye hitabetmeleri ne de müthiş bir yüzsüzlük örneğidir! Yavuz hırsız ev sahibini bastırmış örneği. Bugünün eli kanlı zalimleri de aynı, dünyanın mazlumlarına, eşkiya, terörist diyorlar, kendi eşkiyalıklarını teröristliklerini gizlemenin ve meşrulaştırmanın bir yolu olsa gerek-H.K.) Ulu Kur'an'ı, kutsal Şeriatı ve İslam dinini hafife almakta, dinsel kitaplara söğerek ateşe atmaktalar. Gerçek din bilgilerini (Şeriat alimlerini) bu bilgileri yüzünden kırmakta, önderleri olan sapık haini (Şah İsmail kastediliyor, H.K.) tanrı yerine koyarak ona secde etmekteler. Ayrıca haram olduğu sağlam ayetlerle satanmış olan bütün yasakları da helal sayıyorlar. Ayrıca Ebu Bekir ile Ömer'e lanet ettiklerinden dolayı da kafirdirler. Ayrıca, doğruluğu tartışılmayacak olan Ayşe'nin (Peygamber ailesi) erdemine ilişkin bir çok ulu ayet inmişken, bunlar Ayşe anamıza dil uzatarak Kur'an'ı yalanlamakta ve böylece de kafir olmaktalar. Ve yine Ayşe'ye yönelik suçlamaları ile peygamberimizin kutsal büyüklüğüne leke sürerek bu yolla Peygambere söğmüş sayılırlar. Bu yüzden bütün kızılbaşların büyüğü küçüğü ile, kentleri ve eserleriyle yokedilmeleri şarttır. (Alawilerin bugün sergiledikleri bilinç ve kendi geçmişlerine ilişkin hafıza kaybının hangi tarihi sebeplere dayandığı da böylece anlaşılmış oluyor. Alawilerin ve tekmil eserlerinin katli her şeyi daha bir güzel açıklıyor. Müthiş öğretici-H.K.) Bunların kafir olduğundan kuşku duyanlar da kafir olur...

Kızılbaşlar, İmam-ı Azam ve İmam Süfyan-ı Servi'ye göre, eğer tam anlamıyla tevbe ede de İslamiyete dönerlerse ölümden kurtulurlar. Fakat İmam Malik, İmam Şafii, İmam Ahmed bin Hambel, İmam Leys bin Sad, İmam İshak bin Rahuya ve öteki din bilginlerine göre bunların tevbeleri de kabul edilmez.(Ebussuud Efendi, İmam Caferi Sadık'ı, İmam Bakır'ı ve hatta İmam Ali'yi ilave etmeyi unutmuş ya da O kaynaklardan habersizdir-H.K.). Elbette boyunlarının kesilmesi gerekir...

Hz. İmam (Ebi Hanife) onların hangi yanın inancını benimserse o yandan olacaklarını söylemiştir. Bu yargı bilinir..

Kızılbaş askerleri için ne yapılması gerektiği konusunda bir ikilik yoktur. Fakat köylerde ve kentlerde kendi hallerinde doğrulukla oturup Kzılbaşların nitelik ve davranışlarından arınmış, dışları da buna uygun kimselerin, yalanları ortaya çıkmadığı sürece, diğerlerine uygulanan uygulamalardan kurtulmaları gerekir.

Kızılbaşların öldürülmeleri diğer kafirlerin yok edilmelerinden daha önemlidir. Örneğin Medine çevresinde kafir çokken ve Şam henüz ele geçirilmemişken, Ebi Bekr kafirlere saldırmayı değil, yalancı müseylemeye bağlı bu döneklere saldırmayı yeğlemiştir.(Ebussuud Efendinin adını ettiği Müseylime hadisesi, İslamiyet açısından çok önemlidir. Kendisi Yemenli'dir. Bu nedenle kendisne Yemame Rahmanı da denmektedir. Yemame'nin Bahreyn'in batısında bir yer olduğu ve bundan dolayı da kendisine Yemame denildiği de söylenmektedir. Geç kalmış bir peygamber olarak gördüğümüzü belirtelim ([30]-H.K.) Hz. Ali zamanında Haricilerin kırılması da böyle olmuştur (Hariciler, Arap olmayan halktandırlar. Kılıç zoruyla İslamı kabul etmiş, özellikle Hz. Ali ile Muaviye arasındaki Halefilik kavgasında, her ikisine de tavır alarak dağlara çekilmişlerdir. Eski inançlarını sürdürmüşlerdir. Ebussuud Efendi bunları dönek kabul ediyor. Oysa Alawiler İs-

lamiyeti hiç bir zaman kabul etmemişlerdir ki dönek olsunlar-H.K.) Bu kesimin kötülüklerini yer yüzünden silmek için çok çaba harcamak ne gerekirse yapmak lazımdır.

"Kendisinden yardım istenilen ve kendisine bağlanılan Allah'tır. Ey tanrım, günahlarımızı ve işlerimizdeki taşkınlıklarımızı affet. Ayaklarımızı sağlam yere bastır. Kafirlere karşı bize yardım et.

Bunu, efendimiz ve en üstünümüz, zamanın büyüğü, İslam ve zafer diyarının müftüsü Ebusuud yazdı. Sene 955(1548)" [31]

B-) Ebussuud Efendinin, İslam Adına Küfür Saydığı Ve İnkardan Geldiği Her Belirleme Alawi Gerçekliğine Giden Yoldur

Yukarıdan beri Alawi gerçekliğine ilişkin ileri sürdüğümüz iddialar bakımından Ebussuud Efendi fetvası son derece açık ve anlaşılırdır. Üzerinde ayrıca açıklama yapmamıza ihtiyaç duymayacak kadar da nettir. Ancak, salt bilgilenme olması açısından kimi önemli bulduğumuz noktalar üzerinde durmak istiyoruz.

Okuyucunun dikkatini çekmek bakımından önemli bulduğumuz ve bu sebepler üzerinde durmak istediğimiz noktalar şunlardır;

1-) Ebussuud Efendinin katledilmelerine karar verdiği Alawilerin, katledilmelerine sebeb suçlarından birisinin Ramazan gereklerine uymadıkları ve İslamın diğer ibadetlerine (Namaz, Haç, Zekat vb. gibi) karşı olduklarıdır. Biz birinci olarak bu nokta üzerinde durmak istiyoruz.

İktidarlaşmış ve az ya da çok devlet olma vasfına sahip olarak kurumlaşmış İslamın Muaviye dönemiyle yeni bir sürece girdiğini yukarda belirtmiştik. Muaviye dönemiyle birlikte hızlı bir evrenselleşme sürecine giren resmi İslamın, hangi ülkeye ne şekilde girdiğini ve aynı zamanda hangi ülkede, o ülkede insanının İslamiyet karşısında

nasıl bir tutum sergilediğini, zaman içinde hangi durumları yaşadığını bir yana bırakarak belirtecek olursak; bugün yeryüzü yuvarlağında bir milyarı aşkın Müslüman bulunmaktadır. Bu bir milyarı aşkın müslüman nüfüsu bellidir ki, asıl temelleri 750'li yıllardan sonra atılan beş mezhepli bölünmeye ve tarih içinde de daha alt bölük ve kümelere bölünmüş durumdadır.

Bu İslami mezheplerin, Çaferilik, Şafilik, Hanifilik, Malikilik, Hambelilik olarak mezhepsel bölünüm; her ne kadar bir birlerini bir ölçüde dışlamağa çalışsalar da ve hatta, çoğu siyasal sebeblerle birbirleriyle savaşır olsalar da, bu mezheplerin tamamı İslamın temel şartlarında birdirler. Ehli-sünnettirler. İslamın olmazsa olmaz koşulları olarak kabul gören; Kelime-i Şahadet getirmek, Muhammedin Allahın kulu ve elçisi olduğunu kabul etmek, Namaz kılmak, Oruç tutmak, Hacca gitmek ve Zekat vermek şeklinde ifade edilen beş koşul, adını andığımız bütün mezhep taraftarlarınca kabul görmüştür. Bu İslamın yasasıdır (şeriatıdır) ve hiç birisi bunu reddetmez. Edemez! Ettiğinde de müslümanda olamaz.

Her ne kadar söz konusu koşulların bir Kur'an emrimi olduğu yada eğer Kur'an emriyse bugün uygulandığı biçimiyle mi olduğu yahut da bunlardan bir kısmının hadislere dayandığı bir kısmının ise Kur'an emri mi olduğu gibi konular ve sorunlar; söz konusu mezheplerin oluşmasına da neden olan sorunlar olup hâlâ tartışma konusudur. Ancak şurası muhakkak olan bir nokta vardır ki, o da, Alawiyi hiç mi hiç ilgilendirmeyen bir konudur ve doğrudan İslam dünyasının bir sorunudur.

Hal böyle iken; İslamın Mezopotanya ve Anadolu çoğrafyasına girmesinden sonra, egemen İslama karşı bir savunma yolu olarak başvurulan takkiyye, daha önce de belirttiğimiz gibi, kimi işbirlikçiler aracılığıyla giderek benimsenmiş ve Alawilik içine damıtılmaya çalışılmıştır. Daha öncesine ilişkin örnekler de bulunmakla beraber son

dönemin örnekleri bu bakımdan daha öğreticidir. Özellikle Türkmen Alawisiyle daha iç içe bir yaşam sürdüren, saltanat ve ehli sünnet merkezlerinden oldukça da uzak, orta Anadolunun küçücük bir kasabasında mekân tutmuş olan, Hacem Bektaşı Veli evlatlarından olduğu iddiasındaki Çelebizade Cemalettin efendi, Müdafa adlı kitapçığında; babası Feyzullah Efendiye Osmanlı yönetimi tarafından gönderilmiş bir yazıyı örnekleyerek, kendini ve soyunu bu yazı örneğine dayanarak savunuyor. Örnek Osmanlı yazışmasında ise şunlar söyleniyor:

"Olgun efendim,

İslam kurallarına, hukukuna ve tarikat kurallarına ters düşen sözleri, durumları ile bir kesim müslümanları yanlışa sürükledikleri işitilen sapıkların, Hacı Bektaşı Veli hazretlerinin dergahında uzaklaştırılmasından ve hiç hakları olmayan bu kimselerden sonra şeyhlik görevinin önceden olduğu gibi sizin tarafınızdan yürütülmesi konusunda Ankara'ya emir gönderilmiştir. Yüce kişiliğinizin din hükümlerini, temiz din yasalarını, Nakşibendi yolağına girenleri yetiştirmek ve Peygamber sünnetine dikkat ederek dine aykırı olan gelenek ve tavırların kaldırılıp dergahta beş vakit namaz (cemaatle) kılınmasına, dergahta bulunan müritlerin ahlaklarının düzeltilip nefislerinin edilmesine gayret göstermeleri uyarısıyla bu yazı kendilerine gönderildi" ([32]-abç)

Celebizade Cemalettin efendi, savunmasında tartıştığı kişi yada kurumlara karşı, bu Osmanlı devlet yazısını belge olarak sunuyor. Bu belge ile kendini ve soyunu savunuyor. Bu belge gereğince "sapık" olarak belirlenen ve ol dergahta postnişin olarak o günedek görev yapan Turabi Baba'nın kovulmasına övgü diziyor. Hacem Bektaşı Veli Dergahından kovulan Turabi Baba değil Kızılbaş Alawiliktir. Bu ise gözlerden kaçırılıyor! Dergaha sokulan ise; yazıda da belirtildiği üzere Ehli-Sünnet kurallarıdır sonuç olarak Müslümanlıktır. Bu işten sevinç duyanlar vardır elbet! Onlarda, yukarda uzunca alıntısını ak-

tardığımız Ebussuud efendi gillerdir. Çünkü verilmiş fermen, hükmünü yürütmektedir. Üstelik Alawiyim diyenlerin elleriyle sürdürülmektedir! Ebussuud Efendi fermanıyla, Celebizade Cemalettin efendinin kendine kalkan edindiği Osmanlı yazışması arasında hiç bir fark bulunmamaktadır. Alawi, o fermanda da İslamın kurallarına uymayı reddeden "kafir" ve "sapık" tır, bu yazışmada da.

Yeri gelmişken, hemen belirtelim; Celebizade Cemalettin Efendi giller tarihte yanlız değillerdi, bugün de değildirler. Buda bir kültürdür ve miras olarak devr olmaktadır. Celebizade yine bir ölçüde köylü okumuşu sıfatına layıktır. Ya bugünün iz sürdürücülerine ne demeli! Günün en büyük Alawi organizasyonu olmakla övünen AABF'nun başına çöreklenmiş bir avuç haramzade; Derviş Tur, A. Rıza Gülçiçek, Çillerin Alawici şubesi Bayan Gülizar Cengiz ve bu üçlünün yolağına biat etmişlere ne demeli! Bir yandan Alawi'yi kendi toprağından, asli köklerinden söküp atmaya ve işlerine geldiği ölçüde Orta Asya steplerine, işlerine geldiği ölçüde Arap çöllerine savurmağa çalışırken, bir yandan da "ben Alawiyim" diye direnenlere karşı, Kerbela, Sivas, Gazi, Maraşa davetiyesi çıkartıyorlar. El-hak Allahın emri ve inayetiyle yapıyorlar bunu!..Tıpkı Hacem Bektaşı Veli Dergahında, haklarında ferman verilerek kovulan ve kimbilir hangi izbe mekânlarda canlarına kıyılan, Turabi Baba'lar gibi...

Celebizade Cemalletti, Cumhuriyet öngününe ve Cumhuriyet döneminin ilk yıllarına denk düşen bir örnekti. Bir de cumhuriyetin ortalarına denk düşen örnek verelim.

"Fakat, artık milletin hükümranlığını tepeleyebilmek için, saltanat nöbeti geçti. Şimdi nöbet Cumhuriyette ve hakimiyeti milliyededir" diyerek sözüne başlayan Halil Öztoprak, adını yukarda anduığımız eserinde Müslümanlığın olmazsa olmaz koşulu olarak ifade edilen ibadetlerini tek tek ele alıp, eleştiriyor. Bir yandan namaz, haç, zekat, kıbla gibi belirlemelerin Kur'anda olmadığını,

yine değiştirildi dediği Kur'an'a dayanarak isbat etmeğe çalışırken bir yandan da, bunlar İslam da var da sizin dediğiniz gibi değil diyerekten kabul etme yolunu izliyor. Sonuçta da hem "var" hem "yok" der gibi bir anlamsızlığa düşüyor. Boşu boşuna hadislere, din kitaplarına başvurarak iddiasına dayanaklar arıyor ve Alawilerin nasıl da müslüman olduğunu kanıtlamağa çalışıyor. Örneğin "Namaz" için önce Kur'an'da "Namaz yok" dedikten sonra "var ama gece yapılır" diye sonuçlandırıyor bu iddiasını. Daha sonra da sözüm ona bir "İslam din bilgisi" adlı kitabtan da alıntı yaparak: "İcmai ümmet ve kıyası fukaha ile karar verildi. 5 vakit namaz itilaflı karardan başka bir şey değildir" diyor. Hz. Ali ve Ehl-i Beyt'e danışılmadan bu kararın alındığını belirtiyor. Oysa, H. Öztoprağı yalanlayan yüzlerce İslami eseri olduğu gibi bir o kadar da Hadis bulunmaktadır.[33] Bütün bunlara başvurmaya gerek bırakmayacak kadar açık olan bir şey var ki, o da, Ehl-i Beyt'den bu konularda kendisine başvurulan en yetkin zat, 6. İmam Caferi Sadık'tır ve Caferi Sadık, değil beş vakit namazı, her namazın ne kadar rekatla kılınması gerektiğine, hatta ne kadar rekatın farz ne kadarının sünnet olduğuna varıncaya kadar ayrıntılı belirlemelerde bulunuyor. Üstelikte kendi eserlerinde. Caferi Sadık'ın buyruğuna göre "On yedi rekat namaz farzdır. (Sabah iki, öğle dört, ikindi dört, akşam üç, yatsı dört) gerisi sünnet ve müstehaptır. Farzları yadsıyan Kur'an'ı yadsır. Yolculukta dört rekatlar ikiye inebilir. Öğle ve ikindi namazı, akşam ile yadsı namazı ara vermeden bir arada kılınabilinir. Peygamber de böyle kılmıştır. Namazda el açıktır. Bağlanmaz. Kur'an'da bağlama emri yoktur"(abc)

Ramazan ve Oruç, İmam Caferi Sadık'da şöyle belirlenir:

"Oruç; Bedenin zekatıdır. Ramazan ayında kesinlikle tutulmalıdır. Recep ayının 13, 14, 15 günleri, Miraç günü olan 27 Recep, Berat günü olan 15 Şaban ve İmam Ali'nin Halife olduğu gün olan 19 Zilhicce günleri oruç tutulur.

Muharremin ilk on günü oruç tutmak müstehabtır. Farz değildir. Aşure günü oruç tutulmaz"[34]

Görülüyor, İmam Caferi Sadık'a göre diğer İslami ibadetler gibi Namaz ve Oruç farzdır. Saydığı oruç günlerine ilaveten belirttiği Muharrem orucunu ise İmam Caferi Sadık, Mustehab olarak yani tutulması kişinin kendisine bırakılmış bir oruç şeklinde belirtmekte ve farz olmadığını ayrıca işaret etmektedir. Bugün, bütün Alawiler için, İslam dünyasının sorunlarından devr alınan tek İslami belirleme ise 12 günlük yası muharem orucudur. Adeta farz niteliğindedir. İslamın Caferi Mezhebiyle dolayısıyla İslama Alawiliğin paylaştığı noktadır burası. Buna bir de "Tevella" ve Teberra" yani Ali'nin dostuna dost, düşmanına düşman şartını ekliyebiliriz. Bu şartta diğeri gibi doğrudan tarihin konusu olup, tamamiyle siyasi bir tutumdur. Mezopotamya ve Anadolu Alawileri için, İslam tarihinde tamamiyle siyasi bir sorun olarak ortaya çıkmış olan bu her iki konu; Alawi inancının Alawilere yükümlediği ibadetlerle doğrudan ilgisi yoktur. Köylü okumuş Halil Öztoprak ve anlayışta onlar boşuboşuna İslamın ana ülkesindeki İslama İslamı anlatmakta ve Alawiliğe İslamın bir biçimde girmesine hizmet etmektedir. Hizmeti ise ne Alawilerce kabul görmüştür ne de müslümanlarca! O, müslümanlığın bu dünyasında da, öbür dünyasında da "kafir" olarak anılmaktadır!

Müslümalığın beş temel şartından olan Hac ve Kıble için de Halil Öztoprak ve Öztoprakgiller aynı iddialarını sürdürmektedirler. "Faraizi Hacın büyüklüğü Kur'an'da Askere yardımdır" diye başlık atan Öztoprak, bir yandan inanmış müminlere, kendi zalimlerinin ordusuna yardımın en büyük hac olduğunu vaaz ederken, güneşin doğduğu ve battığı her yerin kıble olduğu gibi Alawiliğin inanç darağacından aldığı bir belirlemeyle, müslümanlık şartının gereksizliğini kanıtlamağa çalışıyor. Ve tabi bunun içinde yine Kur'an yorumuna ve kendince seçip aldığı hadislere

sığınıyor.[35] İslam dünyasında ise her iddia sahibinin iddiasını doğrulaması için istemediğiniz kadar hadis boluğunun ve aynı oranda Kur'an yorumu bolluğunun bulunduğunu bugün bütün İslam otoriteleri kabul etmektedir.[36]

Kitabında Hz. Ali'nin Kur'an'da vazedilen Tevrat ve İncil'de haber verilen Hakkın kendisi olduğunu kanıtlamaya çalışan Öztoprak'a bu konuda en iyi yanıtı yine Hz. Ali'nin kendisi vermektedir. O şöyle buyurmaktadır:

"Tenzih ederim O'nu noksan sıfatlardan, daima, yarattıklarına, şeriat sahibi bir peygamber göndermiştir; yahut bir kitap indirmiştir; yahut gerekli bir huccet tanıtmıştır; yahut doğru yolu bildirmiştir. Öylesine peygamberlerdir onlar ki ne sayılarının azlığı yüzünden buyrukları bildirmede bir kusurda bulunmuşlardır, ne yalanlayanların çokluğu yüzünden bir taksire düşmüşlerdir. Kimisi gelip geçmiştir; kendisinden sonra geleceğin adını bildirmiştir; kimisi çıkıp gelmiştir; ondan önceki onu tanımıştır.

Bu yol yordam üzerine çağlar geçmiştir, zamanlar aşmıştır; atalar geçip gitmişlerdir, oğullar, yerlerine geçip yetmişlerdir. Sonunda, noksan sıfatlardan münezzeg olan Allah, va'dini yerine getirmek, elçiliğini tamamlamak için Resullullah Muhammed'i göndermiştir; Allah'ın salatı ona ve soyuna. Onu tanımak için peygamberden söz almıştır; sıfatları tanımıştır; doğumu ve doğduğu yer ve zaman yüceltilmiştir"[37]

Hz. Ali bu açıklamasıyla, daha kendi gününde, kendi adına yapılacak yakıştırmaların önünü tam bir müslüman olgunluğu ile kesmektedir. Kur'an Tevrat ve İncil alet edilerek onun istemediği sıfatları ona yüklemek isteyenlere hakettikleri cevabı vermektedir. Özellikle kendisini noksan sıfatlarla yaratılmış bir "kul" olarak tanımlarken her defasında Kur'an'la kendisini tanıtan Allah'ı, altını çizerek, bütün "noksan sıfatlardan münezzeh olan" olarak tanımlamakta ve tanıtmaktadır. Ali'ye görede Allah sı-

fatsız (bisıfat) ve mekânsız (bimekân) dır.

Hac ve Kıble için de Hz. Ali şöyle buyurmaktadır:

"Hürmeti vacip olan evini (Kabe'yi) ziyaret edip hac etmenizi de size farzetti; o evi halka kıble kıldı; halk susamış yaratıkların yanıp kavrularak kavuştukları gibi oraya varırlar; sürü-sürü güvercinler gibi oraya sığınırlar. Noksan sıfatlardan münezzeh olan Ma'bud, kendi uluğuna karşı gönül alçaklığını sağlamak, yüceliğini onlara anlatmak için o evi bir sebep olarak icadetti. Halkın bir kısmını seçti ki onlar, onun çağrısını duydular da icad ettiler; onun sözünü gerçeklediler. Peygamberlerin durdukları yerde dururlar; arşın çevresinde dolanan meleklere benzediler; ona kulluk etmede ticaret yurdunda k,rlar elde ettiler, suçları örteceğini vaadettiği yere koşuşup gittiler. Noksan sıfatlardan münezzeh ve yüce Ma'bud, o evi, İslam için bir alem kıldı; sığınanlara orasını bir harem kıldı. Orayı ziyaret etmeyi farz etti; tanıyıp korumayı gerekli saydı. Oraya varmanızı farz ettide o noksan sıfatlardan münezzel olan Ma'bud buyurdu ki: 'İnsanlardan oraya gitmeye gücü yetene, Allah için gidip o evi ziyaret ederek haccetmesi farzdır; inkar eden eder; Allah, şüphe yok ki bütün alemlerden müstağnidir"[38] abç.

Her şey yeterince açık. Hz. Ali, Öztoprak ve Öztoprak gibileri doğrulamıyor. O, Ebussuud Efendigilleri doğruluyor. Ayrıca O, uğruna ölümlere gidip gelen bugünün Alawi çoğunluğunu da doğrulamıyor. O, Ebussuud gibileri doğruluyor. İslami anlayışı en yüksek makamdan yorumlayarak doğruluyor. Geçmeden belirtelim; Öztoprak ve bütün Öztoprak gibi köylü okumuşlar, İslamın bu kaynaklarından habersiz olduklarından, sınırlı bilgileriyle bu tür tuzaklara düşmüş olabilirler. Buda, onların niyetlerine rağmen, anlaşılır bir şeydir. Ancak, aynı şeyi, bugün okumuş bezirgânları için söyleyemeyiz. Bizim elimize kıt kanat geçen eserler, fazlasıyla onların ellerinde de bulunmaktadır. Dahası, bu siyaset bezirgânları ki onlar,

bizim asla ulaşamadığımız arşivlere ve kaynaklara da sahiptirler. Ama onlar asla Alawi gerçeğini görmek istemeyenlerdir. Tahrip edilen, unutturulan bir uygarlık mirasını binlerce yıllık bir kültürün son kalıntılarını da böylece katletmek istemektedirler. Ebussuud Efendi gillere biat etmiş "Ali bab" türüdür bunlar. "Öz müslümanlık" ile "sahte müslümanlık" yarışının bezirgânlarıdır. "Alawilik Türklük demektir, Kürt Alawi olamaz" diyen siyaset soytarılarıdır. Alawilik şemsiyesi altında ırkçılığın ve inkarcılığın mayasını; eli boynunda kemed DAR'a duran Alawi aydınlığına zaerk eden Osmanlı tabibleridirler! Görülmeli ve tanınmalıdırlar.

Ebussuud Efendi fetvasında, üzerinde durmayı düşündüğümüz ikinci konu da şudur:

Ebussuud Efendi'ye göre Alawi Kızılbaşlar, özellikle de bunlara önderlik eden ve Hz. Hüseyin soyundan geldiğini söyleyen seyidler, İslamın "ibadetle ilgili kuralları"nın kendilerini bağlamadığını, dahası bu kuralların yerine getirilmesiyle, inanmış bir mümin vadedilen cennet kast edilerek "biz bu kuralları yerine getirmiyoruz, öbür dünyadaki cennetide istemiyoruz. Öbür dünya ve ahiret kuralları biz bağlamaz" demektedirler. Ve bu nedenle de bu gibiler "kafir"dirler.

Öncelikle şu Hz. Hüseyinin soyundan olmak ve bu soydan gelme anlamında "imam"lık değilde "Seyitlik" iddiasında olmak noktasına bir açıklık getirmek istiyoruz. Hemen belirtelim ki, bu konunun ele alınması, doğrudan bir tarih çalışmasının konusudur ve çalışmamızın bu bölümünün dışındadır. Ancak, burada da kısa bir açıklama gerekli görülmektedir. Çünkü Ebussuud Efendi, özel bir anlamla buraya dikat çekmektedir.

İslami kaynaklara göre, Hz. Peygamberin soyunun Hz. Ali ve Hz. Fatıma ile sınırlı olmadığı gibi, amcalar, amcazadeler, dayılar, dayızadeler, halalar, teyzeler, bacılar, kardeşler olarak sadece bilinen isimlerle de sınırlı değildir. Peygamber soyu "Ali Aba" olarak Alawi sözlüğüne

geçen, Hz. Ali ve Fatma'dan gelme, 12 İmam ile de sınırlı değildir. Onların bacıları, kardeşleri, oğulları ve kızları, amcları ve dayıları, halaları ve teyzeleri de aynı kapsamdadır. Hz. Peygamberin kan bağıyla bağlı olduğu Kureyş Kabilesi ise işin ayrıntısıdır ve yine aynı kapsamdadır. Kureyş'ten birlik olanlar ile ayrı düşenler olmuştur ancak bu gerçeği değiştirmez.

Ancak, bizi ilgilendirmesi bakımından, Ebussuud Efendi fetvasında özel bir yollama yapmaktadır ve yollamasına özel anlam yüklemektedir. Neden? Neden, dün de bugün de kendilerinin Hasan ve Hüseyin veya 12 İmamlar'dan herhangi birisinin soyundan geldiğini belirten, soy ve secere sahibi olduğunu iddia edenler olduğu halde onlara değil de özel olarak Hz. Hüseyin ve onun soyundan geldiğini iddia eden seyidlerle ilgilidir Ebussuud? İşte bu nokta bütün Alawi camiası için sorgulanması ve çözümlenmesi gereken temel bir noktadır.

Özellikle, Abbasi döneminden başlayarak, Selçuklu, Osmanlı dönemlerinde de varlığını sürekli artıran bir sorun vardır. Bu sorun Alawilik ile müslümanlık arasındaki, varlık ile yokluk arasında bir sorundur. Bu soruna bağlı olarak gerek Alawiliğin felsefi yapısına, gerek onun kurumsal yapısına ve inanç önderliklerine ilişkin geliştirilen iki yönlü politika vardır. Bunlardan birincisi tümden yok etmek. Bu katliam ve teslim almalarla sürdürülmektedir. İkincisi ise; asimilasyon ve tasfiye politikası üzerine oturmaktadır. Birincisi son derece anlaşılır olmakla birlikte ikincisi tarih boyunca sürekli değer kanamasına yol açmış, her defasında daha bir katlanarak Alawilik gerçekliğini bulandırmıştır. Bugünkü kafa karışıklığının nedeni de burasıdır.

Alawiliğin kendi başına bir inanç olarak kurumsal yapısı Ocaklara dayanmaktadır. İnanç önderliği Ocak örgütlenmesine bağlı olarak Ocak soyluluğuna dayanmaktadır. Ocakların ve ocak soyluluğunun tasfiyesi,

başlangıçta işbirlikçileştirme biçiminde tasfiye edilme yoluna gidilirken, bir başka biçim de buna eklenmiştir. Kendilerine İmamlıklardan herhangi birine dayanan soy ve secere düzülen ve aynı zamanda yetki verilen kimi İslami Arap veya diğer halklardan işbirlikçi misyonerler, mezopotamya ve Anadolu halkları içerisine gönderilmişlerdir. Bu tür soyluluk sadece Alawi kesmine özgü değildir. Bugün özellikle Kürt topraklarında, Ezdai, Müslüman, Şafii veya Hanifi gibi bütün inançların içerisinde vardır. Bu inançların içerisinde de örneğin İslamın büyüklerinden her hangi birinin soyundan geldiğini, secerelerle iddia eden Şexler yada Pirler olduğu gibi hatta Hz. Ali ailesinden geldiğini belirten soylular da vardır. Bu bir resmi İslam politikasıdır ve bu çoğrafyanın tüm halklardan her inanç için geçerlidir.

Bu temelde, görülüyor ki bugün Alawilik kurumu içerisinde, Ocak soyluluğunun yanında ve hatta önünde bir de Ehlibeyt soyluluğu kurumu vardır. Ehlibeyt Soyluluğu iddiası ve onun gördüğü işlev, bir tasviye ve İslama bağlama iddiası ve işlevidir. Osmanlı'nın son zamanlarda bu tasfiye politikası yeni eklemelerle zenginleştirilmiştir. Yeni ekleme Hacem Bektaşı Veli adına gerçekleştirilmiştir. Önce, Hacem Bektaşı Veli Ehlibeyt soylu kılınmıştır. Sonra, bütün Ehlibeyt soylular da Hacem Bektaşı Veli'ye bağlanmıştır. Aynı şey Alawi kurumlarının da başına gelmiştir. Ocakların yakılıp yıkılmasının peşisıra, özellikle de şehirlerden başlayarak tarihi ocak kurumları yerine bir hile kurumu olan Tekkeleri geçirmişlerdir. Giderek Tekkelerin içine mescitler ve camiler yaparak tasfiye ve asimilasyonu hızlandırmışlardır.

Özellikle Kürt topraklarında kalıp (Dersim) da Ehlibeyt'den ve Seyitlik kolundan ya da "Şeriflik" (İmam Hasan) kolundan geldiğini iddia eden ve Malatya'lı Veli Baba ailesi gibi Ehli-beyt soylu olduklarını sadece soy ve secerelere dayanarak değil, menkıbılere dayanarak da iddia eden aileler vardır. Açıkça belirtelim; bunların bir

kısmı aimilasyon hareketine bağlı sızmalardır, ancak müslümanlaştıralım derken kendileri Alawileşmiş olan ama babadan oğula bir miras olarak, aynı zamanda "öz müslüman olma" iddasındaki takiyyecilerdir. Diğer bir kısmı ise gerçekten de Hz. Hüseyin soyundan gelme, özellikle de Zeynel Abidin'e dayanan soylulardır. Malatyalı Veli Baba ailesi, aksi isbatlanmadıkça böyledir. Tarihsel olayların, olayların ortaya çıkardığı kimi somut durumlar bunun mümkün olacağını gösteriyor. Kerbela'dan sonra tek sağ kurtulan Hz. Hüseyin'in evladı Zeynel Abidin, Nusaybin ve Musul alanlarında ikamet etmiştir. Çocuklarından Zeyd bin Muhammed'den gelenlerin bir kısmı Yemen'de yurt tutarken bir kısmıda Kürdistan alanlarına dağılmışlardır. Bu mümkündür.[39] Bunlarda Ehlibeyt soyluları olarak gittikleri yerin inancını dönüştürememiş, ondan etkilenmiş, ancak İslami olarak da kalmışlardır. İslamın hiçbir koşulunu reddetmemişlerdir. Diğer bir kısım ise Ocak soylularıdır ve fakat takiye uygulayarak Ehlibeyt olduğunu iddia etmektedir. Ancak hiçbir yanıyla İslanı değildir.

Ebussuud Efendi'nin fetvasındaki Hz. Hüseyin'e yapılan yollamaya gelince, açıktır ki Hz. Hüseyin başkaldırısıyla, İslami anlayışa karşı gelmiştir. İslami anlayışın (Ceberriye, Mu'te'zile ve Ehli Sünnet) tümünde de ortak bir hüküm olan, eksiz olarak tanınmış ve mekânsız olarak kabul edilen iman edilmiş Rab-Allah ile, İslamın devleti ve halifesi arasında aynılık vardır. Kullar, "Bütün sıfatlardan ve mekânlardan münezzeh-ayrı-olan Allah" karşısında eksikli olan ve mekânlı olanlardır. Sınırlı olanlardır ve hatalı olanlardır. Onlar Allaha karşı yükümlülüklerini yerine getirmekle görevlidirler. Allaha isyan etmek, başkaldırmak, ona şirk koşmaktır. Oysa, inanmış bir mümin, O'na her şeyi ile teslim olmak, hayıra ve şerre, kadere ve kazaya iman edip, tam bir teslimiyet içinde olmalıdır. Bu bağlamda Mümin, Devlete ve Ha-

lifeye de aynı yaklaşımı göstermek durumundadır. Aksi halde o, fitne fücura karışır, şeytanın emrine girer, şekavet ehline (eşkiya) dahil olur. O devletin ve halifenin yap dediğini yapmayan, yapma dediğinden uzak durmayan inkarcı ve battallardır. Kısaca kafirlerdir.

İşte Ebussuud Efendi ve aynı güzargahta tekmil Ebussuudgillerin anlayışı buraya dayanmakta ve Ebussuud efendi, Hüseyine ve ondan geldiğini iddia eden Seyitlere ve de seyidlere uyanlara bu çerçeveden yaklaşıp yollama yapmaktadır. Ona göre Hz. Hüseyin, başkaldırmış ve Bidat ehli olmuştur. Dikkat edilirse zaten, gadre uğramalarına karşın Hz. Hüseyin ve torunu Zeyd bin Muhammed dışında kimse, hiçbir İmam devlete ve halifeye başkaldırmamıştır. Şimdilerin Ebussuud Efendisi, büyük hoca Fetullah Efendi "Benim gerçek yolum Hz. Hasan yoludur" derken yalan söylemektedir! Ve tabi, Kerbela'nın ve Hz. Hüseyin'in İslamı Arap'a rağmen, hatta onların iz sürücülerine karşın, Arap olmayan (mevaili) halkların, Kürtlerin, Türklerin, Farsların (vb. gibi) bunca sahiplenmelerinin nedeni de bu noktanın esarında yatmaktadır. Hz. Hüseyin bir bedelin ve bir hakkın sahibidir. Alawi felsefesinde ise Hak, hakkı gerçekleyendir. Hak, adalet ve vijdan demektir. Hz. Hüseyin ise Alawi'nin anladığı anlamda Adaleti ve vijdanı gerçekleyendir ve Haktır.

Bütün bu belirlemelerimizin ışığında yeniden Ebussuud Efendi fetvasına dönecek olursak; ona göre, işte bu seyitler ve onlara uyanlar diyorlarmış ki, biz öbür dünya kuralları gerekmez, biz o kuralları yerine getirmeden de cennetlik olanlardanız.

İşte bu belirleme, Alawi felsefesinin ve bu felsefeye dayalı ahlak, adalet ve nihayet, öbür dünya, cennet, cehennem gibi anlayış ve yaşayış biçimlerinin ta kendisidir. Çünkü, Alawi yaratılış felsefesine göre; Alawinin bir "öbür dünyası" yoktur. Onun felsefesine göre doğum, bir karışımdır. Yani, Nur'un, Ruhun veya Can'ın mekân bulup

dünyaya gelmesidir. Dünyaya geliş doğum kapısından olur ve bu insan da dahil her şey için geçerlidir. Doğum kapısı "Er rahman-ı Errahim" olup Hak kapısıdır. Hak, Er rahman-ı Errahimden gelerek kendisini isbat eder. Bu yüzden o hem mekânlıdır hem de sıfatlıdır. "Tut aynayı bak yüzüne, o sensin" Yine Alawi felsefesine göre; ölüm bir ayrışmadır. Ayrışan, vücut ve can'dır. Can, ateş ya da nur'dur. Vücut ise ateş, hava, su ve topraktır. Doğum kapısından vucut bularak can'a gelen hak, yine doğum kapısından gider. Vucut aslına, can ya da ruh'a, ya da nurda aslına. Bu bir "iktisai-gerdeşi eflaktır" ve "her nokta cevvâl her zerre raksam / uçup giderler visale doğru" Yani ki, bu bir semavi/ göksel bir yasadır. Her nokta ve her zerre, görebildiğimiz, tutabildiğimiz her şey dönen ve hızla hareket eden her şey aslıyla buluşmak, ona kavuşmak için uçup giderler. Bu bir evrensel yasadır. İşte bu, hak olandır, haktan gelip hakka gitmektir. Bu bir devri daimdir. Doğum ve ölümdür; her doğum bir ölüm bir ölüm her ölüm yeni bir doğumdur. Bu yasa sonsuzdur. İlmi Cavidan'dan hakikat erenleri bu nedenle demişlerdir; "Katre idim ummanlara karıştım/ kaç bulandım, kaç durumdum kimbilir/ Devre edip alemleri dolaştım/ Bir sanata kaç sarıldım kimbilir (Güfran)

İşte bu felsefe üzerine erken kuran, bu felsefe üzerine, boyununu "sırat köprüsü" edip hak meydanında, hakkın mekân ve sıfat bulduğu Canlar önünde, Dar'a durup, Hak için, adalet ve vicdan için, aydınlık için hem bilgili, ilim irfan deryasında umman olma, hem iş ve emek deryasında sevgi ve saygı olma, özünde münkür ve münafıklığı defedip mazlum ve yoksula hizmetkâr olma, canını kurban, tenini tercüman edip bu uğurda yaptıklarından ve yapamadıklarından sorumlu tutulan, hesap verip rızalık alan bir anlayışın öbür dünya ile bir ilgisi olmaz, olamaz da. Bir Alawi yaptıklarından yapamadıklarından bu dünyada da sorumludur. Hak huzurunda dara durmanın başkaca bir

anlamı yoktur. Cenneti de cehennemi de, aydınlığı da karanlığı da bu dünyadır onun. Sorgusunu ve sualini bu dünyada verir. Guruhu Naci demiştir ona bu yüzden. O aydınlar topluluğudur. Aydınlar katarına dizilmişler olarak, o, bu erkâna hile katmış ise cennetini bulmuşutur. Eğer ki, aklını hilenin, nefsin, inkârın, kinin ve nihayet bütün bunların doğrucusu karanlığın, yani ki, "Zülümat dünyasının" emrine vermiş ise, işte onun için bundan daha kötü bir cehennem olamaz. Bir Alawi cenneti de cehennemi de böyle anlamakta ve yaşamaktadır. Ne İslamın öbür dünyası ne de öbür dünyadaki cenneti ve cehennemi onu ilgilendirmektedir! Bu erkân üzerine yaşam kurmuş ise, evi ona "cennet", eşi de "huri" ve "gılman"dır. Yunus bu erkân üzere nefeslenmiştir; "Cennet cennet dedikleri birkaç köşk ile birkaç huri/ İsteyene ver sen anı bana seni gerek seni" Burada Yunus'un "Seni" dediği Yunus'un kendisidir. Yunus'ta tecceli etmiş, mekân ve vücut bulmuş haktır. Onun bilgisidir. Bilgi, aydınlanmadır. Onun için aydınlanmanın bilgisi, nefesle dile gelen olmuştur.

Peki, bu "sırra" Ebussuud Efendi ve cümle Ebussuud Efendigillerin aklı erer mi? Ermez. Ermesini de istemezler. Bu yüzden, bu anlayışın harman olduğu beyinler kesilmelidir, kesilmişler!...

C) Zamanın Islam Büyüğü Ebussuud Efendi, Resmi Islamın Geçmişini Ve Geleceğini Temsil Ediyor

Halifeliğin, Yavuz Sultan Selim eliyle Osmanlı hanedanlığına geçmesi, açık ve net olarak tarihsel bir gasp olayıdır. Eğer Hz. Peygamber İslama, imam olarak Hz. Ali'yi halife bırakmış ise ve bu onun vasiyetlerinin başında yer alıyor ise, hiç kimsenin kuşkusu olmaması gerekir ki, önce Muhammed'in kavmi kendisine ihanet etmiştir. Söz konusu mirası gasp ederek hak sahibinin elinden almıştır. İkinci ihanet ise Osmanlı'dan gelmiştir.

Yavuz Sultan Selim, gasp edilmiş bir mirası yeniden gasp etmiş ve kozmopolit Osmanlı'ya hediye etmiştir. Böylece İslamiyet Fetihçi ve yağmacı Osmanlı elinde yeni bir zenginlik kazanmıştır. Hiç kuşkusuz, Muhamed ve Ali'den gasp edilmiş, bizzat gaspa tahvil edilen ve kendi içinde zulüme kendi dışında ise talan ve yağmaya dönüşmüş resmi İslama, resmi İslamın bu yönlü politikalarına zenginlik katmıştır.

Ebussuud Efendi böylesi bir İslamın en büyüğüdür. Bu sıfat onun fetvasının altında bir şöhret olarak kazılıdır. Biz de bu şanın hakettiği değeri ona vermek istiyoruz. Yitik Alawi geçmişini özetliyor fetvasında. "Kafirlikle özetlediği Alawi geçmişi, Alawi vazgeçemiyeceği mirasıdır. Eğer şimdilerde bu miras, tekmil Ebussuudgiller elinde, Ebussuudlara, biat etmiş tekmil, takkiyeci, tekmil siyaset bezirgânı işbirlikçi dönekler eliyle yeniden ve yeniden katledilmek isteniyorsa, bizim bu soylu mirasa sahiplenmemiz bin kez daha gerekli ve zorunluluk arzediyor.

Ebussuud Efendiye kullak veriyoruz. O yukarda aktardığımız ve uzunca üzerinde durduğumuz fetvasının devamında şöyle diyor: "Nahcıvan seferinde ele geçirilen Kızılbaş (Ser-hi sor) evladı kul olurmu?...

Cevap: olmaz.

Soru: Padişah buyruğuyla kızılbaş topluluğu kılıçtan geçirilip büyüğü küçüğü tutsak alındığında, yakalananlardan bazıları Ermeni olduklarını söylerse (Ermeniler o zaman Hrıstiyandılar-H.K.) bu durumda kurtulurlar mı?...

Cevap: Ermeniler kurtulur (Çünkü, İslama göre onlar kitap dinindendirler-H.K.) Eğer Ermeniler, Kızılbaş askeri ile birleşerek İslam askerleri (Osmanlı) üzerine gelmişlerse dine göre tutsak edilmezler...

Soru: Dört halifeye söğen (Dikkat edilmelidir, dört halife diyor-H.K.) ve Kızılbaş olduğu bilinen birisini öl-

dürene ne yapılır?...

Cevap: Eğer bu nedenle yapmış ise hiçbir şey yapılmaz...

Soru: "Peygamberin kimdir?" denilen birisi, "bilmem" diye karşılık verse ne olur?

Cevap: O kişi, gerçek de, yalan da söylemiş olsa kafir olmuş olur.

Soru: Bu konuda bazı kişiler o kişiye "Peygamber yolundan (şeriattan) çıkma, peygamberi tanı, utan... deseler, o da öfkeyle, "ben peygamber bilmem" dese, dine göre kendisine ne yapmak gerekir...

Cevap: O kişi kafirdir, öldürülmesi gerekir...

Soru: Müezin ezan okurken, bir kişi "bin kere seslensen, bizden sana varan olmaz"(abç) dese ona ne yapmak gerekir?..

Cevap: Bu bir alaydır... (Hayır Alawi gerçekliğinin ta kendisidir. Bin kez çağrılsa gitmez, gitmemiştir de-H.K.) Söyleyen kafir, karısı da boş olur.

Soru: Bir kişi diğerini şeriat yoluna çağırırsa, diğeri ise, "sana da şeriata da lanet.." dese ne yapmak gerekir?

Cevap: Bunu söyleyen kafirdir, dolayısıyla öldürülmesi şarttır...

Soru: Bir kişi diğerine "Bana tanrıyı buluver.." dese, diğeri de "Kur'anı kılavuz alır, peygambere uyarsan tanrıyı bulursun.." dese, ötekisi yine "onlara ne gerek var? Ben onlarsız da bulurum.." diye konuşsa, yahut da "buldum" deyiverse, ona ne yapmak gerekir?

Cevap: Dinsizdir öldürülmesi şarttır...

Soru: Bir kişi "Bana İsa peygamber gibi gökten sofra iner, bir çocuğu, insanı vebadan ve başka belalardan kurtardım, kurtarırım, dilediğimi de kötü duruma düşürürüm.." dese ne yapmak gerekir?

Cevap: Bir kişi deli değilse dinsizdir. Derhal yakalayıp sorguladıktan sonra hakkından gelmek gerekir...

Soru: Birisi "Dolu cennetten boş cehennem yeğdir" diye şaka yollu konuşsa ne gerekir? (Bırakınız ciddi ola-

rak kendini ifade etmeyi bir kişi şaka yollu dahi böyle bir şey söylemiş olsa, Ebussuud Efendiye göre-H.K.)

Cevap: O kişi kafir olur...

Soru: Birisi haşri yadsıyıp (kıyamet günü-H.K.) "Mümine haşir yoktur" dese, ona ne yapmak gerekir?

Cevap- Öldürmek gerekir...

Soru: Bir bölük insan, namaz kılmayıp, ramazan ayının farz olduğunu yadsısa ve ramazan gelince oruç tutmasalar, bunun nedeni sorulunca da "biz yoksul insanlarız, bize beş altı gün tutmak yeter..." deseler ve yine "Şarabın yapıldığı bağlara bakan bizleriz, o bizim emeğimizdir bu yüzden bize helaldir..." deseler ve kadınlarıyla birlikte şarap içseler... ayrıca kafirlerin toplantı günleri gelince o günlere kafirler gibi, uysalar, saygı duysalar... bunun gibi şeriata aykırı birçok davranışları olsa, bu insanlara ve bunlara Müslüman gözüyle bakıp söz ve davranışlarını benimseyenlere ne yapmak gerekir?

Cevap: Bunlar kafirlerdir ve öldürülmesi gerekir.

Soru: Birisi şarap içse ve içerken haşa, "Bu şarap güzel bir nesnedir, hoş şeydir, bunu içmeyenlerin ağzını, avretini filanlayayım.." diye sövse, diğer birisi de "iyi dersin" dese, bunlara ne yapmak gerekir?

Cevap: İkisi birlikte kafirdir. Öldürülmeleri gerekir.

Soru: Bir kişi diğerine selam verirken "Aşk olsun.." dese diğeri de "Ya hu" diye karşılık verse bunlara ne yapılır?

Cevap: Yüce tanrının saptadığı selamı beğenmeyip o şekilde selamlaşırsa kafir olurlar.

Soru: Kafir düğününe "mübarek olsun" diyene ne yapılır?

Cevap: Eğer "mübarek" dediyse kafirdir.

Soru: Şeyh Bedrettin Simavi ki "Varidat" sahibidir, "Bedrettin yandaşlarına küfür ve lanet etmeyen kafirdir..." diyen birisine ne yapmak gerekir?

Cevap: Aslında Bedrettin yandaşı olanlar kafirdir,

demek doğrudur. Diğer kafirleri olduğu gibi bunların adını da anmayıp lanet etmeyen kendi halindeki müslümanlar kafir olmaz.

Soru: Simavilerden bir bölük insan şarap içip izinle bir birlerinin eşlerine tasarruf etseler bunlara ne yapmak gerekir?

Cevap: Öldürülmeleri gerekir...

Soru: Bir kişi "Kim Şeyh Bedreddin dervişlerini evine konuk alırsa onu cezalandırıp ayrıca suç parası almak gerekir" dese, bu uygulama dine uyar mı?

Cevap: Konuk olan kötü şöhretli Simavi yandaşıysa uyar...

Soru: Birisi "Hallacı Mansur şeriata göre kafir olduysa, gerçeğe göre de en yüce mümindir (Alawidir demeye diliniz varmıyor-H.K.) Gerçekten de Hallac-ın davası doğrudur" dese ve inancı da bu yönde olsa, bu kişiye ne yapılır?

Cevap: Hallacı Mansura yapılan yapılır.

Soru: Hakim İshak'ın yandaşlarından (Baba İshak) olan üç kişi, "Kur'an'ı önce gelen kitabı tastikten ve ona şahit olarak, Hak ile sana indirdik..." ayetinden yola çıkıp "ona şahit olarak..." ibaresinin anlamını saptırarak "Halen Yahudilerin ve Nasturilerin ellerindeki Tevrat ve İncil indirildiği gibidir, asla değiştirilmemiştir..." diye konuşsalar ve buna da inansalar... Tevrat adına halen Yahudiler elinde bulunan kitapta Lut peygamber hakkında haşa, "sarhoş olup kendini bilmez haldeyken kızlarıyla zina eyledi" diye yazılı olduğu ve yine yüce Kur'an'a muhalif ve zıt birçok şeyler bulunduğu halde, bu kişiler yine bu kitaplara yukardaki açıklamaya bağlı olarak inanıp bu inançlarında direnseler kendilerine ne yapmak gerekir?

Cevap: Bu durum çirkin bir bilgisizlik ve açıkça sövgüdür. Bunlar gerçek anlşamda tevbe ederlerse bizim imamlara göre ölümden kurtulurlar ama diğer imamlara göre boyunları vurulur...."[40]

ALAWİLİKTE KADININ YERİ, CEM VE DEM, BEDRETTİN, BABA İSHAK VE HALLACI MANSUR

Ebussuud Efendi fetvası; temsil ettiği adına, düzenin adaleti ve vijdanı olarak kan kokuyor. Zülüm kokuyor. Viran olmuş hanelerin, söndürülmüş kutsal ocakların, tarumar edilmiş binlerce yıllık uygarlığın, beyin ürünü, bilgi hamuru eserlerin, henüz daha dünmüş gibi dumanları tütüyor. Ebussuud Efendinin dilinden dökülen her sözcük geçmiş ile bugün arasında köprü kuruyor. Tarihin zülümat deryasında attığımız kulaçlarla; bir gidip bir geliyoruz. Eba Müslümi Horasaniler, Hürremettinler, Hallacı Mansur, Fazzullah, Baba İshak, Pir Sultan ve de Bedreddinler bir bir diriliyor, zülümat dünyasının karanlıklarından sıyrılıp yeniden ve yeniden doğuyorlar, bilgi soframızın mihmanı oluyorlar! Ve biz bütün bu kan ve zülüm kokan, tarihin darağacından Alawi gerçekliğini çekip alıyoruz. Tüm alam ve değerleriyle birlik, düşürülmeğe çalışıldığı fışkı fücur deryasından koparıp almağa ve Alawi hanesinin en nadide köşesine armağan etmeğe çalışıyoruz.

1-) Ebussuud Efendi Fetvasında Katledilen Zina Değil, Binlerce Yıllık Kadın-Ana Kültüdür

Alawi felsefesinde, Gufrani Baba'nın da belirttiği gibi "Tekâmül" ve "değişme, dönüşme, aşma" yaklaşımı esastır; "Alemde meşhûd olan bu devran/ Tekamül içindir Kemâle doğru/ Her nokta cevvâl her zerre raksân uçup giderler visale doğru"

Alawilikte kadın ve kadının toplumsal düzen içindeki yeri; tarihi kökenlerini, binlerce yıllık, Mezopotamya ve Anadolu uygarlığının, ilk yaratanı, üzünca bir dönemi kapsayacak şekilde uygarlık üzerindeki hükümranlığın Ana/Ata ya da Anaerkil olarak sürdürmüş olan Kadın-ana kültünden alır. Kadın ana kültü, hem felsefi olarak, hem de yaşama düzeni; ahlak, gelenek, görenek ve moral değerler bakımından Alawiliğin üç temel bileşiminden birisini oluşturur. Mitra, Zerva ve Anahiti olarak belirlenen bu üç tarihi bileşen; tümüyle Mezopotamya ve Anadoludur. Bu üç bileşen önce Zerdüşt (MÖ 622) döneminde harmanlaşmış ve bu haliyle de Horasan alanından Ege kıyılarına kadar bir bütün Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasını etkilemiştir.

Özellikle binlerce yıllık Anadolu ve yukarı Mezopotamya alanında hükümran olan, hatta Anadolu sıfatını da kendi anlamından oluşturan Anahiti kültü, Zerdüşt döneminde, gece ve gündüzün eşitlenmesi gibi, kadının ve erkeğin eşleşip eşit olduğu bir sürece girmiş olmakla beraber bu eşitliğin bir gün bozulabileceği endişesini hep taşımış, bu yüzden görünürde (zahirde) bu eşitliğe razı gelmiş olsa dahi, hakikatte (Batın Aleminden) yine aynı şekilde yaratıcı hükümranlığını sürdürmüştür. Ta ki erkek egemenliği ifadesinin en katı şekilde bir gerçekleşmesi olarak İslamın bu çoğrafyada hükümranlık kurmasına dek. Bu tarihlerden sonra ise Anadolunun ve

Mezopotamyanın kadın anası, tümüyle sırrı-hakikat alanında kalmıştır. Zamanın takiyecilerinin başlattıkları İslami şeriat sızmalarıyla sırrı-hakikatın kadın anaya ilişkin erkânı bozulmuştur. Günümüzde ise bu bozulmanın düşkünlük ve düşürülmüşlük derecesini yaşamaktadır Alawi kadını. Ve tabi her inançtan tekmil Anadolu ve Mezopotamya hem cinsleri gibi Mezopotamyanın ve Anadolunun hükümran kadın anası parça parça koparılıp alınmış ve katledilmiştir, şeriat hükümlerinin cenderelerinde. Ebussuud Efendi fetvası, geçmişten geleceğe, yani bugüne bir ayna olmaktadır bu bakımdan.

Yakın tarihimize kadar, bu parça parça koparılmaya karşın kadın ana, tarihi uygarlığın bu yöndeki izlerini, bir ezilen cins sıfatında da olsa, Alawi yolağının sırrı-hakikat erkânında koruyabilmiştir. Alawilik adına, ve hatta Kürtlük ve Türkmenlik adına, Lazgillik, Gürcülük, Çerkezlik, Farslık, Ermenilik, Yunanilik adına geride ne kalmış ise bu binlerce yıllık kültür miarasından, bunu kadın anaya ve onun müthiş direngenliğine borçlu olduğumuzu belirmeliyim.

Alawiliğin kurum ve kuruluşlarının dağıtılmış olmasına, eserlerinin bir tekmil yok edilmesine karşın, atalardan evletlere sözel olarak aktarılan öğretiye ve bu öğretinin oldukça budanmış, sığlaşmış yapısına karşın, bizlere kadar ulaşma olanağı bulmuş kadın ana yerini, Alawilik tarihi geçmişinden izler taşıyarak şöyle belirtiyor: Harabi Baba'ya kulak verelim "Henüz Allah' ile cihan yok iken/ Biz onu var edip ilan eyledik/ Hakka layık hiçbir mekân yok iken/ Alıp hanemize Mihman eyledik"

Şeriat hükmünün ve zulüm dünyasının hükmünün bir dünya gerçeğinin de değil bir Alawinin, kendisine aydınım diyenin dahi ifade etmekten uçuklayacağı "Henüz Allah' ile cihan yok iken / Biz onu hanemize mihman eyledik" diye belirleme yapan Harabi Baba müthiştir. "Biz Allah' ve Cihan yok eken de vardık" derken, "Her şey ya-

ratıldı bir tek noktadan / Noktada gizlidir hazreti Yezdan" belirlemesine işaret etmektedir. Bu ise "Henüz yer yoğ iken o, yeşil kandilde bir "Nur" olarak var olan Nur'dur. Yani Mitra, yani güneştir. Yaratılışının bütün sırrı anda vardı ve her şey ondan doğrak geldi. Her vücutta mekân buldu, sıfat buldu demektedir. Haneye mihman olan, mekân bulmuş ve sıfat edinmiş olan Hak'tır. Harabi, burada insanlığın bilgi aşamalarına da yollama yapmaktadır. Henüz Allah' ve Cihan fikri yokken, biz onun bilgisine sahiptik demek istiyor. Öğrenen uygarlıklar bizden öğrendiler ama yanlış öğrendiler anlamındadır.

"Nur ve sır, ilmi Cavidandır" diye belirleme yapan Başköylü Pir Hasani bakınız aynı anlamı daha açık ve net olarak nasıl ifade ediyor: "İlmi Cavidan, yer ile göğün içini nur ile dolduran, dünyayı gece, gündüz aydınlatan ilmi cavidandır. İlmi cavidan; güneş, ay, yıldızlardır. Işıkla Nur, ilmi cavidanda isbat ve aşikar olmuştur..."[41] ve yine bir başka açıklamasında Pir Hasani şöyle buyuruyor "Cenabı Hakkın ana yolu Naciye'dir (Naciye Nur deryasında Nur'dur-H.K.) Naciye Nur'dan doğmuş. Nur ile dünyaya gelmiştir. Nur ve sır, ilmi cavidandır. Cavidan var mekânıdır. Lâ mekân olanlar, kendilerini, (Mekânsız ve sıfatsız olan Allah'ın-H.K.) yoktan yarattıklarını bildikleri için ana yolunu inkâr etmişler. Hem de pis görüyorlar. Ana yolu pis ise, dünyada insan ve mahlukat, her ne canlı var ise cümlesi ana yolundan doğarak dünyaya geliyorlar. Nice evliya, enbiya gelmiş, kendini dünyada isbat etmiş, eti, sütü, yağı ile hayvanlar da ana yolundan doğup geliyor. Öyle ise bu hayvanların da yiyilmemesi lazım. Pistir"!..[42]

Bir başka nefesinde bize bir dolu daha sunuyor Pir Hasani, şöyle buyuruyor: "Dünya ana ruh babadır. Ruh, ezeli ve ebedi olan hakkın bir kudret nuru olarak var idi. Dünya kurulmadan evvel, ruhun kalıp yapısı; (Suyu ab-ı hayat, toprağı nur'dur) olarak tayin edildi. Bu varlık var

mekânında Can idi. Can, ruh'tur. Ruh'un ikrar etmiş olduğu mekânı ise dünyadır.

Ruh, Rahman'dır. Rahim ise dünyadır. Ruh Bismillah'tır. Bismillah, rahman-rahim arasında açılan sevgide, ana, baba yolunda bütünleşmiştir. Bütünleşen rahman ile rahimden doğup gelen bismillahtır. 18 bin alem, 72 millet, bütünleşen baba maddelerinde, ana rahmine akan mayadan doğarak dünyaya gelmişlerdir.

Cenabı hak, dünyayı doğuş için yarattı. Ana toprak, su babadır. Dünya kurulduktan sonra ruhların haricinde bilcümle canlı cansız(Su, toprak, ateş, rüzgar)dan kalıplarını aldılar. Mayalanan maya hakkın emriyle açılan ana, baba yoludur. Bu yolun anahtarı sevgidir..."[43]

Kısacası Pir Hasani demektedir ki, hak, Er rahmanı Er rahimden gelerek kendisini isbat eder. Er rahman dediği rahmet deryası olup, iki damla sıvıdır. Er rahim dediği ise "süt deryası" olarak tanımladığı ana rahmidir. Hak, doğum kapısı olan Er rahimden gelerek kendisini isbat eder. Doğum kapısı, hak kapısıdır bu yüzden. Böylece hak hem doğurandır hem de doğandır. Doğarak yaratır cümle varlığı, doğarak da kendini isbat eder. İnsan da dahil evrensel olan her şey, öncesiz ve sonrasız olarak bu yasaya tabidir. Alawi felsefesinin asıl yaratıcıları, bu cevreden amlaşılmak üzere doğuran yaratıcıya XU-DA ya da XA-DA'ya demişlerdir. XA-DA, "Kendini veren" dir. Yani doğurandır. Ana'ya da aynı anlamı yükleyerek DA'ye demişlerdir. Pir Hasani "Rahman ise dünyadır" diyor. Müthiş doğru söylüyor. Çünkü bu yüzden doğaya da XA-ZA denmiştir. XA-DA, XA-ZA ve Daye üçtür. Batıda aynıdır ve birdir.

Yukardan beri anlatmağa çalıştığımız sözün özü şudur ki, Ana yada kadın, Alawi erkânına göre, doğuran, öğreten, büyüten, besleyen, esirgeyen ve bağışlayan sıfatlarıyla hakkın mekân tuttuğu, vücüt bulduğu XANE'dir ve haktır. Öz yurttur. Vatan'dır. Cennet adı verilen

mekânın ta kendisidir.

Alawiliğin batın erkânına girmeyen bilmez, bilen de söylemez. Çünkü bu bir "sırrı hakikat" bilgisidir ve sırdır. Sır oluşu Ebussuudgiller yüzündendir ve oldukça anlaşılır bir şeydir. "Sırrı hakikatten haberdar olmaz/ Talip kamil olmayınca" demiştir. Denmek zorundadır da!

Alawiliğin batın erkânında ve sırrı hakikat öğretisinde ana bakınız nasıl tanımlanıyor: "Erenler, ölmeden önce ölünüz. Bu ayetin anlamını anladık mı? Şeriat evinden gerçeğe ulaştığında, sana da hakikatı söylüyorlar. Gerçi sen bu gerçeği ömründe bin kez işittin. Ancak ne olduğunu düşündün mü? Eğer düşünmedinse bak anlatayım. Sen, zahir aleminde babanın oğlusun. Ancak gerçekler böyle düşünmez. Sen gerçekte, batın aleminde ananın oğlusun. Hangi babanın oğlu olduğunuda (Burada oğul evlet anlamında-H.K.) anadan başka kimse bilmeyecektir. Çünkü bu hak onundur. Ukba denilen evrenin mahşerinde (görülme gününde) senin künyen, kesinlikle anan ile geçerli olacağından, sana da mezarda son söz olarak bu gerçek telkin edilecektir. Çünkü senin başlangıcın ve ilk vatanın Ananın rahmidir. İşte onun için sen bel oğlusun şeriatta erkan budur..."[44]

Alawi inancında kadının yerine ilişkin söylenenler, yeterince açık ve anlaşılır olsa gerek. Alawilikte kadın, xanedir, ocaktır. Xane ve Ocak Alawiliğe göre, öz vatandır. Alawiliğin gerçek anlamda toplumsal paylaşımcı düzeni, kaynağını kadın-ana adaletinden alır. Kızılbaşlığın (Serhi-sor) sosyal yaşamdaki anlamı ise ana adaletiyle ilgilidir. Kuşkusuz Kızılbaş kavramı Alawilikte felsefel anlamlarda içermektedir ancak, dar anlamıyla sosyal adaletle ilintilidir. Maddi ve manevi üretimin paylaşımı demek olan "ortaklaşa" yaşama düzenini tanımlar.

Ebussuud Efendi ve aynı türden olanların temsil ettiği "özel mülk" ve sömürü dünyasının öfkesi işte burayadır. Mülkün ve sömürü çarkının korunması ve geleceğinin

(beka-sı) teminat altına alınması adınadır bunca çamur ve iftira.

İlginçtir, yukarda aktardığım, batın erkanına ilişkin Alawi ayeti" her türlü kıyım, taribat ve asimilasyona karşın, Anadolunun ve Mezopotamyanın ehli-sünnet yanlısı olmuş ve ona İkrar vermiş bir çok halk kesiminde de geçerliliğini korumaktadır. İslami şeriata aykırı olmasına karşın ana kimliğine ilişkin mezar telkini oldukça yaygın olarak bugün hâlâ ehli-sünnet camiasında da yerine getirilen bir kuraldır. İslamiyet kaldıramamıştır. Ve bu erkân Arabistanlı değil, Mezopotamyalı ve Anadoluludur. Her kesimden insanımızın kendi yüzüne tutup, kendi öz benliğini tanımlayacağı bir aynadır bu erkân. Öz kültürüdür.

İster doğulu ister batılı olsun, tekmil egemenlerin sömürü ve zülüme dayalı maddi dünya beylerinin cümlesinin, tarihlerinin hangi evresinde, nerede ve ne zaman maddi ve manevi üretimde bulunanların madi ve manevi üretimin adil ve eşit bir şekilde paylaşılmasını istemeleri durumu yada böyle bir taleple tarih sahnesine çıkmaları durumu hep aynı niteleme ve saldırılarla karşılık bulmuştur. Kızıl'a öfkeleri hep bu yüzdendir. Kızıl onların korkulu rüyalarıdır. Nerede ve ne zaman kızıl sözcüğünü duysalar, yükledikleri anlam hep aynı olmuştur. "Bunlar ana bacı bilmez" İsa'nın köleci düzene kölelerle birlik başkaldırısına da aynı anlamı yüklemiş ve saldırmışlardır.[45] Spartaküs, Eba Müslümi Xorasani, Hürremettin, Baba İshak ve daha nice halk ayaklanmalarının muhattap olduğu suçlamalardır bunlar.

Alawiliğin tarihi köklerine dayanması ve yollamanın Mazdakiliğe yapılması bakımından oldukça ilginç bir örnek. sankide Ebussuud fetvasına ve onun süreğine yol gösteriyor. Şöyle deniliyor:

"Bu arada Mazdek 'karılarınızda sizlerin mallarınızdır. Onlarında mallarınız gibi herkese mübah olması kim hangi kadını dilerse kimsenin engel olmaması bir diğerine

helal sayılması gerekir. Bizim dinimizde kınkançlık ve acıma yoktur. Kimse lezzetlerden zevklerden ve mallardan yoksun kalmamalı istek ve arzuların kapıları her kese açılmalı' diyordu. Malının ve kadının mübah yapılması neticesinde bu durum Mazdek dininin kaidesince bir adamın evine yirmi kişi misafir olsa ekmeğini, yemeğini, şarabını, çalgısını hazırlar, yiyip içerler ve kalkıp teker teker karısına sahip olurlar, onlarca bu ayıp sayılmazdı. Burada diğer bir adet eğer bir adam bir eve gidip evin kadınıyla uyuşurşa küllahını kapıya asar ve içeri girerdi. Evin erkeği gelip kapıda küllahı görünce evinde bir erkeğin meşgul olduğunu anlar iş bitinceye kadar eve girmezdi."[46]

1970'li yıllardan sonra doğan Alawi çocukları için özellikle Avrupa alanlarında doğmuşlar için Siyasetname atlı kaynaktan aktarılan bu suçlama belkide hiç bir şey ifade etmez, bu tarihten önceki bütün gelmiş ve geçmiş kuşaklar hep bu ve benzeri saldırıların hakaretlerin sultası altında büyüdüler. Kimileyin isyan ederek, kimileyin kendilerine kahr ederek göçüp gittiler!

İslamın ilkin Mezopotamya alanlarına sonra bir bütün Anadolu coğrafyasına hakimiyetiyle başlatılan bu türden saldırı Ebussuud Efendigillerle birlikte bir karşı ideoloji, bir kültür bir ahlak öğretisi oldu. Müslümanlaşmış, Kürt, Fars, Türkmen, Lazgi ve de bu çoğrafyalar üzerinde ne kadar halk varsa hepsi bu öğreti ile müslüman olmadan önceki geçmişlerine saldırdılar. Eğer Alawi yaşam öğretisi ve tarzı bu saldırının ifade ettiği biçimde ise bu müslümanlaşmış olanlarında müslüman olmadan önceki yaşayış tarzları ahlaki öğretileri olması lazım gelirdi. Bunu hiçbir zaman kendilerine sormadılar. Bilinçli bir şekilde yukardan aşağı resmi İslam otoritelerince empoze edilen bu ahlaki şartlandırma müslümanlaşanların Alawi kardeşleri karşısında dini ve imanı oldu.

İkdidarların Alawi katliamlarına yönelik gelmiş geç-

miş tüm ferman, karar veya yasa örnekleri hep bu ahlaki saldırı ögesini kapsamıştır. Müslüman kesim Allah'ın sözünü yüceltmek ve gerçeklemek üzere bu fermenlerın yada yasaların çağrısına uydular. Allah! Allah!.. Nidalarıyla kendilerinin öz geçmişlerinin sürdürüldüğü Alawi kardeşlerinin hanelerine saldırdılar. Resmi İslami öğreti bir kez "Helaldir" buyurmuştu. Kutsal xanelere uçkur çözerek girdiler. Kendi öz geçmişlerini kirlettiler. Bu nedenle de hiçbir zaman hiçbirisi asla kendisi olamadı. Kendi xanelerinde devşirmeleştiler. En son Maraş, Çorum, Sivas, Gazi Osmanpaşa katliamları söz konusu saldırı ahlakının sayısız örnekleriyle doludur. Kutsal Kürdistan xaneleri, bu öğretinin canavarlaştırdığı tiplemelerin dehşet veren saldırılarıyla delik deşik edilmededir. Katledilmiş kadın gerilla cesetlerine tecavüze yeltenecek kadar canavarlaşan tiplemeler, kendilerini "Hira dağı kadar müslüman, Tanrı dağı kadar Türk sayanlardır."

Baştan söyledik, amacımız inkârı açığa çıkartmak ve inkârı red ederek Alawi gerçekliğine ulaşmaktır. Ulaşacağımız gerçek bilinmelidir ki, aynı zamanda halklarımızın bütün geçmiş tarihinin, uygarlığının, kültürünün gerçekliğidir. Bu nedenle amacımız hiç bir inanç bağımlısına hakaret etmek yada onu aşağılamak gibi bir düzeysizliğe düşmek değildir. Ancak olanı da olduğu gibi yaşadığı gibi tespit etmek görevimizdir. Herkesin orta yerine koymaya çalıştığımız çümle mazlum ve emekçiler vicdanından süzülmüş terazidir. En başta Alawiler olmak üzere her kesimden halklarımız, bu terazide tartılarak özlerini dara çeksinler ve çekelim!...

Sonuç olarak her ne kadar Ebussuud Efendi, zamanında tekmil zulüm dünyasının en büyüğü olarak şeriat adına koyduğu şeriat yasasında; iftiraya yönelip çok kolayca Alawi yolağının erlerine, içki içirtip kadınlarını bir birine gönül rızası ile sunduruyorsa da, burada katlettiği, hiç kuşkusuz, herhangi bir ahlaksızlık olmuyor, çünkü,

temsil ettiği sistemin kendisi adına ettiği ahlaksızlıkla maluldur ve O bunu herkesten daha iyi bilmektedir. Onun katlettiği, bu toprakların ve bu topraklar üzerinde mekân tutmuş insanların binlerce yıllık kültürüdür. Alawiliktir. Alawilikteki kutsal değer ocaktır, xanedir ve anadır. Bu ise, Alawi gerçeğinin ta kendisidir. Alawi, taşı geldiği yere atmalı ve bu değerini olduğu gibi sahiplenmelidir. Alawilik adına başarılmayan ise budur. Ebussuudgiller, çalışmamızın ileriki sayfalarında örneklerini de görebileceğimiz gibi hâlâ etkindirler. Ebussuudgillerin ağızlarına doladıkları iftira ve katliam hâlâ devam etmektedir. Bu ise Alawi camiasında ilkesizliğe yol açmaktadır. Toplumsal "utanç duygusunun" kompleskleriyle Alawi sağa sola savrulmakta ve adeta "yok bir birimizden farkımız ama biz Osmanlı bankasıyız" örneği, yer yer teslimiyet içine şeriat düzeniyle aynılık gösterisi içine girmektedirler. Bir kesimde var ki, onlar da sözümona ne kadar da aydın, ne kadar da ilerici, ne kadar da hoşgörülü olma adına; Alawiliği ya laiklik iddiasındaki ırkçı ve inkârcı Cumhuriyetin, öteki yüzüne kızıp bu yüzüne boça etmektedirler, yada, "modern ve çağdaş" olma adına serbest piyasacı ahlakın ve yaşam tarzının pırıltılı cazibesine kendilerini kaptırıp yitmektedirler. Metropollerde ve özellikle de Avrupa sahasında kutsal Alawi xanesi ve xaneye damgasını vuran kutsal ana kimliğinden bugün eser bulmak için bin tanık gerekir. Ne ikrar ne de iman kalmış! Ne sevgiye rastlamak mümkün, ne de yaşama saygı. Sorarsanız cümlesi Alawidir, büyük küçük herkesin boynunda Zülfikarda vardır! "Her akşam bir barda gönlüm hovarda" örneğine uygun düşkünlük, sefillik, Alawilik adına ahkam sürmektedir. Ebussuudgiller bir hayli başarılıdırlar. Çünkü, yasa hükmünü yürütmüş, söz yerini bulmuş gibidir.

Bu yüzden, bugün kimlik arayışındaki Alawi, eğer gerçekten Alawi olacaksa, kendisini kandırmaya, kendisiyle

ve öz değerleriyle oynamayı ve de oynatmayı mutlak suretle terk etmelidir. Benliğine damıtılmış ve bugün modern kılıklara bürünmüş Ebussuud kişiliğini özünde öldürmelidir. Öldürülmelidir, çünkü benliği sinmiş, vücudun her zerresini kirlendirmiş bu zülümat kişiliği öldürmedikçe Alawilik ve Alawi kişiliği ayağa kalkmaz. Hâkkı kendinde bulan ve hak olan bir kişilik, asla ve asla ayağa düşüp, sokak Alawiciliğine, gösteri Alawiciliğine erkân açmaz. Alawi erkânı tepeden tırnağa insana ve yaşarna saygıya çıkarılmış bir soylu davetdir. Zülümatın düşürdüğü, ayaklar altına alıp çiynediği insana saygısızlığın, küçültülen insanlığın ve yaşamın karşısında, söz konusu davetin temsilcisi olarak Alawilik dünden bugüne granit gibi hep ayakta kalmış ise onun bu niteliği yüzündendir. Hafife alınmaz. Alınmamalıdır da!

2) Alawi Erkanındaki Cem Ve Dem

Alawi eğer kendini doğru tanımak istiyor ise, tanınanın temel koşulu kendisini, hem Arap çöllerinden, hem de Orta Asya steplerinden beri alınması kendi hanesine gelmesidir. "Her ne ararsan kendinde ara, Mekke de, Küdüs te, Hac da değil" öğretisini ve tembihini atlayan Alawi, kendi öz değerlerini Arabistan ve Orta Asya steplerine hediye edeli beri, kendi öz mekânında çölleşti ve stepleşti. Ruhunu öz mekânından kovaladı, beden burda ruh başka alemlerde! Ruhsuz beden boş arı kovanına benzer. Balsızdır, peteksizdir! Bu yüzden Alawilik balsız ve peteksiz kovana dönmüştür!...

Bu kültür, bu inanç, bu felsefe dünyanın cenneti olan bu cennet coğrafyada yani ki Mezopotamya ve Anadoluda mayalanmıştır ve öz malıdır. Her kültürden aldığından çok vermiştir. Salt din açısından alsanız bile bu gerçek ötülemez. Bugün Batının ve Doğunun en büyük dinleri olarak kabul edilen dinlerin doğum kapısı bu coğrafya ol-

muştur. İnkârcılığa yer olmadığı gibi mekânımızda benliğede yer yok. Batının egemen bencili ve doğunun bencili ile işbirliği inkârcılığı, tekmil tarihi altüst etmiştir. Yalan dünyanın egemeni olurken gerçek sıra kadem basmıştır bu güzergâhta.

Yalan dünyası böylece Alawi gerçekliğini de müthiş kirlendirmiştir. Bizim çabamız kirlilikten arınmadır. Bir ucundan tutmuş durumdayız henüz. Kirlilikten arınma özgürleşmeyle, özgürleşme ise hem özümüzle hem dışımızdaki kirlilikle hesaplaşmayla mümkündür. Özgürleştikçe arınacağız.

Ebussuud Efendi fetvası yalan dünyasının yasasıdır. Tarihsel kirletmenin önemli bir evresini temsil eder. İnkâra ve iki yüzlülüğe dayanan bir kirletme. Son derece ayrıntılı. Dikkat edilirse, Ebussuud Efendi Alawiliği hem bedensel, hem de beyinsel olarak esasta tükettiğini düşünmektedir. Oldukça ayrıntılı sayılabilinecek noktalara kadar en küçük belirtilerini verebilecek, Alawi gerçekliğini resmi İslam karşısında az yada çok ayrıştırabilecek söz söyleme davranış biçimlerini dahi yapırım altına almaktadır. Örneğin biri çıkar da ya da şaka yollu dahi olsa "dolu cennetten, boş cehenmem yeğdir" diye söylense Ebussuud Efendiye göre kafir olmaktadır. Neden? Çümkü Ebussuud Efendi çok iyi bilmektedir ki, böyle bir sözü şaka olarak söylese dahi o kişinin kendi gerçekliğinde İslama karşı bir duruş vardır ve söz bunun belirtisidir. Bu nedenle Ebussuud Efendi bu söz ve bu sözü söyleyen şahsında bir bütün olarak bir kültürü, bir inancı tekmil belirtileriyle yer yüzünden silmeyi amaçlamaktadır. Allah'ın sözü egemen kılıncaya, Peygamber dini kabul edilinceye, namaz kılıncaya, oruç tutuluncaya, hac ve zekat emri yerine getirilinceye kadar bu "öldürüşme" sürecektir. Bu bir Kur'an ve hadis emridir. İslamın anayasasıdır. Alawi bu yasa hükmünü doğru kavramalıdır. Bu bir inkârdır. Ve inkâr Alawi gerçeğine

düşen ışıktır.

Alawi kültürünün yaratıcıları Alawiliği belirleyen felsefî, kültürel, geleneksel, göreneksel, ahlaki bütün etkinliklerini tanımlayan kavram ve ifadelerini de kendi öz dilleriyle dillendirmişlerdir. Kavram ve deyimler bütünüyle yaratılışa ilişkin felsefi yaklaşımdan ya da anlayıştan kaynaklanmakta ve anlam kazanmaktadır. Alawi erkanı ve ibadetlerine ilişkin kavramlar da aynı mahiyetlidir.

Bu anlamıyla Cem Alawi ibadetlerinin tamamına verilmiş olan bir genel addır. İbadet erkânı bu anlam üzerine gerçekleştirilir. Anlam olarak Cem; yan yana olmak, birlikte olmak ve "bir" olmak anlamıyla Alawi erkânında gerçekleşir. Haktan gelip hakka gitmeyi, Hak olmayı tanımlar. Tümüyle Alawi yaratılış felsefesinden kaynaklanan felsefel bir kavramdır. Alawi felsefî kavrayış iki koldur. Kollar, tarihi kökleri olan Mazdekilikten kaynaklarını alırlar. İslamiyet döneminde de varlıklarını ve manevi üretimlerini Tasavvuf olarak sürdürmüşlerdir. Tasavvuf bu inancın öğreti kurumu temsil eder. İfade edildiği gibi tasavvuf da iki kol üzerine şekillenmiş ve Alawiliği şekillendirmiştir. Kollardan birisi; birden yani doğuran yaratıcıdan hareketle Varlıkların birliğini esas alır ve tümüyle dünyasaldır. Diğeri ise; Birden yani doğuran yaratıcıdan hareketle yine Yaratıcının Birliğini esas alır. Birincisi; Hakkın vücut bulduğu ve sıfat edindiği cümle Canların birliği üzerine Cem tutup erkân yürütürken, diğeri; varlık vücudunu bir an önce terk ederek yani tümüyle dünyasallıktan uzaklaşarak Birlik makamına ulaşmayı esas alır. Cemleri ve Cem erkânları; seçkin azınlığa dayanır. "Bir dost bir post" deyişi, bu erkân üzere Cem olanların deyişidir. Dünyasallaşmış nefis ile mücadele bu erkân üzere olanları ilgilendirmez. Onlar kendi öz nefesleriyle kavgalıdırlar.

Birinci erkân üzere duranlar Mazda inancının Zerdüşti

kolunun mirascıları iken, ikinciler Mani kolunun mirasçılarıdır. Birinci kol tarım toplumu, kır emekçisinin yaşam tarzında ifadesini bulurken, ikincisi; şehirli aristokratlar ile orta sınıf yaşam tarzında kendisini yaşatmıştır. Bunalım dönemlerine, yılgınlık dönemlerine denk düşen bir öğretiyi ürettiği için bu toplumsal katmanlara daha yatkın gelmiştir. Seçkincidir ve zümre (Azınlık) öğretisidir.

Ebussuud Efendinin hedeflediği ise bu ikinciden çok birincisidir. Çünkü; birinciler, çoban, çiftçi ve zanatkârlar olarak iş ve emek üreticileridir. Öz nefislerini; iş ve emekle, yaparak ve öğrenerek hem kendi özlerinde, hem dünyasal olan her şeyle hesaplaşarak, aklı, bilginin, iyinin, güzelin, doğrunun ve haklının emrine vererek arındırırlar. Cem erkânının her belirlenimi, her ifadesi ve her işareti bu çerçeve üzerine kuruludur. Biçime değil öze bağlıdır her erkan. "Bir Can bir nefes olmak" ifadesi tümüyle bu anlamla yüklüdür. Alawi öğretisinin temel erkânı "düşünce iyi düşünülmeli, söz iyi söylenmeli, iş iyi yapılmalı" üçlü ilkesine dayanır. Yapmayı emreder. Genişleyen bir özgürlük alanıdır bu. Çünkü yapmamayı değil yapmayı öğütler. Sınırlamayı değil, sürekliliği ve sonsuzluğu öğütler. Bu öğüt "Eline, beline, diline" biçiminde daratılmış ve sadece bir ahlak anlamı yüklenmiştir. Bu bir sınırlamadır. Alawi yönünün ya da kucağının, yasağa, yapmamaya göre belirlenmesidir. Oysa bir Alawi gerçek Alawi erkânına göre; kucağını hep aydınlığa doğru çevirmek ve karanlığı, Zülümatı arkasına almak durumundadır. Söz konusu yasaklama kuralı ise Zülümat dünyasının ürettiği sözlerdir. İyiyi düşünmeyi, iyiyi söylemeyi ve iyiyi yapmayı bir yaşam felsefesi olarak önüne koymuş olan bir inanç bağımlısının, yani Alawinin ayrıca "Eline, beline, diline sahip olma"sına gerek yoktur. Kemerbest olmak, yani ikrar verip, söze bağlı kalmanın, sadık kalmanın işareti olarak kemer bağlamak, yönünü,

aydınlığa dönmenin ilk kapısıdır. Ve geriye dönüş yoktur. Alawilikte "tek can tek nefes bir" anlamındaki Cem olma, ancak bu ikrar üzere gerçekleşir. İkrar veren Cem erkânına girer.

Cem erkânında, kadın ya da erkek ayrımı yoktur. Çünkü Erkânın anlamı daha baştan belirlenmiştir. Tek can, tek nefes üzre Cem olmak, yani bir olmak, söz konusu ayrıma geçit vermez. Alawi kemaletine, yani erkeğin kadına göre kadının ise erkeğe göre olgunlaştığı; olgunluk makamında mekân tutuğu ortamdır Cem. Birbirinden öğrendiği ve birbirine öğrettiği eren okuludur. Okunan dualar, verilen öğütler, Hak Meydanı'nda kurulmuş DAR erkânı yani yargı meydanı, hep değişme, dönüşme ve kendini aşma üzerine bina edilmiş erkânlardır. Onun için denmiştir; "Alemde meşhud olan bu devran/ tekamül içindir Kemale doğru"!...

Alawilik bir bilgi inancıdır, bilgilenme inancıdır. Bilgi kendini tanımayla başlar. Kendini tanıyan bilgi dünyayı tanımaya açılır. "Kimi göz bakar eşyayı görür / Kamil olan eşyadaki tanrıyı görür" demiştir bu yüzden. Kemalettin kapısı, kendini bilmekle açılır. Eşayadaki tanrı ise dünyasal bilgidir. Kamil olan arınan durunan, aydın ve aydınlık olandır. Aydın ve aydınlık olanın "gönül gözü" açıktır. Gönül gözü; bilme ve bilgi edinmedir. Can gözü açılan eşyadaki "tanrı"yı yani ki bilgiyi bulur. Alawilikte bu, temel bir erkândır ve Cem erkânı, buna hizmet eder.

Sonuç olarak Cem erkânı, bir aydınlanmışlar topluluğu olarak belirlenir ve bu Gürühu Naci'dir. Aydınlanma, bir yoğunlaşmadır. Yoğunlaşma karanlıktan, cehaletten arınarak bilginin ışıklı dünyasına ulaşmadır. Alawi Cem erkânlarında ve öğreti kurumlarında ve öğreti kurumlarında (tabi var oldukları ve yaşadıkları dönemler için bu böyledir) yoğunlaşmanın temel bir unsur olarak DEM alınır. Dem, vücudun, dünyasal isteklerini ve bu yönden beyinin faliyet alanının etkilememesi için; bilgiye

ulaşma anında, bir arınma ve durunma anlamıyla Dem mutlaka alınır. Bunun bir başka ifadesi ise Ser'in hoş olmasıdır, Ayyaş olması değil! Dem, erkan üzre alınır. Kurallara bağlıdır. Dem, Alawi erkanında ayrıca; tanrısal bilgiye ulaşıldığı, karanlık ve bilinmeyen olanın çözümlendiği yoğunlaşmanın kısa bir anını da ifade eder. Sır olana, giz olana ulaştığı an'dır bu.

Bu yüzdendir; Cemlerde, Dem erkân üzre karılır. Dem, üretilen ürünlerden üçlü karışım olarak hazırlanır. Karılan Dem'e "Ab-ı Kevser" yani hayat suyu denmiştir. Karıldığı kaba ise "Havz-ı Kesver" yani yaşam suyunun karıldığı havuz anlamınadır.

Mezopotamya-Xorasan alanında Dem; Haoma denilen bir bitkiden yapılıyordu. Haoma suyu, süt ve zeytin yağı karıştırılarak elde edilen bir içki idi. Hangi ürün yetiştiriliyorsa ondan.

Bir tarım toplumu olarak uygarlık dünyasına ilk adımı atan Anadolu ve yukarı Mezopotamya ise bu içki; başlıca emek ürünü olan Üzümden ve Nardan elde edilmekteydi. Buna Arpa suyunu yani birayı da ilave edelim. Belki şaşırtıcı olacaktır ama Bira ilk kez yukarı Mezopotamya alanında, bugünkü Bitlis'de üretilmiştir. Üzüm suyuna Alawi erkânında Engür suyu denmektedir. Binlerce yıla dayanan bir emek ve kültür mirasıdır anlatmağa çalıştığımız. Hıristiyanlık, Roma'da resmı din olarak benimsenmeden önce Anadolu ve Harran'da mesken tutmuş, 200 ile 250 yıl öylece kalmıştır. Hıristiyanlığın devraldığı ya da kırparak devraldığı "Kutsal Şarap" ve "Noel" kültürü tümüyle Anadolu ve Mezopotamyalıdır. Resmi İslamın bu coğrafyadaki egemenliği ve bu egemenliğin özellikle de Ebussuudgiller şahsında hüküm yürütmesi neticesinde, bu gelenekler "Gavur icadı" olarak öz yurdundan kovulmuştur. Kovulma kararı Ebussuud fetvasında açıkça belirleniyor.

Bu konuda özel bir noktaya daha değinerek geçmek is-

tiyoruz; 1071'den bu yana Anadolu'yu mesken edinmişTürkmen yada Türk olduğunu düşünen kardeşlerimiz; öz yurtlarından gelirken, yaşamlarının ayrılmaz bir parçası olan Atlar'ın sütünden elde ettikleri ve adına "kımız" dedikleri bir içki kullanırlardı. Anadolu ve yukarı Mezopotamya bir bolluk ve yitik cennetin ülkesi olarak onlara istemedikleri kadar kucak açtı. Kımız yerine onlar da Engür suyundan Dem almasını kabul ettiler. Bu gün Balıkesir sakinleri Çepnilere gidiniz, istersede orta Anadolu diye belirlenen Kapadokya alanında meskûn Türkmen obalarına uğrayınız; her evde, ister zengin olsun, isterse fukara, hemen her evde en az bir küp olarak kurulmuş, kış yaz hazır şarap bulursunuz. Türkmenlerin konuğuna ikram ettiği en nadide sunak Şaraptır. Tabi Ebussuudgiller yüzünden bu ikram da ayağa düşürülmüştür. Serbest piyasacılık ahlakıyla buluşan Ebussuudcu bozulma; Ser-i hoşluk ile ayyaşcılık arasında yitip gelmektedir. Tarih anlam ise Ebussuudgillerin "dur" dediği yerde durmuştur! "Sen münkirsin sana haramdır bade/ Bekleki içesin öbür dünyada/ Bahs açma Harabi bundan ziyade/ Çünkü bilmez haram ile helali"!..

3) Baba İshak ve Hallacı Mansur

Çalışmamızın başında söyledik; Alawi eğer kendini bulacak ise tekmil inkârı, inkâr ederek yola çıkmalıdır dedik. Her kimden gelmiş olursa olsun inkârın belgelerini bu nedenle önümüze koyduk. Ebussuud Efendi belgesi, kendinden öncekini toparlayan ve resmi İslam mantığının tipik bir fotgrafını veren ama aynı zamanda kendisinden sonrakine de müthiş bir ictihat kapısı açan bir inkâr belgesidir. Bu bakımdan hem soruları hem de cevaplarında kendine konu edindiği her sözün, her işaretin, her nitelemenin üzerinde bir bir durmak Alawinin boyun borcu olduğu gibi bizim de boynumuzun borcudur. Ancak, taktir

edilmelidir ki bu kendi başına ve ayrıntılı olarak yapılacak olan bir çalışmanın konusudur. Bu nedenle biz burada çok önemli gördüğümüz belli noktalar üzerinde durmayı yeğledik. İleride gerçekleştirmeyi planladığımız bütün çalışmalarımızda, Ebussuudgiller fetvaları önümüzde olacaktır. Yeri geldikçe her noktasına, bilgimiz, görgümüz ölçüsünde vurmayı ihmal etmeyeceğiz. Bu temelde Ebussuud Efendi'nin fetvasına konu edindiği; Mansur ve Baba İshak üzerinde durmayı sonuç olarak hem gerekli, hem de yeterli görüyoruz.

Önce Baba İshak: Hemen belirtelim, amacımız burada, Baba İshak'ın kim olduğunu, ne yaptığını ve nasıl yaşadığını hikaye edecek değiliz. Belli ki bu da gereklidir ama konumuz o değildir. Biz burada Ebussuud Efendinin Baba İshak ve takipçileri için öne sürdüğü iddia ile ilgiliyiz ve bu iddiayı çok önemli bulmaktayız.

Ebussuud Efendinin iddiası şudur: Ebussuud Efendi soruyor; "Hakim İshak'ın yandaşlarından olan üç kişi, 'Kur'an'ı, önce gelen kitabı tastikten ve ona şahit olarak, hak ile sana indirdik...' Ayetinden yola çıkıp 'Ona şahit olarak...' ibaresinin anlamını saptırarak 'Halen Yahudilerin ve Nasturilerin ellerindeki Tevrat ve İncil indirildiği gibidir, asla değiştirilmemiştir' diye konuşsalar ve buna da inansalar... Tevrat adına halen Yahudiler elinde bulunan kitapta Lut Peygamber hakında, haşa, 'sarhoş olup kendini bilmez haldeyken kızlarıyla zina eyledi...' diye yazılı olduğu ve yine yüce Kur'an'a muhalif ve zıt bir çok şeyler bulunduğu halde, bu kişiler yine bu kitaplara yukardaki açıklamaya bağlı olarak inanıp bu inançlarında direnseler kendilerine ne yapmak gerekir?"

Ebussuud Efendinin cevabı belli ve önemlide değildir. Tersine sorusu önemlidir. Önemlidir çünkü, tarih, Hak sahibini haklı çıkarmıştır, Ebussuud ve onun gibileri değil. Birazdan göreceğiz.

Baba İshak; Ebussuud'dan yaklaşık üç asır önce (1240)

yaşamış, döneminin en büyük ayaklanmasına önderlik etmiş bir Alawi önderidir. Şimdikiler gibi bir köylü okumuşu değil ocak yetiştirmesi, ilim ve irfan sahibidir. Geçmişinden devraldığı öğretiyi; yine katledilmesine ve vücudunun ortadan kaldırılmasına karşın büyük bir ustalıkla geleceğe aktarmasını bilmiştir. Ortaya koyduğu görüşler, kendisinden üç asır sonrasında bile dillendiriliyor ve bu resmi fetvacı Ebussuudgilleri hâlâ meşgul ediyorsa, bunun başkaca bir anlamı yoktur.

Ebussuud Efendi resmi İslamın Osmanlıca kılıklı öğretisiyle; sadece "katle" ferman vermiştir ancak, İshakilerin öne sürdüğü iddiaya cevap vermemiştir, cevapsızdır. İshak taliplerinin, yukardaki fetva metininden anlaşıldığı kadarıyla, ileri sürdükleri görüş, özetle şu noktalarda düğümlenmektedir; a-) Kur'an kendinden önceki din kitaplarını kabul etmekte ve hak olduklarını bildirmektedir. Diğer kitaplarda Kur'an'ın Allah' tarafından indirileceğini önceden haber vermişlerdir. b-) Eğer böyle ise Kur'an'ın Hak olarak kabul ettiği Hak olan bu kitapların daha sonra değiştirilmiş olmaması gerekir. c-) Oysa Kur'an bu kitapların daha sonra değiştirildiğini ve Allah'ın gösterdiği yoldan saptırıldığını, Kur'an'ın da Allah' sözünü gerçeklemek ve yüceltmek için yeniden indirildiğini söylüyor, bu bir çelişkidir. d-) Tevrat değiştirilmemiştir, nasıl yazılmış yada indirilmiş ise öylecede durmaktadır. e-) Tevrat'daki Lut öyküsü de, bu nedenle doğrudur. İshakilerin özetle iddiası budur.

Alawilik özünde bir bilgi okuludur demiştik. Bütün erkânı bunun üzerine kuruludur. Bilgiye bilgi ile cevap veremeyenler kılıca ve dar ağaçlarına sarılmışlardır. Toprağa düşenler bedenlerdir, Canlar ölesi değil! Burada Can, bilgidir. Bilgi ölmemiş nur deryasından ve zaman tünelinden sır olarak günümüze gelmiştir. Batın aleminin gerçeği, bilim denilen deryada kendisini gerçek kılmıştır. Hak sahipleri haklarını almışlardır.

Önce bütün Ebussuudgillere bir soru:

"1-Hicr suresinin 9. ayetinin diyanet çevirisindeki anlamı şöyle: "Doğrusu kitabı (Kur'an'ı) biz indirdik; onun koruyucusu, elbette biziz" Bunu, Kur'an'ın "Tanrısı" söylüyor. "İndirdiği kitabı kesinlikle koruyacağını" açıkça belirtiyor. Yani "Kur'an'ı kendisi indirmiş olması" nedeniyle "Koruyacağını" açıklıyor. Demek ki bir kitabın indirmiş olması, o kitabı korumasını da gerektiriyor. Kur'an, Tevrat'ı da "tanrının indirdiğini" açıkladığına göre, Tanrının Tevrat'ı da koruması gerekir. Müslümanların bir yandan "Tevratın da tanrının indirdiği kitap olduğuna" inanılırken, öbür yanda bu kitabın "Tahrif edildiğini, sözlerinin değiştirildiğini" söylemeleri bir çelişkidir. Müslümanlar şu soruya cevap veremezler:

-İnancımıza göre, Tevratı'da "Tanrı gökten indirilmiştir" Öte yandan bu kitabın "tarif edildiğini ileri sürüyorsunuz. Tanrı, kendi indirdiği kitap diye Kur'an'ı koruyor da, yine kendi indirdiği kitap olan Tevrat'ı niye korumamış?"[47]

Soru cevabımıza kapı açıyor: Yıl 1947 (Baba İshak'ın katledilişinden 7 asır sonra, İshakilerin katline fermandan 4 asır sonra) Filistin. Eriha'nın (Jericho) 12 km. güneyinde, Kumran yıkıntılarının bulunduğu bir kesim. Yıkıntılara 4, Lut gölüne 2 km. uzaklıkta, gölden 300 m yükseklikte bir yer. Ve bir Arap köylüsü kuzusunu yitirmiştir. Ararken bir mağaraya rastlar. Mağara 8 m uzunluğunda, 3 metre genişliğinde, 2.5-3 yüksekliğinde. İşte burada bezle kaplı üstü ziftlenmiş Meşin Tomarlar bulur Arap köylü. Aynı mağarada 1974'de yapılan kazılarla başka metinlerde bulundu ve söz konusu Meşin Tomarlarla birlikte sonradan bulunan al yazmalarının tamamı Tevrat metinleriydi. Bu metinler ise İ.Ö III. yüzyılda kaleme alınmıştı. Tevrat'ın yazımı ise İ.Ö VI. yüzyıla uzanıyordu. Yapılan incelemelerden görülmüştür ki Eski Ahid(Tevrat) İ.Ö III. yüz yıldan bu yana hiç de-

ğişmemiştir.[48] Bu durum tekmil İshakilerin derin bilgisini ve haklılığını ortaya koymaktadır. Gerceğin tamamen böyle olduğunu onlar çok önceden bilmekteydiler. Bilmeyen, bilmek de istemeyenler ise tekmil inkârcılardı. Ayrıca Tevrat'ta söz konusu olan Lut Peygamber öyküsü de söylendiği gibidir ve aynen geçmektedir. Kur'an'daki birçok ifade ve belirleme de Tevrat'tan aynen alınmıştır[49]

Ebussuud kılıklı, Cumhuriyet görüntüsündeki Diyanetin gayri resmi yayınlarından olan "Tarih boyunca Alawilik" adlı eserin yazıcısı, Ebussuud öğretisine müthiş bağlı görünmektedir. Alawiler, bütün tarihleri boyunca Tevrat ya da İncille ilgili olmadıkları gibi mecbur edilmedikçe Kur'an'la da ilgili olmamışlardır. Sadece, asıl kaynak olarak, engin bilgileriyle kavrayış ve anlayıştaki eksikliğe, hamlığa işaret etmişler, bunda da ısrarlı olmuşlardır. Bedel ödemeleri de bir yerde bu ısrarları yüzündendir. Bu müthiş bilgi dağarcığından İslama katılmış olan değerler İslamın dağarcığından alın geriye hiçbir şey kalmaz. Kuşkusuz İncilden de.

"Bütün Yönleriyle Alevilik" yazarı, arsız ve yavuz hısız misali, Kur'an'daki Tevrat aktarmalarını atlıyor ve bütün Alawi öğretisini müthiş çarpıtarak ve her çarpıttığı konuyu da resimleyerek "Alawiler" diyor, bütün "Belirlemelerini Tevrat'dan, Yahudilikten almışlardır."[50]

Alawiliği, Alawicilik yolağına tezgâhlayan cümle bezirgân bütün bunları görmez, uğraşması, kavgasını vermesi gereken yerlerle vermez. Varsa yoksa "Kürtlerin nasıl da Alawi olamıyacağı" ile uğraşırlar. Ebussuudgillerin "dur" dediği yerde durarak "öz Müslümanlığın" teorisini yaparlar. Katledenlerin değirmenlerine su taşırlar böylece. En safça davrananın yaptığı da budur. Alawiyi kurbanlık koyun kendilerini de en seçkin kurbanı, ağasına sunan çoban yerine koyarlar! Çobansın deyince hakaret ediyorsun diye alınır, köpürür de sırtına aba vurulmuştur aldırış etmez!.. Bir zavallı TC

yavrusu çıkar, gösteri olsun diye televizyonda şaklabanlık yapar "Kızılbaş gibi mi" der, yer yerinden oynar! Yüzlerce yıllık Ebussuud aklını dillendiren bir zavallıya veryansın eder de aklı veren devlet önünde perende atar! Bizim önümüzde duran "Tarık Mümtaz Sözengil" imzalı şaheser, acaba, bu ticaret erbabının önünde durmuyor mu? En büyük Alawi organizasyonu olduğu iddiasındaki kuruluşun başına çöreklenmiş, Alawinin tarihi incinik duygularının istismarcısı, Derviş Tur, Gülçiçek ve Gülizar Cengiz üçlüsü, bundan habersiz mi?!...

Bu kadar yeterli...

Hallacı Mansur'a Gelince: Hallacı Mansur günümüzden 1100 yıl önce Ebussuud gününden de yaklaşık 8 asır önce yaşamış bir yol ulusudur. Bize göre Alawilik yolağında peygamberlik kurumu yoktur ancak, çalışma tarzı ve yöntemlerini ele aldığımızda, kanaatimiz odur ki, Mansur, "geç kalmış" bir peygamberdir! Ne Ehli-beyt'tir ne de ocak soylusudur ama Alawiliğin bugün dahi vazgeçilemez köşetaşıdır. Erkan kurulur Mansur adına, Dara durulur yine Mansur adına. Mansur, bilginin ve özdoğruluğuna ulaşmanın bedelidir. Bugün ne yazık ki hakkında da en az bilgi sahibi olunandır. Ebussuud gününe de ulaşmış olan öğreti canlılığı, söz konusu fetva ile bir kez daha kaltledilmek istenir. Kaltedilmiştir de! Mansurun bilgi hazinesi, geride en küçük belirtisi dahi kalmayacak şekilde yok edilmiştir. Andığımız erkanları saymazsak, bugün Mansur asına dillendirilen, masallardan ve hikâyelerden başka bir şey değildir. Oysa, masal ve hikâyelerle ne Alalawilik bulunur ne de Mansur!

Akıl ve bilgi öğretisi Alawiliği doğru tanımak bakımından Hallacı Mansur'u tanımak, onun yaşam öyküsünü bilmekten daha çok önem kazanıyor bugün. Elimizde eserleri yok. Yok ediliş çünkü. Ebussuud fetvasında olduğu gibi bu bilgiye de yine katli için verilmiş fermanlardan ve resmi İslamın inkâr dağacığında

çıkarabildiklerimizden ulaşabiliyoruz Mansur düşüncesine. O da cellatlarının ağızlarından döküldüğü biçimiyle! Kirlenmiş olarak. Ama yinede batıdaki cevheri yakalayabiliyoruz.

"Ben Hakikatım" dediği için dokuz yıl yargılanan ve alehinde dinlenen, ikiyüz ayrı inançtan tanığın ifadesi ile çarmıha gerilerek idam edilen Mansur, elimize geçen bölük pörçük bir ifadesinde şunları söylüyor: "Ey dinleyen kişinin dilediği, senin yüzünden de şaşırmışım; kendim de şaşmadayım. Beni kendine öylesine yaklaştırdım ki seni ben sandım; vecitte kendimi öylesine yittirdim ki beni kendinde yok ettin."[51]

Mansur, İsadan sonra yaklaşık 857 yılında bazı kaynaklara göre Tur kentinde, bazı kaynaklara göre de Beyza'da doğmuş, öğrencilik yıllarını Tustar, Vasit ve Basra'da geçirmiş, İslami Arap hakimiyeti nedeniyle Medreselerde okumuştur. Mükemmel Arapça öğrenen ve İslam'ın bütün yönlerine hakim olan Mansur'un bu dönemi gençlik ve öğrencilik yıllarıdır. Yetişme ve uzmanlaşma dönemi olarak kabul ettiğimiz döneminde ise Mansur, kendisinden çok önceki yıllardan bu yana devam etmekte olan ve tümüyle batın (illegal) aleminde sürdürülen Mazda inancı kültürel ortamının felsefe, matematik, mantık, astronomi, simya, kimse, fizik ve hukuk okullarında kendisini yetiştirir. Tıp ve Anatomi dersleri alır, Hindistan'a kadar uzanarak oradan sihir ve büyü öğrenir. Mansur'un son dönemi ise artık Kemale erdiği ve çözümlemelerinde yaratılışın sırrına ulaştığı, sonuç olarak, "ben hakikatim" dediği olgunluk yıllarıdır ve dahi onu bilinen sonuca götüren yoğun yıllardır. İşte tahrif edilmiş de olsa yukardaki belirleme ya da felsefi yaklaşım Mansur'un bu yıllarına denk gelir.

Yaratılışın bilgisine ulaşma noktasında yani yoğunlaşmanın belli bir demini (anını) belirleyen bu nefese göre Mansur "Kendisinden dilek dilenen yaratıcı senin

bilgine ulaşmak ve yaratılışın sırrına ermek için müthiş yoğunlaşmamla yorulduğum şu an aydınlanmak üzereyim. Ulaştığım sonuç öylesine ki, ulaştığım sonuca kendim de şaşırmaktayım. Görüyorum ve anlıyorum ki "Ben senim, sen ise ben de yok olansın" işte böylesi bir çözümlenmeler sonrasındadır ki Mansur "Ben hakikatim" demiştir.

Mansur'un babası Hallac mesleğini sürdüren ve Zerdüşti olan bir zattır. Hallac'ın bütün yetişme ve olgunlaşma dönemi, egemen İslami Kültür sultasına karşın bu ortamda geçer. Zerdüşt ve Mani düşüncelerini derinden inceler. Zerdüştiliğin ve Mani inancının Grek filozofyasındaki etkilerini ve bu etkinin Greke özgü gelişimini, Hrıstiyan ortaçağından Xorasan alanlarına sığınan Grek filozoflarından ve bilim adamlarından öğrenir. Mansur'u Mansur yapan, esas bu filozofik ortamdır. Mansur'un karartılan ve yok edilen yanı da budur.

Xorasan bölgesi, Zerdüştiliğin en gelişen en köklü yapılandığı alandır. Diğer yandan aynı kültürel kökten gelen Asuri Sabiiliğin merkezi, Harran alanıdır. Ve okullar Süryanca eserlerle doludur. Yunan felsefe okullarının, özellikle doğalcı okulların kaynağı ön Anadolu yoluyla Harran'dır. Ege'nin öteki yakasında, keza Ela okulu olarak bilinen soyutçu filozofya da kök olarak aynı kaynaktan beslenmiştir. Mezopotamya ve Mısır Güneş kültü, bütün bu öğreti kaynaklarının tamamında, yaratılışın çözümlenmesine ilişkin, oldukça zengin bir bilgilenme zemini sunmaktadır.

Hallac'ın üçüncü yanı olgunluk ve kendini aştığı dönem olarak belirlediğimiz dönemi bütün bu bilgi birikiminin harman olduğu alanda geçmiştir. Hallacı Mansur, söz konusu orjinal bilgilenme kaynaklarından hareketle yukardaki sentezlere ulaşılmıştır. Duygulanma ve akıl kaynağının birlikteliğini temel aldığı görülmektedir. Mansurcu öğretinin derinden etkilediği Alawi felsefesinin

sonradaki aşamalarında da yaklaşımının izleri bulunmaktadır. Bizi bu çözümlemeye götüren de bu izlerdir. Mansurda evrensel akıl ve duygunun insanda tecelli ettiği, duygulanma yoğunluğunun aklı temiz tutuğu, kuşkunun, aklı çözümlemeye götürdüğü ve doğruya yönelterek, öğretici bir rol oynadığı, bu temelde, duygu ve akıl birliğinin evrensel gerçekliğinin kendisi olduğu fikrine ulaşır. Kendini ve eşyayı isimlendirmenin ve tanımanın duygu ve akıl kaynağında bilinir hale geldiğini, işte bununda tanrı olduğunu belirler. Aynı okul öğrencisi olan 1191 yıllında Eyyübi hükümdarları tarrafından idamına karar verilen Suhreverdi, "İnsan kusurlu bir tanrıdır veya Tanrı mükemmel bir insandır"[52] demiştir. Bu belirlemeye göre, kainat tek bir varlığın, özünde aynı fakat biçimde ve mükemmel oluşta farklı olarak gerçekleşen, güncelleşen görüntülerdir. İnsan ise Tanrısal aklın ve ruhun gerçekleştiği mekân olarak, onun bizatihi kendisidir ve tanrı ile insan arasında ayrım yapılamaz.

Bu felsefi çözümleme, Zerdüştlükten Tasavvufa ve Mansurcu yaklaşıma, Mansurdan Suhreverdilere doğru uzanan bir tekamül, bir gelişme ve evrilmedir. Günümüzde bütün Alawilerce anlamı doğru kavranmasa da dillendirilmiş olan "Okunacak en büyük kitap insandır" belirlemesi, bu felsefe okulunun bugüne bıraktığı mirastır.

Alawiliği "Yeni Eflatunculuk" olarak tanımlamaya çalışan, şöhretli ve Nakşi kökenli İ. Zeki Eyüpoğlu'nun bütün belirlemelerinde takıldığı nokta; Alawi felsefesinin sözüyle ilgili kalmasıdır. Özünden haberdar değilidir. Ancak bir o kadarda bilgiçtir ve batılı bencilliğin ortasına takılmıştır. Entellektüel, batılı "çıtkırıldımlığı" gerçeklerin üzerinin daha da örtülmesine hizmet etmektedir. Atatürk'ün "Muasır medeniyeti"ne hayranlığı yüzünden, Alawiliği Anadolulaştıracağım derken, Arapçı ve Orta Asyacılığa inat Avrupaya, Greke taşımaktadır. Kendisinden başka her yere taşınan ve her şeye benzeyen Alawiler ise,

Eyüpoğluna, Alawiliğe katkılarından ötürü (1995 Temmuzu) ödül verdiler!... Zeki Eyüpoğlu ve takipçilerini bu kadarla bırakmak değiliz. Değinip geçtiğimiz bu sorunu bir başka çalışmamızın konusu yapacağımızdan şimdilik bu kadarla yetiniyorum ve Ebussuudgillere dönüyoruz.

Mansur bir İslam değildi. İslamdan da dönme değildir. Cüneyt Bağdadi ve diğer çağdaşları gibi İslami şemsiye edinenlerdendir, Batında ise kendi kültürel, inançsal değerleriyle ile ilgili olanlarıdır. Mansurun felsefi çözünlenmeleri, siyaset alanında iktidar karşıtı, otorite karşıtı olarak gerçekleşmekte, İslam adına İslam iktidarlarının, egemenlikleri altına aldıkları halkları bastırarak, elde ettikleri istikrarı ve bu bastırılmış istikrar temelindeki düzeni bozmaktadır. Sasmaktadır. Tanrı buyruğu olarak gerçekleştirilmiş olan İslamın maddi dünya beylerinin iradesini redderek iradeyi ait olduğu yere vermektedir. Otoriteyi toplumsallaştırmaktadır. İşte cümle Ebussuudgillerin öfkesi de burayadır. Mansur ve Mansurgillerin katline sebep suçları budur. Bu nedenle bu inancın en küçük bir belirtisine dahi tahamül edememektedirler. Bu bir süreçtir ve bugünde hükmünü yürütmektedir. Verilen fetva hükümleri ise bir inkâr belgesi olarak Alawi gerçekliğine ışık tutmaktadır! Biz bu ışığı yakalamağa çalışıyoruz. Sözün özü budur.

FETVALARDAKİ ALAWİ SEMAHI VE İNANÇTAKI YERİ

Alawilik tarihi köklerini Zerdüşt öğretisi olan Mazda inancından alır. Mazda inancı ise, Mitra (Yaratıcı Güneş) inancı etrafında harmanlanan Zervan (zaman) ve Ahahiti (Yaratıcı, doğurucu ana) kültünden kaynaklanır.

Bu anlamıyla binlerce yıllık bir kültürün mirascılarından birisi olarak Alawiliğin felsefi yapısı; güneşle başlayan göksel oluşumun incelenmesine, doğa yasalarının bu çerçevede çözümlenmesine, bütün bu sonsuzluk hareketinin bilgisine ulaşmayı konu edinir. Alawilik kültürünü açıklayan veya tanımlayan tüm kavram, işaret ve senbol, dua, tapınma hareketleri tümüyle bu felsefeden ve kültürel yapıdan içeriklenir ve anlam kazanır. Bu özden uzaklaştırılan her açıklama veya ifade Alawiliği tanımlamadan uzaktır. Alawiliğin bir cümle maddi ve manevi dünyası, gelenek, görenek ahlaki ve moral değerleri, bu temele dayalı olarak şekillenmiştir.

Alawilikte; Cem ayinlerinin ayrılmaz bir parçası olan Sema yada semahlarda anlamlarını ancak söz konusu temelde bulabilirler. Bunun dışındaki her yaklaşım anlamı öldürdüğü gibi Alawiliği de katleder. "Haşa ki semamız oyuncak değildir / O bir aşk halidir, oyuncak değildir."

Evrendeki ve doğadaki bütün zerrelerin, yaratıcı asıllarıyla, doğuran yaratıcılıklarıyla etkileşimlerini be-

lirleyen, pervaneler gibi onun etrafında çark tutup, bir dengeye, ahenk ve uyuma doğru yoğunlaşan bir devridaim (dönen ve hareket eden) dir Sema.

İster emekçi kır toplumunun ifade ettiği gibi "Semah" denmiş olsun, ister kültür ve inanç soylularının yada seçkinlerinin ifade ettiği gibi "Sema" denilmiş olsun anlam değişmemektedir. Ve anlam; göğe, uzaya ve uzaydaki kozmik harekete işaret etmektedir. Sözcük olarak da bu işareti anlamlandırmaktadır. "Se-ma"; üç yaratıcı, gök ya da üç doğuran "Ana" anlamındadır. Göktür, güneştir, aydır ve yıldızlardır. Se-mah'da öyle.

Mevlevi Sema'ları olarak bilinen Semalar; inanç soylularınca, Sofilerce uygulanan Sema'dır. Felsefel yapısıyla uyum halinde kültürize edilmiş olup açıklamamızın tam örneğini teşkil etmektedir. İslamla hiçbir ilgisi olmadığı gibi her dönemde onun hışımına da uğramıştır. Tekmil kurum ve kuruluşlarıyla dağıtılmış olan Alawi örgütsel yapısı; bu darmadağınık haliyle dağ başlarının kuytuluklarına hapsolunanından beri, kimi yerleşim birimlerinde hiç yapılmazken kimi yerleşim yerlerinde de farklılıklar gösteren ve semahlar, kır emekçisinin yaşam biçimine göre, onun yaşayış tarzına ve koşullarına göre biçimler ve adlar almış olsada özü hep aynı kalmıştır.

Sema ve Semah ayrışması; kurum ve kuruluşların ayakta olduğu dönemlerde yoktu. Kurumun ürettiği her belirleme inanırlarının tümünü bağlamakta ve ibadetlerin gerekleri bu çercevede yerine getirilmekteydi. Ancak kurumların yakılıp yıkılması, inancın tüm etkinliklerinin iktidarlarca yasaklanması; yeraltında faliyet sürdüren inanç, aydınları, öğreticileri ile kırsal alanlara hopsolunmuş inanç bağımlıları arasında bir kopukluğu ve ayrışmayı da beraberinde getirdi. İnanç soyluları şehirlere hapsolup daha da seçkinleşir ve giderek İslamla uyum yolunu benimserlerken, kır emekçileri artık ocak soylularından da kopmaya, kendi içlerinden çıkmış, kendi yaşamlarıyla iç

içe olan önderlere yöneldi.

Kendi özüne ihanet eden Aydın tiplemesini daha bu dağılan süreçleriyle birlikte görmekteyiz. Bu gibilerin çoğu hiç hatırlanmazken; hiç de ocak soylusu aydın olmadığı halde Mansurlar, Cüneydi Bağdati'ler, Suhreverdiler, Eba Müslümi Xorasaniler, Baba İshaklar, Pir Sultan Abdallar, Alawiliğin köşe taşları olmuşlardır.

Ancak bir gerçekte şudur ki, kopukluk ve ayrışma kültürel dokuda da boşluklar yaratmış yaratılan boşluktan egemen asimilasyon politikaları hükümünü icra etmiştir. Anlam boşalmış, kendi öz zemininden kopmuş Alawiliğin bütün belirlemelerinde de olduğu gibi Semah veya Sema'larda ya Arap çöllerine ya Orta Asya steplerine taşınır olmuştur.

Örneğin Mevlevi diye tanımlanan Sema türünü, asla Orta Asya'ya taşıyamıyacaklarını anlayan "Türk-İslam" ideolojisi aydınları, buna "pis" deyip, Selcuki İslamının baş şehri Konya'ya haps etmeyi uygun bulmuşlardır. Bir kez Alawiliği Türkleştirmeyi kafalarına koymuşlardır ya; kendi amaçlarına en iyi örmek olarak Tahtacı Türkmen Alawilerinin Semahlarını seçmişlerdir. Kendi özgül koşullarına ve yaşama biçimlerine göre evirdikleri Semah türleri ve buna eşlik eden müzik ve deyişlerle Tahtacı Türkmen Semahları, Orta Asyacıların işini kolaylaştırmıştır. Semah için seçtikleri örneklerin tümüde bu türdendir. Kürdistan Alawi erkanına ise yaklaşmayı dahi akıllarından geçirmemektedirler! Bu Semahların nasıl da Şaman kökenli olduğunu bu yolla çok kolayca kanıtladıklarını sanmaktadırlar. Hele birde bu yönlü bir kaç dış kaynak buldular mı müthiş incelemeci yada tarihçi, yada uzman araştırmacı kesilebilmektedirler. Ve bütün bu güruh, Kürdistan Alawiliğine müthiş inkârcı yaklaşırken, sanılmamalıdır ki Türkmen Alawiliğine de hizmet sunmaktadırlar. Onlar tarihi Türkmen kültürüne de, onun yaşama tarzına da dolayısıyla onun bugünkü Alawiliğine de

inkârcıdırlar.

Yazılı Türkmen tarihinin en eskileri Çin ve Mani inancı yazılı belgelerinde bulunmakadır. O da İsa'dan sonraki yıllara aittir. Kendilerinin en eski yazılı kaynakları ise Orhon Kitabeleri ve Yenisey Yazıtları olup İsa'dan sonra altıncı yüzyıla aittir. Bu yazılı kaynaklardan öğreniyoruz ki Türk yada Türkmenler, bu tarih ve bu tarihlerden sonrasına doğru giderek parça parça yerleşik yaşama geçmektedirler. Ondan önceki yaşamları yerleşik olmayıp hazır toplayıcı veya yağmacı bir yaşam içerisindedirler. Daha sonraki düzenleri de aslında bu yaşama biçimiyle uyum halinde olan yarı- göçebe durumdadır. Orta Asya steplerinde hareketli oldukları ölçüde, Doğudan Çin ve Hindistan kültürlerinden etkilenmektedirler. Batıdan ise Aryen kültürünün etkisi altındadırlar. Bu anlamıyla en eski yazıtlarında Türkmenlerin "Gök tanrıcı" ve "Atacı" oldukları görülmektedir ve anlaşılır bir şeydir. Kendilerine yakıştırılan Şaman dini ise tümüyle batılının uydurduğu bir fantazyadır. Aynı batılı, tarihin kayoettiği büyük uygarlık kültlerinden "Amerikanyalı" Aztek-Maya-İnka uygarlığını da kendi sömürgeci amaçları için böyle aşağılayıcı isimlendirilmelere tabi tutmuş, bunun teorisini de yapmıştır. Bütün bu aşağılık sömürgeci tarih yazıcılarına göre Amerikanyanın yerlileri "Kızıldereli"dir. İnanç öğreticileri de "sihirbaz"lardır!

Özellikle 1986'dan bu yana mantar biter gibi biten, nasıl bittiği yada bitirildiği de Alawi camiasınca hâlâ anlaşılmış olmayan, en az 300'e yakın Alawici yazıtların yarıdan fazlası, Alawiliğin Türklük olduğu ve Orta Asya kaynaklı Alawiliğin Şamanizme dayandığı öğretisine dayanmaktadır. Şamanizm, neresinden bakarsanız bakınız bir uzakdoğu kültü olup tümüyle bir meslekle ilgilidir. Kısacası sihir ve büyü sanatıdır. Yapıcılarına şaman denir! Sihir ve büyü ise bütün ilkel inançlarda söz konusu edilebilecek bir öge olduğu gibi tek tanrılı inançlarda da

temel bir ögedir. Doğaldır ki yerleşik olmayan ve bu yaşamları uzunca bir tarihi kapsayan hazır toplayıcı ve talancı bir yaşam içinde bulunan Türkmen kabileleri, özellikle uzak Asyanın sihirbaz ve büyücüleri etkilemişlerdir. Onların yaşamları üzerinde rol oynamışlardır. Ancak, bu oldukça eski bir durumdur. Kendi yazılı kaynakları, onların Göksel inanca yöneldiklerini ifade etmektedir. Bu Doğudan yada Batıdan bir etkilenme olsa da gerçektir. Türkmenler 1000'li yıllarda akın akın Aryan coğrafyasından geçerek Anadoluya girdiklerinde böylesi bir kültürel dokuyla geldiler ve yerli kültüre geçişlerini bu kanaldan sağladılar.

Gelirken hiç kuşkusuz yerli kültü, ve geleneklerini de taşıdılar. Ancak bütün gelenekler Anadoluda erimeye mahkûmdu ve eridiler. Erime zamanla oldu. Göçer durumda olup hatta Cumhuriyetin başlarına kadar da bir eğilim olarak süregelen bu özellikte kalan Türkmenlerde, gelenekselin çözülmesi daha geç oldu. Buda başka bir gerçekliktir. Bu özellikte olan Türkmen kesimlerinden örneklemeler alarak, işte bunlar Orta Asya Şaman töreleridir diyenlerin çarpıtıkları gerçekte buraya dayanıyor. Dahası, çeşitli hayvan taklitleriyle örülü foklorik hareketler ve bunların Semahlara yansıması olayı; Şamanizimle değil, belki onun da bu çercevede izah edilebileceği, ilkel hazır toplayıcı toplumlarda ve bir ölçüde de avcı kabilelerde görülen Totem/Ata kültüyle ilgilidir. Bu ise Semah gerçeğini ne ortadan kaldırır ne de anlama bir helal getirir. İkisi ayrı ayrı şeylerdir.

Bütün bu resmi aydın bozuntusu, Alawilik gibi, tümüyle başından beri anlatmağa çalıştığımız köklü felsefi bir inancı işte böylece stepleştirmekte ve çölleştirmektedirler. Ağaçlara bağlanan çul-çapıt işlerini Alawilikle alay anlamına fıkralaştırılan, sosyete muhabbetlerinin güldürü ögesi "Tavşan-tazı" yakıştırmalarını Alawilik gibi gösterip Alawiliği budamaktadırlar! Oysa,

benzer anlayışları kır toplumda olduğu gibi şehir sosyetelerinde de görmek mümkündür. Üstelik Alawi kökenlisi de Sünni kökenlisi de yapmaktadır. Bu ise bütün bu resmi saldırı güruhunun her nedense gözünden kaçmaktadır!...

Ebussuudgillere gelince, onlar Alawi gerçekliğine katletme fermanı veren katlin mimarlarındandırlar. Uzun uzun aktardığımız fetvasına ilave olarak, fetvasının bir başka bölümünde semahlar ve semah gerçekleyenler için şu hükmü vermektedir, zamanının "en büyüğü" Ebussuud Efendi:

"Bir Zaviyenin mescidinde eşhi-ı muhtelife ile oğlanlar muhtelif olup envâ-ı tegenniyât ile tevhid ederlerken kelime-i tevhidi tağyir idüp gâh dil-i men, gah can-ı men deyip ve gâh 'sen bir ulu sultansın, canlar içinde cansın, çün iyan gördüm seni, Pinhan Kayusi değül' deyüp ve gâh 'Cennet cennet dedikleri/ bir ev birkaç huri/ isteyene ver sen anı/ baŋa seni gerek seni" deyü göğüslerini döğüp evza-ı garibe ettiklerinde ahali mahalleden bazı kimseler, zaviye-i mezburede şeyh olan Zeyd'e "Bu maluke evzaa nicün razı olursun?" dediklerinde "Ne lazım gelir.(Ve mâhalakt-ül cinn'e vel-ins-e illa liya'büdün-i) (LI. Zariyat suresi) ayet: 58, Türkçesi: Ben cinleri de insanlarıda ancak baŋa kulluk etsinler diye halkettim "yarattım") demekle cevap verse şer'an Zeyd'e ne lazım gelir?"

El Cevap: Evza ve ekvâli mezbûre kemal mertebe fuhuş olduğundan gayri, cennet hakkında söyledikleri kelime-i şeni-a küfr-ü sarihtir. Katilleri mubahtır..."[53]

Kozmapolit Osmanlıcası diliyle kaleme alınmış olan Ebussuud fetvasının anlayabildiğimiz kadarıyla fetvasına konu ettiği olay ve olayı gerçekleyenlerin işledikleri suç şöyledir: Bir dergahta çeşitli yaşlarda kadın ve erkeklerden oluşan topluluk, şeyhlerinin önderliğinde ya da yol göstericiliğinde, metinde belirtilen nefes ve deyişleri söyleyerek Cem ayini tutmaktadırlar. Müzik eşliğinde se-

mahlar dönmektedirler. Kendilerine, Ebussuud Efendi'nin deyişi ile, bu durumdan rahatsız olan mahalle sakinleri tarafından "Ne yapıyorsunuz bu ahlaksızlığınızla bizi rahatsız ediyorsunuz" diye sorulduğunda da "Size ne" demektedirler. Kur'an'dan ayetler okuyarak yaptıklarını savunmaktadırlar. Bunların yaprıkları iş, Kur'an'a, İslama ve İslamı şeriat cümlelerine aykırı olduğu, ayin adı altında alenen fuhuş yapıp zevk ederek alemi rahatsız ettikleri halde, bu gibilere ne yapmak gerekir diyor ve Ebussuud Efendi kararını açıklıyor; "Kafirler, kaltledilmeleri şarttır.

Ebussuud Efendi ve cümle aynı soyluların fikirleri ne ise zikirleri de o olmaktadır. Aklını uçkuruna taktığı için asla başka türlü düşünemememektedir ve düşkünlük abidesidirler. Zülmün onaylanacak ve haklı çıkarılacak bir yanı yoktur. Resmi İslam kalesinde yoğunlaşan zulüm; daha başından itibaren Alawiliği hedefinin merkezine otutturmuştur bir kez. Çünkü Alawilik tarihin sahnesine çıkışından bu yana, dünyayı ana halkasından yakalamış, tümüyle doğal çevresinde hareketle kendisini ve dünyayı algılama, tanıma ve çözümleme yoluyla, kendisi için sonuçlar üreterek, başından beri çeşitli yönleriyle açıklamağa çalıştığımız yaratılış felsefesini oluşturmuştur. Gerek Cem ayinlerinin ayrılmaz bir ögesi Semahlar bütünüyle yaratılışa ilişkin felsefel anlayışla örülüdür. Egemen İslami öğreti ve onun temsilcileri bu gerçeği çok iyi bilmektedirler. Aşağılayarak suçladıkları, ahlaka aykırı olarak gerçekleşen sıradan bir zina yada fuhuş olayı değildir. Bütünüyle bu kültürel yaşayış tarzıdır. Ona yakıştırılan "fuhuş" yada "zina" suçlaması ise saldırıyı meşrulaştıran bir hiledir. Düşkünlüğün en kötüsü ve iflah olmazı, bedensel olanı değildir, tam tersine beyinsel olanıdır. Ebussuudgiller beyinsel fahişeliğin girdabındadırlar! Gözleri zülümat perdesiyle örtülüdür. Dolayısıyla, sevgi adına, aşk adına ürettikleri her şey belden aşağıya ulaşmaktadır. Cahil ne bilsin "Can" nedir? Canan nedir?

Şu deyiş tekmil Ebussuudgiller için denmiştir:

"Münkire sorma bilmez, biri, üç ile beşi/ Farkedemez yıldızı, ayı, nurla güneşi/ Saymaz asla öndördü, sevmez asla duşeşi/ O bilir başka türlü, üçü, dördü ve beşi/ Misk gibi korkar anın burnuna leşler leşi/ Her an yanında duran, şeytandır dostu, eşi/ Onun için küfürdür daima, gücü işi/ Münkür olan, beyaza kara, nadiren ak der/ Hakkı görür de inad eyler, mutlak(na hak) der/ Na hakı bilir, teşvik eder, işte bu (hak) der/ Kur'an'ı yanlış tefsir edüp, oku, gör bak der/ Meyveyi yerde, lezzeti veren, dişle damak der/ Yahut üstteki kapak veyahut da tabak der/ Hulasa: pisi temiz pak, hakka naapak der/ Münkirin gözü, sözü Nasud, imanı (şek) tir/ İnsan şeklinde mahluk seyren laşek eşektir/ Sudan geçmez cinsinden eşek ibn-i eşektir/ Görmez, renkten anlamaz, görse kalbi (na eşk)tir/ Bunlara kıymet veren kimse, bence eşektir/ Eşek yine munistir, Münkür (inkârcı-H.K.)eşed laşektir/ Muhtar'ım münkürlere, sözüm, semli fişektir"[54]

Alawiliğe emdirilen ön yargı: Arap Çöllerine Taşınan Cem ve Semahın öyküsüdür

İfadelerimize daha yakından veya daha genel bir çerceveden bakılacak olursa; bir yerde söz konusu ettiğimiz Alawilik değildir, Alawilik şahsında, burada dillendirilmeğe çalıştığımız insanoğlu tarihinin en köklü kültürüdür. Anadolunun ve Mezopotamyanın aklıdır, beynidir.

Alawilik şahsında katledilen, yakılıp yıkılan, tarumar edilen, aslı da bu genel anlamıyla, Alawilik değil, bu kültürdür, bu akıl ve bu beyindir. Bu aynı zamanda talandır ve gasptır. Beyni ve aklı gasp edilen Alawilik, tarih içinde çürümeyi, çölleşmeyi yaşamaya başlamıştır. Kültür dağından her eksilmenin yerini beyinsel ya da kültürel cücelikler doldurmuştur. Bu yüzden ikibine beş kala Alawilik, ne yazık ki bu cüceliklerle kendini bulmağa ve

onunla avunmağa çalışmaktadır. Alawinin içine düştüğü bu zayıflık ve acizlik halklarımızın diğer inanç kesimlerini sevindirmemelidir. Yaşanan dramatik durum onların hikâyeleridir. Alawilerin aczinde kendilerini görüp tanımalıdırlar.

Bakınız, söz konusu cücelik örneği; ortalıkta "İmam Caferi Sadık Buyruğu" adı altında dolandırılan masal kitaplarda kendisini nasıl açığa vuruyor. Cem ile Semahlara ilişkin belirleme şöyledir:

"Hz. Muhammed, Miraç'tan dönüşte, Kırkların sohbette oldukları Suffa-i Sefa'nın kapısına vardı. Orada Kırklar sohbette idiler. Kapıyı vurunca içerden 'kimsin' dediler. O da "Peygamberim" dedi. İçerden "Peygamberliğini ümmetine eyle" dediler. 'Hadimül fukarayım' dedi. Kırklar bu konuşma karşısında, "Merhaba hoş geldin" diyerek kapıyı açıp, Hz. Muhammedi buyur ettiler. Hz. Muhammed içeri girdi. Otuz dokuz kişi vardı. Eksik olanı, Selman Farisi idi. Hz. Muhammed, orada bulunan Hz. Ali'nin yanına rast gele oturdu, fakat Ali olduğunu o anda anlamadı.

"Sizler kimsiniz?" diye sordu. Onlarda:

"Hepimizin yolu ve gönlü aynı yönde akar. Bizler Kırklarız. Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz içindir"

Hz. Muhammed:

"Bu dediğiniz nasıl olur ve kanıtı nasıl?" diye sordu. Onlar da dediler ki:

"Birimizden kan akarsa, hepimizden de akar."

Bunu kanıtlamak için Hz. Ali kolunu uzattı. Bir neşter vurdu, kan aktı, Salman Farsi dışardaydı. Ondanda kan geldi. Ve damdan içeri damladı. Salman geri dönünce bir üzüm tanesi getirdi. Hz. Muhammed'in önüne koydu.

"Ey Hadem-ül-Fukara (Yoksullların hizmetçisi) bu üzümü bize paylaştır" dedi Cebrail bir tabak getirdi. Onun içinde üzümü ezip şerbet yaptı. Kırklardan birinin dudağına değince hepsi kendiliğinden kalkıp "Ya Allah"

deyip semaha başladılar"[55]

Bugün elden ele dolanan sözümona "Buyruk" adı altındaki kitapcığı en az altı ayrı türü var. Her birinde de yukardaki öykü bir ayrı veryasyon olarak anlatılır. Ne günün Alawisi, ne onlar içinden çıkmış Alawi aydını, ne de hep eleştiregeldiğimiz tanıdık yazarlar takımı, Alawilik diye bu cücelik örneklerinden alıntı yaparlar, aynı bilgileri Alawilik diye satarlar da asla işin gerçeğine dokunmazlar.

Bu öykünün kökeni oldukça eskidir. Açıktır ki daha önce de açıkladığımız baskılar sonucu uydurulmuş bir hile hikâyedir. Ne var ki hile olarak başlatılan bir uygulama çoraklaşan Alawi gerçekliğinde onun gerçeği durumuna dönüşmüştür. Adam "Kozanın girişinde köprü yıkıldı" demiş, "Kozanın altına varmadan kendi yalanına kendisi inanmak zorunda" kalmış örneğidir bu. Alawi kendi yalanına kendisi inanır durumdadır şimdilerde. Cumhuriyet kılıklı kontra devletinin ya da devşirme devletinin işine gelen de budur. Üretiyor ve üretiyor. Bu tür masal bilgiler ne denli çok olursa, bu müthiş kültürel yapının son kalıntıları da o kadar köklü temizlenmiş olur. Cehalet ne denli hüküm yürütürse, çıkar dünyasının hükümranlığı da o kadar uzun ömürlü olur. Bu bir fasit dairedir, çıkana aşkolsun!...

Alawi kendini müthiş sorgulamalıdır, ancak yapmıyor. Yalan yanlış anlatılmış da olsa yukardaki öykü bile Alawinin kendisini bulmasına yardım edecek bilgileri içeriyor. Alawi bakıyor ama görmüyor. Marifet görmekte değil, Marifet odur ki, gördüğündeki "Tanrıyı görmek"tir! Tanrı, bilgidir, bilgi ise öykünün ayrıntılarında gizlidir. Şöyle:

Bir: Hep anlata geldik, Alawiliğin felsefesinde insan Haktır. Haktan geldiği için Hak'dır. Ve de Can'dır. Can'ın vücut bulduğu mekândır. Bu nedenledir ki, öykü de Hz. Muhammed "Peygamberim" dediği için, Canlar'a üstünlük koymuştur ve eşitler arasına alınmamıştır. "Git üm-

metine peygamberlik yap" denmiştir. Bu ise, Alawilikte peygamberlik diye bir makamın olmadığına işarettir ve öyledir. Çünkü, sadece "Kûn-fe-yekûn" anlayışındaki dinsel inançlarda "Peygamberlik vardır" Peygamber "Bütün sıfatlardan münezzeh olan" Allah'ın kulu ve elçisidir. Alawi felsefesinde ise "Kul" yok "Hak" vardır. Hak ise "Can"dır.

İki: Alawi erkânına göre, hele de Kırklar Cemi gibi son derece önemli bir cem erkanına, Musahipsiz girilmez. Öykü, Hz. Muhammed'i musahipsiz sokmaktadır. Kırklar Cemine. Öykünün diğer veryasyonları da, Hz. Muhammed ile Hz. Ali'yi Kırklar Cemine girdikten sonra Müsahip ederler! Bu da bir başka yanılsamadır. Çünkü öyküyü uyduran tutarlı olmak istemiştir bu yönden! Ama yine de her şey bu temelde boşlukta kalır. Kırkların diğerleri kimlerdir? Belli değil. Haydi Salmani Farsi'yi anladık ama diğerleri neci olur? Erkek mi kadın mıdırlar? Kim kim ile nasıl musahiptirler?

Denilir ki; Musahiplik Ali ile Muhammed'den kaldı! Kimileri de der ki; Kırkların on yedisi "kemerbest"di. On dördü "Mahsumu Pak". Bütün bu belirlemeler, belki Alawiliğin değişik yönlerini açıklayan sözcüklerdir ama aslı kendisine yollama yapılan Arap dünyasıyla ilgili değildir. Ve çelişlileri de gidermemektedir. Ali ile Muhammed; Batında da Zahirde de; hem Müslümandırlar hem de Amca çocuklarıdırlar ve hem de Kayınbaba ve damattırlar. Nasıl olur da kayın baba ile damat, baba ve ana ile kız musahip olur? Sorulmuyor, sorulmalıdır. Öyküler, cüceleştirilmedikleri ölçüde Alawi öyküleridir, aynı zamanda belki edebiyat alanının inceleme konusudur ama asla gerçeklik yerine konulamaz.

Üç: Öyküye göre Kırklar Muhammed'e "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içindir" derler. Bu Alawi erkânındaki "Tek can tek nefes" anlamındadır. Vücut ayrı

olsa da Ruh'un birliğini belirler ve birliktir. Diğer yandan öykü bir üzüm tanesini şerbet ettirip kırk Can'a paylaştırır. Bu ise Alawi sosyal yaşamındaki paylaşımcılığa ve ortaklığa işarettir. Gerisi ise takiyedir! Hem Hz. Muhammed'in hem de Hz. Ali'nin asla kabul etmeyecekleri takiyye.

ALAWİLİK ŞEMSİYESİ ALTINDA SÜNNİLEŞTİRMENİN KÖPRÜ BAŞLARI

Dinler de dahil bütün inanç kümelerinin geliştirilmesini emrettiği kuralları vardır. Her inanç, bir diğerine göre koşul sürer ileriye. Ve her inanç, bir koşullar toplamıdır sonuç olarak. Koşul ve kurallarını yerine getirdiğiniz ölçüde, o veya bu inançtan olduğunuz belirlenebilinir. Bir inancın bağımlılarıyla arasındaki fark veya ayırtedici hususlar, inançların kendilerine göre ileri sürdükleri bu koşul ve kurallara göre belirlenir ve anlam kazanırlar.

Örneğin Müslümanlık dininin gereklerini, beş şart üzerine toplamıştır. Kelime-i Şahadet, yani Allah'ın bir olduğunu ve bir başka benzerinin bulunmadığını, Peygamberin, onun kulu ve elçisi olduğunu kabul etmek, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek ve zekat vermektir. Bu beş şartı yerine getirirken esas alınması gereken ölçüleri de şöyle belirlemiştir; kitaba yani Kur'an'a uyacaksın, sünnete yani peygamberin hadislerine ve uygulamalarına bağlı kalacaksın. İcma, yani sahabelerin itifak ettiği belirleme ve uygulamalara uyacaksın. Diğer uyulması gereken bir ölçüde akıl olarak belirlenmiştir. Ne var ki, bu kural İslami anlayışta sadece, biraz daha realist

yorumla yaklaşan Mu'te'zile anlayışında geçerli olmuştur. Tabi bir ölçüdede, Mu'te'zileden etkilendiği ölçüde de Şia'da geçerli olmuştur. Bunun dışında Akıl, Tabular arasında boğulup yitmiştir. İmam etmenin koşulları aklı ve nakli alıp götürmüştür.

Dahası, İslamiyet bu koşullarla da kendisini sınırlamıştır, ayrıca İslamiyette ikrar verip (Beyat edip) iman etmeninde koşullarını sıralamıştır. Hayrın ve şerrin Allah'tan olduğuna, kadere ve alın yazısına haş ve neşre yani kıyamet gününün geleceğine, ölümden sonra dirilmeye, cennet ve cehennemin varlığına, Allah'ın varlığına ve birliğine, onun sıfatsız ve mekansız olduğuna, Peygamberin onun resulü ve en son Peygamberi olduğuna inanıp iman edeceksin. Bunlar olmadan bir Müslümanın, Müslümanlığı kabul görmez.

Burada denilebilir ki, "Bunlar doğrudur, ancak İslam mezheplere ayrıldığı da gerçektir. Bu durum, İslamın yorumlanabileceğini, her kesin kendince bir İslamiyet anlayışının olabileceğinin açık ifadesi değil midir? Hal böyle olunca, Alawiler de İslamdır ve İslamiyeti kendilerince anlamaktadırlar." Kuşkusuz buda bir yaklaşımdır. Mevcut durumda zaten bu minval üzerine yürümektedir. Ortalık bu yüzden hadis, tefsir bolluğundan karma karışıktır! Ama, gerçekte, gerek İslami mezheplerin oluşma süreçleri, gerekse onları oluşturan tarihi koşullar doğru dürüst kavranılırsa; böylesi bir yanılgının totolojiden başka bir şey olmadığı da anlaşılır.

Yukardan beri gerek Resmi İslamın gerekse gayriresmi İslam'ın dağarcığından aldığımız ve bizi Alawilik gerçeğine götüren bir dizi belirlemelerden, aslında yığınlarca varolanlarından sadece bir bölümünü incelemeğe çalışıyoruz. Bu belgeler, Alawilere adeta bağırıyor; kuşkusuz düşmanca bağırıyor. İnsan kendi gerçeğini düşmanından da öğrenebilir. İslamın tarihi, neresinden bakarsanız bakın Alawiye, "Sen Alawisin, Müslüman

değilsin" diye bağırıyor. Alawi, bunu müthiş öğrenmelidir.

İncelediğimiz belgeler, Alawilerin, İsalmiyetin öngördüğü hiç bir konula, ne başında nede sonunda uymadıklarını göstermeğe yetiyor da artıyor! Evet, dün uymuyorlardı, bugün ise, belki Alawiliğide doğru dürüst yaşamıyorlar ama İslami kurallara da uymuyorlar. "Biz gerçek Müslümanız" yada "öz Müslüman biziz" gibi tumturaklı sözler ise "siyaset etme" tezgâhçılığının ustası Devşirme Cumhuriyet hükümetlerinin pazar kızıştırmaya yönelik zokkasından bir şey değildir!

Oysa, Alawiliğin de olmazsa olmaz koşulları var. Bu koşulları yerine getirdiğin oranda Alawi olursun. Alawi kendini tanımak yerine, başkalarının kendisi için ön gördüğü elbiseye bürünmeyi, en kestirme ve en ucuz yol olarak görüyor! Dahası Alawilik'te "Kendini bilmek" bile bir erkandır ve başlı başına bir okuldur, bir öğretidir. "Erenlere gönül verdim/ Yola çevirdiler beni/ Damla bile değildim/ Göle çevirdiler beni" kendini bilmenin ilk basamağıdır bu. Ve şöyle devam eder; "Kelamın kadrini bilene söyle/ Şalgam pazarında cevher satılmaz" Ve yine "Bilmeyen muharir elinde kitap/ Cahil elinde çizme tekidir" diye belirlenir.

Daha önce de tekrar tekrar belirttik. Tekrarında sayısız fayda vardır. Alawilerin ucuzundan ürettikleri bir yol daha var. Bu da "Takiyeye"dir. İslami bir metoddur ve "düşmanla kuşatılmış bir anlamda Müslüman, yaşayabilmek için hileye başvurmalı, yani görünüşte onlardan gözükmelidir" anlamında uygulanan bir hile metodu. Özellikle 17. yüzyıldan bu yana giderek sıklaşan bir gelişmeyle bu metod, kimi kendini uyanık sanan Alawi soylularınca başlatılmıştır. İslamın "İran ülkesine" girmesiyle birlikte, özellikle O günün Alawi önderleri olarak kabul edilen Sofi'lerin de başvurdukları bir yoldur bu. Ama 17. yüzyıldan sonra başvurulan bu yol, giderek hile

olmaktan çıkmış ve Alawi camiasında hiçte azınsanmıyacak ölcüde tahribata yol açmıştır. Bumerang gibi tersine dönüp Alawi'yi içerden vurmuştur.

Birçok Kürt ve Türkmen yerleşim alanlarında Alawiliğin terk edilip sünnet ehli olmasına hizmet etmiştir. Günümüz koşullarında ise bu metod Türkiye Cumhuriyeti iktidarlarınca kotarılmış olan ve Onun aklıyla harekete geçirilen, "sen sahte Müslümansın, ben öz Müslümanım" şeklindeki kapışmanın ve baskılanmanın gel-gitleri arasında, daha da bir işlev kazanmıştır. Özellikle Çorum, Yozgat, Tokat ve Amasya Türkmenlerinde ve birde "Düşman aklıyla "Alawicilik oynamaya, Ulusal kimliğini böylesi bir gerçeklikle inkardan gelmeğe çalışan Dersim, Erzincan, Sivas ve Malatyalı Alawilerin bir bölüğünde Türkçüleşme (ırkçılaşma) ile karışık Sünnileşme gittikçe hız kazanmaktadır.

Bunun için bütün tarihleri boyunca bulamadıkları kadar meteryalde hazır. Bir başka çalışmamızda bunlarıda ele alacağız. 1986'dan bu yana çoğuda sünni kökenli olan ve edindikleri kültür gereği, Alawileri, yukarıdan beri aktarmağa çalıştığımız fetvalarda olduğundan farklı tanımamış yazar çizer takımı, sözüm ona, Alawileri savunma hilesi altında, Alawilere Alawilik öğretmektedirler. Aynayı yüzüne tutup orada kendini göreceğine, Alawi, başkalarının tutuğu hileli aynada kendisini gördüğünü sanmaktadır!...

"Düşünce iyi düşünülmeli, söz iyi söylenmeli, iş iyi yapılmalı" şeklinde belirlenen temel ilkesini unutalıdan beri Alawilerin ölçüsüde yitmiştir. Ölçüsüzlük, kuralsızlığı ilkesizliği dayatıyor. Kuralsızlık ve ilkesizlik, Alawiyi pelteye çeviriyor. Ve belliğini dumura uğratıyor. Kimliksizlik ve sıfatsızlık bu yüzden kişilik haline geliyor ve Alawi bu kişiliğe övgüler diziyor. Bu yüzden de O, "Alawilik din de değil, mezhepde" diyerek saldırana kızıyor, köpürüyor, tıpkı saman alevi gibi, yandığı ve parladığı ile

sönmesi bir oluyor. Kendi öz aydınlığına arkasını dönüyor böylece. Kendi dibini bile ısıtmaktan aciz Devşirme Cumhuriyetinin ırkçı ve inkârcı ideolojisinden tutulan ışığa ise yüzünü dönüyor!.. Yüzünü, kendisine tutulan sahte ışığa bir kez dönünce, işler kolaylaşıyor. Turuva atları hemen harekete geçiyor düşürülmüş ve düşkün edilmiş Alawiliği, Alawiler içinde, bugün sayılmayacak ölçüde Truva atları bulunmaktadır. Bunlar Alawi patronlarından, işbirlikçi dede, baba, pirlerden, kalemşörlüğe soyunmuş sözüm ona Alawi aydınlarından ve devlet arpalıklarından beslenen Alawi kökenli bürokratlardan oluşuyor. 12 Eylül sürecinin yaratmalarıdırlar bunlar.

Bir de öncüleri var bunların.

Geçmişin yani cumhuriyetin başlarında alawileri M. Kemal'e pazarlayan Truva atlarının önde gelenlerinden biriside Çelebizade Cemalettin Efendi'dir. Sözüm ona Alawi aydını geçinen Celal Şener'in Alawileri 12 Eylül sürecinde Atatürkçülüğe pazarlayan "Atatürk ve Aleviler" adlı , Pir Hasani'nin deyimiyle vızırtısının kaynağıdır Çelebizade Cemalettin. Bakınız neler söylüyor:

"Ben yoksulun soyundan geldiğim Hacı Bektaş Hazretlerinden kalıt, soy ve geçmiş olarak O soyun rüzgârının bir temsilcisi olarak sonsuza değin yaşayacak Osmanlıların ve şu andaki meşrutiyet hükümetinin ilk ve adil padişahı olan efendimizin tahta çıkışı nedeniyle mutlu sarayına şahsen yüzümü sürmek için Dersadete(İstanbul'a) gelmiştim. Bu yoksul sözlerimin söylenebilmesi için beni buraya kabul ettiğiniz için son derece mutluyum. Osmanlı hükümetinin şan, görkem ve onurla saltanatınız altında sağlık ve esenlik sürmesini dilerim. Yönettiğim Hayrat (Hacem Bektaşı Veli Tekkesi vakfı-H.K.) adına yüce halifemizi döne döne anıyor ve teşekür ediyorum. Tanrı sarayınızı yüceltsin"[56]

Çelebizade Cemalettin Efendi, soy ve secere isbatlı Hacem Bektaşı Veli Evlatlarından olduğu iddiasındadır.

Cumhuriyet öncesinden devr aldığı Mürşitlik ünvanını Cumhuriyetin başında da devam etmektedir. Zamanın padişahı (Büyük ihtimalle Sultan Reşat'tır) mürşit ünvanıyla, vakıf adına "yüz sürmeğe" gittiğini övünçle ifade etmeğe çalışan Celebizade, aynı hızla, İttihat ve Terakinin de emrine girmiştir. Enver Paşa'nın girişimleriyle, Alawi gönüllülerinden bir ordu teşkil edilerek Çelebizadenin emrine verilmiş ve 1915'de patlak veren Osmanlı-Rus harbinde, Erzurum-Kars cephesinde saf tutturulmuştur. Özellikle Kürt Alawiler için kurulmuş bir Osmanlı tezgâhı olduğu ise ancak çok sonraları anlaşılmış olan Çelebizade'nin bu gönüllüler seferinde sonuç bizzat Çelebizade içide hüsran olmuştur.[57]

Alawi inancına göre Talip, Pirliğin "doğum kapısıdır". Pir Talibe talip olmadıkça, ikrardan gelmiş sayılmaz. O ikrarsız ve imansızdır. Hacem Bektaşı Veli Dergahında, Pirlik ve hatta Mürşitlik makamında oturan, buda yetmez, Hz. Pir'in soyundan olduğunu ısrarla savunan bu zat, Talibe talib değil, Zülümat dünyasının temsilcilerine Talib olmuştur. Bununla da övünmüştür. Yüzünü Talib'in aydınlığına dönmeyen, besbelidir ki, Zülümatın çırasına çevirecektir. Öylede olmuştur ve Çelebizade Cemallettin Efendi, saltanatının "sonsuza dek sürmesini istediği Osmanlı"nın cumhuriyet pelerinli yavrusuna da "yüz sürmüştür". Ve hep devlet olmuştur.

Ve yine Alawi felsefesinin aydınlattığı öğretiye göre; tarafsızlık diye bir şey yoktur. İnsan aklı, ya bedeninin ve maddiyatın emrindedir ya da Tanrısal ışığın yani aydınlığın emrindedir. Bu anlamda akıl; Zülümat dünyasının ya da Masumluk dünyasının emrine koşulur. Alawiliğe göre bunun başka bir biçimi yoktur ve Alawi, özünü, bu nedenle sürekli aydınlığa, iyiye, güzele yönelmeyi, yüzünü masumluk, mazlumluk, haklılık ve doğruluktan yana çevirerek, zülümat dünyasına sırt çevirmeyi esas alır. "İyiyi düşün, iyiyi söyle ve iyiyiy yap" ilkesinin bir başka

anlamı da budur. Çelebizade bir kez yüzünü zülümat dünyasına döndüğü için özünüde maddiyata çevirmiştir. "Müdafa" adlı kitapçıkta savunulan yol yolak değil, Çelebizade soyudur ve vakıf gelirleridir. Haki paye yüz sürmenin bir nedeni de budur.

Zülümat dünyasının Mürşidi devamla bakınız neler söylüyor:

"Birinci sayfada yazıldığı üzere Hazreti Pir Hacı Bektaşi Veli, Kadıncık Anaya mantığın, konuşmalarının ve şeriatın kabul ettiği fermanların, ayrıca mahkemelerin benimsediği kayıtların, sicillerin, 120 ve 137. sayfalardaki resimleri görülen türbe içerisinde ki Kırklar meydanında Çelebilerden başka hiç kimsenin görülmemesi kesin geleneği ile evlenmiş ve doğurtmuştur. Bu iki özelliğine inanmak ve onu tanımak gerekir.

Ona Şirk koşmak, benzemeyen yakıştırmalarda bulunmak ve "nefes çocukları" gibi kulaktan dolma şeylerle uğraşmak gereksizdir. Çünkü bütün İslam yüce tarikatları ve Şeriat ve Ehli-sünnet kuralları, ümmet birliği ve Bektaşi yolağının kişisel çıkarlarına araç eden bir kesim Zındık (nitelemeye dikkat) ve onlara katılan bir kesim bilgisizler, kaynağının, aslının tersine, 'Abdestimiz alınmış, namazımız kılınmıştır' gibi yanlışlıklar içerisindedirler. Haram oluşu kesin Kur'an hükümlerince bildirilen şeyleri yapmak, kullanmak helal imiş gibi benimsemek, günahları hakkındaki haberleri açıklamak, bunları son sınırına çıkarmak, bunların işleridir..."([58]-abç)

Çelebizade, yukarda da belirttiğimiz gibi tarafını çok açık belirtiyor. Kulağını Zülümat Dünyasına çevirirken, Zülümat Dünyasının Alawiler için ne kadar sözü varsa, onları da alıp talibe, Kufeli oku ediyor! Birtakım "Çıkarcılardan" söz ederken, bütün savunması boyunca, bizzat kendisi, dehşetli bir çıkar savunuculuğu yapıyor. Mülkün asıl sahibi padişah hazretlerine, onun fermanlarına, Şeriat hükümlerine sığınarak Talib Hakkı araziye mülk

edinmeğe, Miras korumağa çalışıyor.

Bütün bu durumları bir yana bıkarırsak, görüyoruz ki, Çelebizade'nin savunmasında kullanılan nitelemelerin tamamı başından beri aktarmağa çalıştığımız, Alawiler hakkında verilmiş Resmi İslam fetvalarından hiçbir farkı yoktur. Aynı sözcük ve nitemeler kullanılarak, Alawiler suçlanmaktadır. Demek ki ortada ayrımlanması, karıştırılmaması gereken bir durum var. Bu açıkça gözüküyor. Bir kez daha altını çizmiş oluyoruz sadece, öz yapıları itibarıyla, Alawilik ile Müslümanlığın herhangi bir bağlantısı yok, ikisi ayrı ayrı şeylerdir.

"Abdestimiz alınmış, namazımız kılınmıştır" diyenler kimlerdir? Koca Xozan'ın deyişinden bellidir; "Alınmıştır abdestim aldırırlarsa/ Kılınmış namazım kıldırırlarsa/ Siz de Şah diyeni öldürürlerse/ Ben de bu yayladan Şaha giderim" Koca Kızılbaş, bu sözünü erlik meydanında söylenmiştir. Ondan önce de söylendi, sonra da söylenmektedir. Bakmayın siz, Halil Öztoprak, Ali Ağa Varlık türünden köylü okumuşların Müslümana Müslümanlığı öğretmeye kalkışmalarına! Biz, kendi kurallarını kendilerini koyanlardan daha iyi bilecek değiliz, o kuralları. Koca Kızılbaşın ortaya koyduğu temel bir farktır. Fark Alawice yaşamak ile Alawicilik oynamak arasındaki farktır. Ölçüdür. Alawi ikrarı ve imanıdır. Serhü-sor'luğun yani Kızılbaş olmanın mizanıdır, koşuludur. Osmanlı Halifeliği şahsında yeniden üretilen ve fetihçi Osmanlıoğulları çıkarına koşturulan resmi İslamın Koca Pir'e dayattığı "Beyat et, Kelime-i Şahadet getir, Namaz kıl, abdest al, ya yaparsın ya da kafir olarak ölürsün" dayatmasına verdiği soylu cevaptır. Bütün gerçek inanmışlarında yapması gereken budur. Burada Şah Alawi ikrarıdır. Alawi de iman ise verilmiş söze yani ikrara sadakat anlamındadır. Pir Sultan, ikrar vermiş ve iman etmiştir davaya. Bu yüzdendir ki demiştir; "Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan!"

Her Mazlumun bir zalimi vardır. Alawiliğin ise zalimi bitmez tükenmez olmuş tarihi boyunca. Tabi ki dönenler de olmuş bir o oranda. Zülümat dünyasının bunca zalimliği de bu yüzden değil mi?

Döenekliğin de biçimleri var. Çelebizade bu biçimlerden sadece birine örneklik ediyor. Tahtını veya postunu Talib sırtına sermiş, yüreği ise zülümat dünyası ile, hırs dünyası ile, mülk ve sömürü dünyasıyla birlikte çarpıyor.

Bu da bir süreçtir. Takiyyecilikle başlayan bir süreç. Zülümata hile yapayım derken hileye çarpılan bir süreç. Bu süreç devam ediyor. Başkalarından ödünç alınmış ağızlarla ve sahte kılıklarla hükmünü yürütüyor. Dün Balım Sultan, ya da Ali Baba idi veya da Çelebizade idi, bugün, İzzettin Doğan oluyor veya Derviş Tur, Bedri Noyan, Gülizar Cengiz, A. Rıza Gülçiçek oluyor! Tabi türedi milyarder A. Haydar Veziroğulları gibi siyaset bezirgânlarını da hiç anmak istemiyoruz!...

İşte takiyyeciliğin önü ve sonu bu olmuştur. Yeri gelmişken ayrıntıya girmeden, bizde oluşan kanaati dillendiren kısa bir notu daha düşelim. Başlarda egemen İslama karşı yürütülen Takiyyecilik, son olarak İslamın iktidarını pekiştirmesine, açıklarını kapatılmasına ve kendisini olgunlaştırmasına hizmet etmiştir. Tutulan taş tutanların ayaklarına düşmüştür! İslamın büyük Mezhepleri olarak kabul edilen Mezhepleri oluşturanlara bakınız bir kez. İmam Caferi Sadık ve İmam Şafii'yi saymazsak tamamı Mevaili, yani, Arabın köleleştirdiği ve köle saydığı halklardandır. Büyük Kur'an Müfessirleri (yorumcuları) Hadiscileri, Tarihçi ve Kelâmcılarının ezici çoğunluğu da böyledir. Çoğunluğu da Arapların "İran ülkesi" diye adlandırdıkları Sasani devleti içinde yaşayan halklardandır. Bunların katkılarını İslamdan alın geriye hiç bir şey kalmaz!

Tekrar Çelebizadeye dönüyoruz.

Zaman zaman Hacem Bektaş-ı Veli Dergahında, Alawi törelerince erkân sürdüren Pirlerin varlığına da tanık oluyoruz. Bunlar Çelebizade Cemalettin Efendinin gününde de görülmüşlerdir. Merkezde olmasalar bile bağlı dergahlarda. Çelebizade bundan son derece rahatsızdır. "Müdafasında" şöyle diyor:

"Hükümetimizde bu tür olaylar karşısında sessiz kalmıştır. Böylece bilinen durumların doğacağı belli olmuştur. Hacı Bektaşı Veli hazretlerinin gündüz oruçlu, gece ibadetli olduğu belli iken, nice kez, çilehanelerde çile çıkardığı ve kerametini inkâr edenlere karşı darı harmanı üzerinde namaz kıldığı bellidir. Tarikatımızın kaynağı olan Haydar-i Kerar sahibi Zülfikar Hazreti Ali efendimizin (K.V) namaz ve oruça ve tüm İslam kurallarına olan bağlılığı, bir tek gün bile bir rekat namazını kazaya uğratmadığı belgelerle kesindir. Böyle bir ulunun ve Onun çocukları Hasan, Hüseyin soyundan gelen Hazreti Pir Hacı Bektaş Veli efendimizin, onların kendisine bıraktığı miraslardan namaz, oruç, öbür farzlardan beri kalmayacağı ve içki içip afyon koklamaktan uzak duracağı kesindir. Gün gibi açıktır. Sonradan karışıp şeriatın ve tarikatın tersine eylemler yapan yanlışlık sahiplerinin bir örnek görülüp de, Hacı Bektaşı Veli ve Hz. Ali efendilerimizin kimi eylemlerinin de onlar gibi olacağı inancına kapılmaları doğru olmaz. Bu nedenle tasavvuf yolundaki bilgin efendilerimizin böyle görünenlerin kimliklerini ortaya çıkararak, iyiyi kötüden, hakkı yanlıştan ayrıd da yardımcı olmalarını dileriz..."[59]abç..

Çelebizadenin "namaz kılmak" "oruç tutmak" öbür farzları yerine getirmek yada tersine "içki içmek" "afyon kullanmak" gibi belirlemelere yönelik eleştiri ve savunmaları, öyle sanıyoruz ki okurlarımız açısından da artık iyice anlaşılır olmaktadır. Ancak, Çelebizade burada, oldukça önemli sayılabilecek ve bütün Alawilerin bildiklerinin yada bildiklerini sandıklarının aksine, bir ger-

çeği olduğu gibi teslim etmektedir ve bu önemlidir. Çelebizade bunu gerçek Alawi erkânı olarak göstermesini ve buna Ali soyundan saydığı Hacem Bektaşı Veliyi de ortak etmesini bir yana bırakırsak, Hz. Ali ve onun soyunun çalışmamızın başında da göstermeye çalıştığımız üzere büyük Müslümanlar olduklarına, islamın farzlarını büyük tititzlikle yerine getirdiklerini açık yüreklilikle teslim etmektedir. Kendini kandıran Halil Öztoprak gibi köylü okumuşları değil bizi doğrulamaktadır. Bu gerçeğe bilhasa Türkmen Alawi okurlarının dikatlerine sunmak isteriz. Çelebizade Cemalettin Aşığı Sıtkı Baba gibi saptırıcıları da bir yana bırakırsak, Hz. Pir Dergahı talibi olan cümle Türkmen kardeşlerimizin Çelebizedenin belirlemelerini dikkatlice sorgulamalarını öneririz. Mezopotamya ve Anadolu Alawiliğinin Alisi ile Arap İslamın kurucusu önderleri Hz. Ali arasındaki farktır dikkatlere sunduğumuz. Alawiliğin Alisi, Haydar'dır, Merdan'dır, Kerar'dır, Murteza'dır ve nihayet "Evvel odur/ Ahir odur" Bütün bu sıfatlar tanrısal niteliklerdir, tanrıdır Ali, Haktır. Bu sıfatların ona, ne kendisi ne de İslamiyet vermektedir. İslamiyet için o sadece Reduallahu en'dir! Selam ve salat vermesi gereken İslam büyüğüdür. Ama, Alawi inancının temelindeki yaratılış felsefesi açısından Hz. Aliye bu sıfatların verilmesi son derece doğaldır. Çünkü Alawiliğe göre insan Haktır. Haktan geldiği için Haktır. Ali de öyledir.

Gönlünü ve yüreğini münkirliğin ve münafıklığın dergahına kapıladığı için dili sürçen, surette Alawi sirette ise münkir münafık olan Gülçiçek, sözümona "Alevilerin Sesi" dergisinde Hz. Ali sıfatlarını açıklamış. Anlamadığı ve bilmediği için değil, münkir pazarında dolandığı için söz konusu sıfatları, gezindiği pazarın hoşuna gidecek biçimde sıralamış. Şöyle buyurmuş:

"Adı: Ali. Ünvanı: Şah-ı Merdan (Yiğitlerin şahı), Şer-i Yezdan (Allahın Aslanı), Haydar (Aslan), Haydar-ı Ker-

rar (Düşman üstüne döne döne vuran aslan), Ebu Turab (Toprağın babası, toprak gibi alçak gönüllü), Esedullah (Tanrının aslanı) Şah-ı Velayet (Ermişlerin, velilerin şahı) Ali-yel Mürteza (Seçkin insan) Asad Allahal-Galip (Allahın yenilmez aslanı)"[60]

Gülçiçekgiller münkir pazarında dolanadursun, gerçek erenlerin dili de yüreği de böyle konuşmuyor. Mür-te-za Hak demektir. doğan ve doğuran irade demektir, Haydar; Ulu kapı demektir, cümle işkenceci kontralarda Gülçiçek gibi anladıkları için olacak, Alawi çocuklarını işkence tezgâhlarına yatırdıklarında birbirlerine "Haydar" diye hitap ediyorlar! Buna aldırış bile etmeyen cümle Gülçiçekgiller "Zülfikar gerillanın ellindedir" sözünün sahibine köpürüyorlar! Kerar; "evvel olup, ahir olup her batında gidip gelendir, haktır. Hem Ali hem Abadır, hem soydur hem sürektir ve uludur. Hem Alidir, hem velidir, hemde Şah-ı velayettir. Yani ki, yaratan ve doğuran bilgisinin kapısıdır, hakikat sırrının bilgi hazinesidir. Bu nedenle Merdan'dır, dava eridir. Kahramandır. Alawi için Hz. Ali'nin vasıf anlamları budur. Konuyu dağıtmadan asıl cevabı sözün gerçek sahiplerine bırakıyoruz. "Pir Sultanım şu dünyaya/ Dolu geldim dolu benim/ Bilmeyenler bilsin beni/ Ben Aliyim, Ali benim." Harabi aynı cevabı bir başka demde şöyle pekiştiriyor "Yok iken Adem ile Havva alemde/ Hak ile hak idik sırrı müftemde/ Bir gece misafir kaldık Meyrem'de/ Hz. İsa'nın öz babasıyız". Basri Baba ise noktayı koyuyor "Afak sensin aksidir bil/ Gubarı, gel kalbinden sil/ Zerren senin Fırat ü Nil/ Allah, Muhammed Ali'sin"[61]

Kaldığımız yerden devam edecek olursak, Hz. Ali'nin ve soyunun tarihsel gerçekliğini temsil ederken Çelebizade'nin dışladığı ve olumsuzladığı ise işte bu anlayıştır. Gülçiçekgiller onunla aynı güzahgahtadırlar. Bu noktada zülümat dünyasıyla Alawilere aynı pencereden bakmaktadırlar ve aynısıdırlar.

Bu arada bir gerçeğe daha tanık olduğumuzu belirtelim. Şöyle; Alawiliği, Hz. Ali ile başlatıp da kendilerinin de Ali soyundan geldiğini iddia eden cümle Zadelerin çelişkisini yakalıyoruz bu gerçeklikte. Bir yandan Alawi Ocakzadesi oluyorlar, bir yandan da Ehlibeyt soylu! Bununla da kalmıyor, kendilerini gerçeklemek için, bilmem hangi Halifelerden, Sultanlardan, Padişahlardan bu yana, mühürlenmiş, tasdik edilmiş, soy ve secere sahibi olduklarını söylüyorlar. Mümkündür! Bütün bunlar doğru da olabilir diyoruz ve anlayışla karşılıyoruz! Yaşamlarıyla, taşıdıkları ulusal kimlikleriyle, ileri sürdükleri bu Ali soyluluk iddiaları arasındaki çelişkiye rağmen bir an için kendimizi inandırıp "olabilir" diyoruz. Ancak, yine de kendimizi inandıramadığımız çelişkili konular çıkıyor ortaya. Tarihi boyunca Alawilik İslam devletlerinin tümünün hışımına uğruyor, katlediliyorlar, yakılıyorlar, yıkılıyorlar, sürgünlere uğruyorlar. Ne var ki, bütün bu zelzele, Alawi Ocakzadelerine uğramıyor! Onları vurmuyor? Alawinin katline ferman veren Halifeler, Sultanlar, Padişahlar, Şahlar; her nedense, bütün Zadeganların soy ve secerelerini hep tasdik ediyor! Soruyoruz ve düşünüyoruz. İşte bu büyük sırrı çözmemiz ve anlamamız mümkün olmuyor!

Çelebizade de Hacem Bektaşı Veli evletlığını ve ondan dolayı da Ali soyluluğunu, soy ve secerlere, sözkonusu "müdafa"sında sonua kadar savunuyor. Ama O, hiç olmazsa daha açık yürekli, kendisini saklamıyor. Çıkar dünyasıyla işbirliğini, devlet kapısına "yüzsürmek"le kanıtlıyor ve bizim anlatmakta güçlük çektiğimiz sırrı bir ölçüde açığa vuruyor. Ayrıca Hz. Ali'nin de gerçek kişiliğini ve kimliğini açığa kavuşturuyor. Ötekiler gibi, "Ali namaz kılmadı, oruç tutmadı" gibilerden ikiyüzlülüğe sapmıyor. Bu da bir ölçüdür nihayetinde. Ve nihayet Çelebizade, Mezopotamya ve Anadolu Alawiliğiyle kendi inanç ve yaşam dünyası arasına kalın çizgiler çekerken, Alawi gerçekliğinin doğru tanınmasına da is-

temeden hizmet etmiş oluyor böylece.

Bu yönden hizmet sunanlar eksik değil, üstelik bunlar, bizim Alawi camiasının bıkıp usanmadan dillendirdikleri gibi "Yezit" yada "Muaviye tohumu" da değiller! Kendilerini Ali soyundan kabul eden, buna inandırmış çok sayıda bendeleri olan "soyluzade" kimselerdir.

Çelebizade Cemalettin efendinin kardeş oğlu Av. Celalettin Ulusoy, Atasıyla benzer yargısını sürdürdüğü kitabında; anlamı oldukça kapsamlı olan ve Alawiliğin, daha önce de yer yer açıkladığımız tarihi sıfatlarından birisi olarak belirlenen Kızılbaş (Ser-ü Sor) nitelemesine, oldukça bilginç bir eda ile bakınız nasıl açıklık getiriyor!

"Alevi-Bektaşi inancı üzerinde gerekli bilgisi olmayan yazarlar, Aleviler, Kızılbaşlar ve Bektaşiler diye bunları ayrı inanç toplulukları gibi anlatmağa çalışırlar.

'Kızılbaş' deyimi, Alevi-Bektaşileri aşağılama ve küçük düşürme eğiliminde olanların kullandıkları bir sözcük olarak ortaya çıkmış ve böylece süre gelmiştir. Bazı gayretkeşlerde Kızılbaş sözünü tarihi bir olaya yada ünlü bir kişiye bağlamaya yada dayandırmaya gayret etmişlerdir.

Şah İsmail'in askerleri için belki 'Kızılbaş' denmiştir. Fakat bu genel olarak bu benzeyişlerden değil, Alevi-Bektaşileri asıl adlarıyla anmak istememelerinin, *onları kötülemek kastıyla söyledikleri bir söz, bir ad olarak ortaya çıkmıştır.*"[62]abç.

Alawi yolağının Dar erkânı ilkelerinin başında gelir; "Aslını inkar eden haramzadedir" buyrulmuştur. Ancak Ulusoy'lu Celalettin Efendi için aynı ilke geçerli değildir. Çünkü O, aslını inkar etmiyor! Her ne kadar postunu "Alevi-Bektaşi" diye adlandırdığı yol bağımlılarının sırtına sermiş, kucağını ise atası, Celebizade Cemalettin Efendi gibi, Cumhuriyet pelerinli Ali-i Osman'ın, oradan da tarihi Arap soyluzadelerine açmış ise de, ona bu yönden söylenecek fazla bir şey yoktur!

Ona söylenecek söz; kendisiyle ilgili olmayan bir alanda, kendisinde söz söyleme ve fetva verme yetkisi bulma noktasıyla ilintilidir.

Ulusoy'lu Celalettin Efendi, "Kızılbaş sözünün Alevi-Bektaşileri aşağılamak için uydurulmuş bir söz" olduğunu belirtiyor. Bu yönden düşünce belirten araştırmacı yazarların ileri sürdükleri görüşlerin eleştirisi bir yana; Celalettin Efendi, bu yazarları gayretkeşlikle suçluyor ve bilgisizliğinin bilgisini ürettikleri yolunda fetva veriyor. Sözüm ona Pirlik makamında olduğu için sözü fetva yerine geçiyor! "Şecaat arzeden merdikıpti şirkatının zikredermiş" diye bir özdeyiş vardır. Celalettin Çelebi, "şirkatin zikrediyor"! Hem cehaletini sergiliyor hem şirkatını. Kızılbaşlık konusunda cehalet sergiliyor, ona resmi şeriatın yüklediği aşağılayıcı anlamı rededeyim derken aynı anlamı kabul etmiş oluyor! İçindekini dışına vuruyor böylece! Özdeyişte bu anlamdadır. Savunması saldırıya dönüşüyor. Pir Sultan demişleyin "Sen bilmezsin deyüp yok ettileri irfanı" Celalettin Ulusoy'da başkalarına "siz bilmiyorsunuz" diyerek gerçekliyor Pir Sultanı.

Kızılbaşlığa gelince; Her inanç doğduğu yerin tarihi, toplumsal koşullarıyla belirlenir. İçinden çıktığı toplumsal yapının iktisadi, siyasi, kültürel, ahlaksal, hukuksal, moral değerleri, ona öz ve muteva verirler. Doğuşuna denk düşen maddi ve manevi üretim ilişkileriyle kimlik kazanır. Mekansız ve sıfatsız değildir. Yani ki Vahi ile gelmez. Kendisinden öncekinden doğar ve kendisinden sonrakisini de doğurur. O inancı dillendiren anlam ve kavramlar, doğduğu yerin kültürüyle, diliyle yoğrularak kendini açığa vurur. Doğuran Anası kim ise sıfatını, ismini ve dilini de o verir ve öğretir. Hz. Peygamberi Arap'ın Kureyş Kabilesine elçi ve gerçekleyici olarak gönderen Allah, "Kûn-fe-Yekûn" demeden önce "ikra" demiştir. "Oku" diye buyuran Allah, Arab'a kendi diliyle seslendirmiştir! Bu Arapça'dır. İslam Mekke ve Me-

dine'de doğduğuna göre başka türlüsü olabilir mi? Ele alınan veya üzerinde fikir üretilen her hangi bir inancın bu özelliklerini gözardı ederek ona anlamlar yüklemeğe, onu tanımlayıp tarif etmeğe kalkışırlarsa; Ulusoy'lu Celalettin Efendi gibi müthiş abese düşülür. Kaş yapayım derken göz çıkartılır!...

Bu bağlamda; tarihi kökleri itibarıyla Alawiliği, doğum kapısından alır, O'nu doğuran ana olarak Arabistan çölünü, oda olmazsa Orta Asya steplerini ona öz yurt olarak belirlerseniz; Kızılbaş nitelemesini de böylesi anlam fukaralıklarıyla maskara eder ayağa düşürürsünüz. Alawi sıfatı da kavram olarak; "Ali evinden olmak anlamındadır" gibi yakıştırmalarla böyle fukaralaştırmakta ve maskara edilmektedir. Kimse sormuyor, bu gibi maskaralıklara "dur" demiyor; Neden Alawilik, "Ali-î'lik" olarak söylenmiyor da "Ali-evi" diye zorlanıyor? Neden Bektaşi'lik, Bektaş-evi'lik olmuyor yada İslam, İslam-evi'lik, Hanifilik, Hanifi-evi'lik olmuyor da Alawilik, "Ali-evi"lik oluyor? Söz konusu maskaralığa son vermek için bu türden soruları alabildiğine çoğaltabiliriz. Ancak anlayan ve anlamak isteyen için bu da kafidir. Alawiliğin başına gelen, kuşkusuz Kızılbaşlığında başına geliyor. Bu yüzdendir ki, biz, bilinçli olarak Alawiliğe başından beri, gerçek anlamıyla uygun olarak "Alawi" dedik. Alawi sözcüğü "Ateş ve Güneş" kültünün ürettiği bir kavramdır ve onu tanımlar, gerisi laftır, güzaftır.

Ayağa düşürülen anlamıyla sanılır ki, Kızılbaş denilince yada bu nitelemenin her zikredildiği yerde, Alawilerde, cinsel ilişki anlamında "yakın akraba ilişkisi" kastediliyor. Resmi fetvaları gördük. Fetvalardaki İslam; hiç Kızılbaş nitelemesini kullanmadan da Alawilere aynı suçlamayı yüklüyor. O halde, Kızılbaş nitelemesi "bu amaçla kulllanılıyor" diye, tarihi bir uygarlığın kültürel dokusunu oldukça anlamlı bir yeri olan ve "Kızıl" belirlemesiyle evrenseliğe uzanan, Kızılbaş kavramından bu

kadar ucuz kaçmanın, sinik ve silikleşmenin anlamı ne ki?

Daha öncede açıkladık, Kızılbaş kavramının anayurdundaki karşılığı Ser-ü Sor'dur. Köklerini Ateş ve Güneş kültünden alır. Zerdüştlüğün (Zara tuşt Ra) kutsal kitabı Zend Avesta'da "Airyanem Vejo" sözcüğünün "Ariler tohumu" yani Aryen soylular anlamıyla kullanıldığını öğreniyoruz. Güneşten gelmeyi vurguluyor. Yine aynı kült ve kökten üretilen "Harrn" sözcüğü, soylu anlamıyla kullanılıyor ve Ateşin bir sıfatı oluyor. Soyluluk aynı kültürün daha sonraki evrelerinde, dillerinin de gelişme evrilmesine paralel, "Ser-ü Sor" olarak ifadelendiriliyor. Buradaki "Kızıl" ya da "Kırmızı"lık, yaratıcı Güneşe (Mitraya) doğarken ve batarken ki hükümranlığına yapılan yollamadır. Ayrıca "Kızıllık" kandır. Kan ise yaşamdır, soydur, sürektir. Kan bağlılığını vurgulamak için de bu kavram kullanılmıştır. Günümüz süreğinde örneği Pir Hasani "Biz 73. fırkayız, Naci ve Naciye'den gelen Gürühu Naci'leriz, Naci ve Naciye Nur deryasında Nur'durlar" derken de kastettiği budur. Kendi özgeçmişinin bilgisinden uzak olsa da Atalardan evlatlara aktarıla gelen bilgidir Pir Hasani'den doğarak gelen.[63]

Daha sonraki yıllarda, özellikle eski "bolluk dönemi" ne, yani insanlığın doğadan her şeyi hazır aldığı "yitik cennet"ine duyulan özlemden doğan toplumsal ayaklanmalar döneminde, ayaklanmacıların kimliklerini ve istemlerini belirtmek amacıyla, başlarına kızıl dolaklar taktıkları da görülmüştür. Ancak kullanılan sembol, anlamdaki özü değiştirmemiştir. Diğer yandan, Ser-ü Sor nitelemesinin, sarı yada kızıl saçlı oldukları için kendilerinde, güneşin çocukları olmaları anlamıyla, soyluluk görenlerce de kullanıldığı tarihi bir olaydır. Irkçı Hitler, bu tür belirlemelerden haberdar olarak ve bilinen Alman ırkının soylu Ari ırk olduğunu iddia etmiştir. Kafatascılığını da bu zeminde yürütmüştür. Ari'liğin bir ırk olmadığı bir kültürel dokuyu ifade ettiği bugün genel kabul görmüş bir belirlemedir. [64]

Sonuç olarak; açıkça görülüyor, Alawice yaşamak isteyenler açısından temel sorun; yolun başından itibaren, bütün değerler üzerinde hegemonyasını kuran devlet İslamı ile, sürekli kendisini sistem dışında ifade eden Alawiliğin, karşılıklı duruşlarının orta yerinde üretilmiş bu tarihi yalanları sürdürmek yada sürdürmemek sorunudur. Adına "Mezhep çatışmaları" dedikleri çatışmaları üretenler, toplumdaki inanç farklılıklarını kendi çıkarlarına alet edip kardeşleri dahi birbirlerine kırdıranlar, gerçekte bütün bu yalan doğruculardır. Alawi bu oyuna gelip, yalan ve sahtekarlık üzerine kurulmuş bu kavgayı sürdürmeğe devam mı edecektir, yoksa, kendi öz değerlerine sahip çıkarak, farklılığını açıkca tanımlayarak, dostluk, kardeşlik zeminini böylece mi yakalayacaktır? Sorunun esası ve özü budur.

ALAWİLİK VE İSLAMİ CİHAD

Ümeyyeoğulları şahsında kurumlaşmış, devletleşmiş ve bir resmi ideoloji olarak, ilk islami söylemden tam bir kopuşu gerçekleştirerek, feodal Arap soylusu sınıfın egemenliğine ve iktidarlarının hizmetine koşulmuş olan İslamiyet; kendi içinde emekçi halka baskı ve zülme yönelirken, kendi dışındaki halklara, onların inanç ve kültürlerine yönelik saldırıya, ekonomik varlıklarına yağma ve talana dönüşmüştür. Dış saldırılar İslamiyet adına olduğu ölçüde ideolojik bir içerik kazanmış ve hukuk olmuştur. İdeolojik saldırı hukukunun İslami litatürdeki adı Cihad'dır.

Dinin ve Allahın sözünün yüceltilmesi anlamı yüklenilen Cihad'ın ilk gerçekleştiği alanların başında ise; inançları bakımından Zerdüşti yani Mazdeki olan ve ikdisadi bakımdan da o günün tarihselinde "dünyanın cenneti" olarak kabul gören bir zenginliğe sahip Sasani imparatorluğudur. Binlerce yıllık kültürel birikimin mirasını ifade eden Sasani ülkesinde; Fars, Kürt, Asuri, Ermeni ve Azeri diye bilinen Kafkas halklarının önemli bir bölümü bulunmaktadır. Diğer yandan Arap çoğrafyasının kimi alanlarıyla Türkmenlerin yaşadığı Orta Asya çoğrafyasının kimi alanları da Sasani imparatorluğunun etki alanı içerisindedir.

Resmi İslamın Cihad hukuku üzerinde durmamız, başlıca üç nedenle önem kazanıyor. Birincisi; özelllikle konumuz açısından taşıdığı önemdir ki, Cihad, aşağıda da açıklanacağı üzere, ideolojik olarak, İslam dışında kalan ve İslama göre, "Kitap dini" olarak kabul görmeyen inançların yaşam tuttuğu alanlara yönelmektedir. İkinci olarak Cihad; siyasi olarak karşısına aldığı yapıyı tam olarak teslim almayı öngörür ve bu gerçekleşinceye kadar sürekli olmayı zorunlu kılar. Bu nedenle de resmi İslamın saldırısı, daha ilk günden bu tarafa Cihad espirisi içinde devam ede gelmiştir. Üçüncü olarak Cihad; teslim alınmamış toplulukları imhayı, topluluğa ait malların ve canların ganimet olarak alınmasını, yağmalanmasını mübah ve helal sayar. Cihad'ın taşıdığı bu üç özellik Alawiliği doğrudan ilgilendirmektedir. Bu nedenle, Alawiliğin tarihi gerçekliği'nin bir yönüne daha ışık tutması bakımından Cihad'ın söz konusu özellikleri ışığında tutması bakımından incelenmesinde ve örneklenmesinde sayısız fayda bulmaktayız.

İslami kaynaklara göre Cihad'ın İslam hukukundaki tanımı şöyledir; "Kafirlerle savaşmak, onları öldürmek, onların elinden mallarını, mülklerini almak, yağmalamak, tapınaklarını yıkmak ve putlarını kırmak"tır.[65]

Cihad'ın kabaca yapısını belirleyen bu yaklaşım, İslami hukukun diğer bütün belirlemelerinde olduğu gibi Hz. Peygamber'in söz ve uygulamalarına dayanılarak oluşturulmuştur. Söz ve uygulamaların derlendiği hadislerin ne kadarının gerçekten Peygambere ait olup olmadıkları, İslamın kendi içinde de tartışma konusu olmakla beraber, bu durum, İslam hukukunun bu ölçülerle oluşturduğu gerçeğini dışlamaz. Bu bağlamda hukukun dayandırıldığı hadislere göre Cihad ise şöyledir: "Tek tanrıdan başka tanrı bulunmadığına, Muhammed'in de onun kulu ve Peygamberi (elçisi) olduğuna inanıncaya, bizim kıblemize dönünceye, kestiklerimizi yiyinceye ve namazımızı kılıncaya kadar (bütün) insanlarla sa-

vaşıp öldürüşmem buyruldu. İnsanlar ne zaman ki bunları yerine getirirler, o zaman kanlarını (canlarını) ve mallarını -kimi haklı nedenler dışında- kurtarmış olurlar." 66

Hıristiyan olarak ifade edilen Avrupalı yazarların, tarihçilerin kaynaklarında ya da eserlerinde göremediğimiz gibi İslami yazarların veya tarihçilerin eserlerinde de göremiyoruz; Ehlibeyt, İslam içinde muhalefete düştüğü ve İslam iktidarlarınca sürekli koğuşturmaya, baskıya ve zülme uğradıkları halde, hiç bir İslami iktidarı, ne Hz. Ali üzerine ne de O'nun çocukları üzerine Cihad ilân ederek gitmemiştir.

Hiç kuşkusuz onlar için de fetvalar çıkarılmış, alehlerinde hutbeler okutulmuştur. Ancak bunların hiç birisinde, Cihad'ın gerekçesi olarak, yukarda da belirttiğimiz nedenler ileri sürülmemiştir. Sürülemezdi de! Çünkü Ehlisünnet olarak İslami hiç bir mezhep, ne Ali'ye ne de onun Beyt'ine bu yönden dil uzatmamıştır, uzatamazda. Onların aralarındaki ayrılığın niteliği farklıdır. Bunu bizzat Hz. Ali'den ve diğer İmamlar'dan, daha önce yaptığımız alıntılardan da anlamak mümkündür. Ancak bu hususun bir istisnası olduğu yargısını taşımaktayız. Yargımızı kanıtlayacak belgelere sahip değiliz. Ne var ki, olayların örülüş biçimi ve süreç akışı; bizde bu yargıyı uyandırmıştır. Paylaşmayı uygun görüyoruz. İstisna şudur; Biz Hz. Hüseyin, O'nun torunu Zeyd ve yine yedi göbek sonrası torunu sayılan İsmail'i, bu belirlememizin dışında tutmaktayız ve bunlara Cihad hukukunun uygulandığı inancını taşımaktayız.

Bunlar dışındaki cümle Ehli-Beyt soylular, değil böylesi bir hukukun yaptırımına uğramak, bu hukukun kendisini onaylayarak başından beri destek vermişlerdir. Özellikle İmam Caferi Sadık, İslam hukukunun en önde gelen simalarındandır. Bir belirlemesinde Caferi Sadık şunları söylüyor;

"...bir bölük toplum belirir ki, onlar, bizi sevdiklerini

iddia ederler;...Bilin ki, onlar bizden değildirler; bizde onlardan uzağız; onları inkar eden, reddeden kişiyse Resullullahın huzurda, düşmanlarıyla savaşmış gibidir" (Daha öncede aktarmıştık.)

Caferi Sadık'ın verdiği fetva da bir Cihad çağrısıdır ve gerekçesi aynıdır. Diğer yandan Hz. Ali'nin, İslam ordularının İran ülkesine ilk seferinde, Ömer'e bir talimatı vardır ki, Cihad hukukunun şekillenmesinde örneklerin ilklerinden olması bakımından oldukça öğreticidir. Talimat aynen şöyle;

"Bil ki, bu işin üstünlüğü, ne çokluktadır, ne de azlıkla. Bu Allah'ın izhar ettiği Allah dinidir; Ordu da O'nun hazırladığı, O'nun yardım ettiği, O'nun ordusudur. Böylece varacağı yere varmıştır; doğacağı gibi doğmuştur:

Biz Allah'ın vaadine güvenmekteyiz; Allah'da vaadini yerine getirir ordusuna yardımcıdır.

Buyruk sahibi, boncuk dizilen ipe benzer; boncuklar o ipliğe dizilir onları, o iplik araya getirir. İplik koparsa düzen bozulur, boncuklar dağılır, gider; tam olarak asla dizilmezler.

Arap bugün azlıksa da İslam kuvvetleriyle çokluktur; birbirini destekleyişte, birlikte üstündür. Sen değirmen taşının mili ol, savaş değirmenini Arap'lara döndür; onları savaş ateşine sok, sen savaşa girme. Çünkü sen, buradan çıkarsan civardaki Araplar itaatten baş çekerler; ardına attığın şey, yöneldiğin şeyden daha değerli olur.

Arap olmayanlar sana bakınca, bu derler, Arab'ın kökü; onu kestiniz, söktünüz mü, esenliğe kavuşursunuz. Bu düşünce de sana daha fazla saldırmalarına, seni ortadan kaldırmaya çalışmalarına sebeb olur. Onların önde gelenlerini istemiyorsun ya, noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah, senden ziyade istemez bunu; senin istemediğini defetmeye de gücü yeter O'nun. Sayılarının fazla olduğunu söylemene gelince; biz bundan önce, sayımızın çokluğuyla değil, Allah'ın Nusratına, yardımına

güvenerek savaştık..." [67]

Zülfikar Dergisinde yayınlanan "Tarihi Alawilik Gerçekliği ve Modern Küfecilik" başlıklı makalemizde "Uğruna ölümlere gidip geldiğimiz Ali'nin ülkemizin işgalinde nasıl bir tavır takındığını özellikle bilmek istedik. Ancak gördüğümüz şudur ki, *biz Ali'den olmuşuz, ama Ali bizden olmamış*" dediğimiz için birçok Ali sever dostumuz alındılar. Kuşkusuz biz o zaman bu belgelerden söz etmemiştik, şimdi söz ediyoruz!..

Oldukça anlamlıdır. Tarihidir ve üzerinde halklarımızdan Ehli-sünnet olanın da Alawi olanında derin derin düşünmesi icabeder. Her şey gün gibi apaçık ortadadır. Hilesi var ise, bilmem kaçıncı göbekten torunu Şeyh Radi'nin boyunadır, asla bizim değil! Çünkü belgenin sahibi odur.

Geçiyoruz.

Yeni bir dirilişi yaşama çabası içinde olan günümüz Alawiliğindeki yaygın kanaatin dile getirdiği; "Biz Ehlibeytiz, yolumuz, Hak, Muhammed, Ali yoludur, gerçek Müslüman biziz" şeklindeki belirleme, başlangıçta üretilmiş bir hile yolu iken şimdilerde gerçek Alawi inancı olup çıkmış, Hilesi fazladan eğer başı boydak bırakırsanız günümüz Ali'si, M. Kemal Atatürk'de Alawi gerçekliğinin kendisi olup çıkaçak ve Bektaşi postuna oturacak. "Balık susuz olmaz, insan vatansız/ Gözüm Hacıbektaş yolum Atatürk/ Birbirine bağlı gönlüm ve dilim/ Gönlüm Hacıbektaş, dilim Atatürk/-/ Hünkar ruhundaki yeşeren daldır/ Atam o daldaki açılan güldür/ Tıpkı buna benzer buna misaldir/ Dalım Hacıbektaş gülüm Atatürk/-/ Bir yüce uludan bir dolu aldım/ Ulum Hacıbektaş, dolum Atatürk" [68] Yolum Hak, Muhammed-Ali yoludur deniliyordu. Böylece yolum "Hak- Hacıbektaş- Atatürk" yoludur denilecek ama kıvırtıp duruluyor!...

Atatürk, Türkçülüğü soyunmuş, Hz. Ali Arap soyluluğunun timsali olan ise tarihcil bir kültürel mirasın

kendisine ve mirascılarına olmuş. Ne hile kurtarmış onları ne de son alıntıda olduğu gibi dalkavukçuluk. Cihad'ın şerri dün nasıl bulmuş ise Alawi'yi bugün de aynı şekilde bulmaktadır.

Sanırız henüz hafızalardaki tazeliğini korumaktadır. Daha doğrusu hafızası çok zayıf Alawiye güvenilmez, biz böyle ummaktayız! Daha dün, Star adlı bir televizyon kanalında, İstanbul müftülüğü vaizlerinden Buldanlı; "Alawilik ne dindir ne mezhep" diye bir açıklama yapmıştı. Çok geçmeden Sivas'ta, Pir Sultan'ı anmak için toplanmış Alawilere Cihad gerçekleştirildi. Atatürk Cumhuriyetinin kurucusu ve kollayıcısı olanların emir ve inayetleriyle gerçekleştirildi, kuşkusuz. Bu bir süreçtir. Ali'si ya da Veli'si bu sürecin dışında değildir. Resmi İslamın adaletindeki bir süreçtir bu. Ne deniliyordu yukarda; "Tek tanrıdan başka tanrı bulamadığına,... Namazımızı kılıncaya, kabemize dönünceye kadar..." evet, bütün bunlar gerçekleşinceye kadar Alawinin kurtuluşu yoktur. "Devletimizi tanıyıncaya, otoritemize bir tekmil boyun eğinceye, yasalarımıza kayıtsız şartsız uyuncaya kadar... öldür" demenin bir başka türlüsüdür Cihad. Ve öyle de gerçekleşmektedir.

"Yıl 1974. Yer Türkiye. Kırıkkale'deyiz" diyor rahmetli Turan Dursun; "MHP'nin komando kampları denen kamplarından biri. İslam öğretiliyor buradaki söz de komandolara."

"Kırıkkaledeki Bozkurt obasında, din düşmanlarının beyni çıkartılır, kafirler telef edilir, itler boğazlanır" öğüdü verilir.[69]

"Dört yıl sonra Aralık 1978. Öğreti, Allah adına Maraş'da uygulanır. Kalaycı Şah İsmail'in kafasına baltayla vurup, beynini çıkartırlar. Kız kardeşinin ise memelerini kesip bir sürü işkenceden sonra hunharca öldürürler. Yükselelim mahalesinde de kadınların bir kısmı, memeleri kesilerek öldürülür. Altı aylık çocuklar, hamile kadınlar kurşunlanır. Gözlere şiler sokulur. Bir kısım infazlar ise 'Kol ve bacakların

çapraz kesilmesiyle' yerine getirilmiştir. (İslam Cihad kuralıdır- H.K.)" [70]

Hiç kimse kendi gerçekliğinden kaçamaz, kaçmamalıdır da! İyidir ya da kötüdür, hiçbir Alawi de kendi öz gerçekliğinden kaçmamalıdır. Kaçsa da fayda vermiyor. Kendisini kimden gösterirse göstersin "Ben Alawiyim" dediği sürece bu sonuçlar, onun anlının yazgısıdır! O zaman, yapacağı tek şey var; O da kendi gerçekliğini olduğu gibi benimsemek ve savunmaktır. Her ağaç kendi kökleri üzerinde meyve verir. Meyveli ağaç Alawilik, kendi öz köklerinden koparılmaya ve kimliğinin Arap çöllerine, kimileyin Orta Asya steplerine göçertilelıden beri, çölleşti, stepleşti. Fiziksel olarak sürekli kaltledilmesini, yok edilmeğe çalışmasını önlemediği gibi bu durum; beyinsel olarak çoraklaşmasını, stepleşmesinide önliyemedi, önlüyemezde....

Ocak 1979 Trabzon. Ülkücü Gençlik imzalı bildiri.

"Türkiye'deki çatışma, İslamla küfrün çatışmasıdır. Bugün Türkiye yeni bir Bedir savaşının öncesini yaşamaktadır. Müslümanlar, Cihad'a çağrıldığınızda koşunuz. Bir komünist öldürmek, yüz kere Hicaza gitmekten iyidir'[71]

Bu Cihad çağrısında farklı olarak Alawilerin yerini Koministler almıştır. Ancak bu hiçbir gerçeği değiştirmez. O günün tarihselinde gerek Atatürk Cumhuriyetinin dilinde, gerekse O'nun besleyip büyüttüğü MHP'li tosuncuklarının dilinde, herkes de çok iyi bilmektedir ki, Komünistlikle Kızılbaşlık aynı anlamda kullanılmaktaydı. Çünkü, Komünist diye nitelediklerinin ezici çoğunluğu ya Kürt ve Türkmen Alawilerden ya da Kürtlerden oluşmaktaydı.

Cihad çağrısını örnekleyen bir başka bildiri:

"Allah rızası için başkoyduğun davadan hiçbir güç seni geri döndürmeyecektir... Sesimizin ulaşamadığı yerlere kurşunlarımız ulaşaçaktır... Ya tam susturacağız yada kan kusturacağız." [72]

Ve başka bir örnek daha:

"Müslüman durma! Hiç durmadan ilerle. Ölüm seni şehid olarak bulsun." [73]

Bütün bu çağrıların dayandırıldığı bir hadis örneği:

"Kafirlerin yalnız kanları değil, malları, mülkleri de helaldir."[74]

Ve gerçekleşen hadis kararı örneği:

"Yıl 1978 Aralık ayı: Gene Maraştayız. Cami hopörlöründen yükselen bir ses şöyle bağırıyordu; 'sizler yoksulsunuz, kafir Aleviler zengin. Onların elindekiler, siz müminlerin hakkıdır" [75]

Bu Cihad çağrısının yoksul diye seslendirdikleri, yazık ki yoksul Bertiz köylüleridir. Ve Bertizliler, böylece Alawi mallarının yağmalanması işine katılmışlardır. Resmi İslamın bu tarz dolduruşuyla hareket etmeğe-belkide yoksulluğun verdiği düşkünlük belasından- alışkındırlar. Aynı Cihad çağrısı; onlara bir kez Ermeni katliamı sırasında yapılmış ve Bertiz köylüleri yine aynı nedenle bu katliama da katılmışlardır. Ne var ki Ermeni malları onlara nasip olmamış, Maraş'ta bugün de devran süren Atatürk Cumhuriyetinin devşirme kodamanlarına kalmıştır. Bettizler ise, o günde açtılar, çıplaktılar. Bugün de öyle![76]

4 Haziran 1996

DİPNOTLAR

1- Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Yılmaz'ın Açıklaması: "Alevilik din de değil, Mezhep de" 7.1.1994. Aynı tarihli ***Aydınlık*** ve ***Hürriyet*** gazeteleri. Mehmet Yılmaz, 17.1.95 tarihli açıklamasında da şunları ifade etmiştir; "Alevi-sünni yoktur. İslam vardır. Terör bitecek, yerine, Alevi-sünni çatışması çıkacak diye endişe ediyorum...Alevi demek Hz. Ali taraftarlığı demektir. Hangi Müslüman Ali'yi sevmez" Aynı tarihli ***Hürriyet*** gazetesi.

2- Bkz. Tarık Mümtaz Sözengil, ***Tarih Boyunca Alevilik***. s. 33, 54, 191, 201.

3- Halil Öztoprak, ***Kur'an'da Hikmet Tarihte Hakikat, Kur'an'da Hikmet İncil'de Hakikat.***

4- Bkz, ***Halil Öztoprağın Hayat Hikâyesi.***

5- Şeyh Radıy. ***Nehc'ül Belağa***, Hazırlayan A. Baki Gölpınarlı, s. 25

6- Sabii Dini Öğretisi için Bkz. Turan Dursun. ***Din Bu.*** Cilt II.

7- Şeyh Radıy. ***age***. s. 36

8- Şeyh Radıy ***age***. s. 40 (Hz. Peygambere selavat getirmeyi bildiren hutbe)

9- Sefinetül Bihar, Necefi Eşref, 1355 Hicri, Taş basması, II. Aktaran A. Bakı Gölpınarlı. ***Tarih Boyunca İslam Mezhepleri***. s. 57)

10- A. Baki Gölpınarlı ***age***. s. 56

11- Uydurma Hadisler için bakınız. Turan Dursun. ***Din Bu.*** Cilt II

12- Ali Ağa Varlık. ***Hanedan-ı Ehli-Beyt Neden Hor Görüldü?***

13- Şeyh Radıy. ***Nehc'ül Belaga***. s. 35

14- İmam Gazali. ***Faysalu't Terfika Beyne'l-İslam ve Zendika***

15- Etem Xemgin, ***Kürdistan'daki Dini İnançlar ve Etkileri***. s. 104 Bilgilenme için ayrıca bkz. Faik Bulut. ***Kürt Dilinin Tarihçesi***. s. 50-58. Bilal Aksoy. ***Bütün Yönleriyle Tunceli***. Etem Xemgin, ***Aleviliğin Kökenindeki Mazda Dini İnancı***. İ. Zeki Eyüboğlu. ***Alevilik, Sünnilik İslam Düşüncesi.***

16- ***Tarihi Taberi Tercümesi.*** Cilt II, s.13

17- ***age***. s. 74

18- İ. Zeki Eyüboğlu, ***Alevilik, Sünnilik İslam Düşüncesi ve Anadolu Uygarlıkları*** adlı esere bakınız. Ayrıca, Afşar Temuçin, ***Düşünce Tarihi, İlk Çağ Felsefesi.*** Max Beer. ***Sosyalizm ve Sosyal Mücadeleler Tarihi*** (ilk çağ bölümü)

19- ***Tarihi Taberi Tercümesi***, syf. 73, 74, cilt 2

20- ***age***. syf. 74

21- Bkz. ***Kuran-ı Kerim***, Bakara Suresi, 72. Ayet

22- E. B. Şapolyo, ***Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi***, s. 343

23- Bkz. İsmail Kaygusuz, ***Alevilik İnanç, Kültür, Siyaset Tarihi ve Uluları***. Cilt I, s. 20-25. Ayrıca bkz. A. Baki Gölpınarlı. ***Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi.***

24- ***age***. s. 29

25- ***age***. s. 31

26- A. Baki Gölpınarlı. ***Tarih Boyunca İslam Mezhepleri ve Şiilik***

27- Geniş bilgi için bakınız, Baki Öz. ***Osmanlıda Alevi Ayaklanmaları*** adlı eseri ve ayrıca Tarık Mümtaz Sözengil. ***Tarih Boyunca Alevilik*** adlı eseri.

28- A. Fuat Bozkurt. ***Aleviliğin Toplumsal Boyutları***, syf. 57-58

29- Geniş bilgi için Bkz. Max Beer, ***Sosyalizm ve Sosyal Mücadeleler Tarihi***

30- Bkz. Turan Dursun, ***Din Bu***, Cilt II, s. 174

31- ***Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı***. s. 83 den başlayarak değişik fetvalar...Aktaran Rıza Zelyut. ***Osmanlıda Karşı Düşünce ve İdam Edilenler***. s. 37-41.

32- Nejat Birdoğan, ***Çelebi Cemallettin Efendinin Savunması*** (müdafa) s. 65

33- Halil Öztoprak, ***age***. s. 9-19

34- Aktaran N. Birdoğan, ***Anadolunun Gizli Kültürü Alevilik***, s. 352-

35- Halil Öztoprak, ***age***. syf. 26-38
36- Turan Dursun, ***Din Bu*** cilt II
37- Şeyh Radıy. ***Nehc'ül Belega***. s. 25
38- ***age***. syf. 26-27
39- İsmail Kaygusuz, ***Alevilik İnanç Kültür Siyaset Tarihi ve Uluları*** cilt I
40- Aktaran Rıza Zelyut. ***Osmanlıda Karşı Düşünce Ve İdam Edilenler***. s. 44
41- Beyan eden, Başköylü Hasan Efendi, ***Varlığın Doğuşu*** s. 96, Hazırlayan Pir Sultan Özcan
42- ***age***. s. 101-102
43- ***age***. s. 145
44- Bkz. ***Alevilikte Kadının Yeri*** adlı makale, Berxican Nüsaybinli, ***Zülfikar Dergisi***, s. 8-9 Ayrıca bkz. Nejat Birdoğan, ***İttihat Teraki'nin Alevi Bektaşi Araştırması*** adlı eseri
45- Bkz. Max Beer, ***age***.
46- Nizamül Mülk (Siyerül Mülk) ***Siyasetname***, s. 263. Çeviren N. Bayburtlu. Aktaran Rıza Zelyurt, ***age***. s. 17
47- Turan Dursun, ***Din Bu***, Cilt s. 182-183
48- Geniş bilgi için bkz. T. Dursun ***age***. 10-182
49- T. Dursun, ***age***.
50- Tarık Mümtaz Sözengil, ***age***.
51- ***Mansur Divanı***ndan, Aktaran: A. Baki Gölpınarlı. ***Tarih Boyunca İslam Mezhepleri ve Şiilik*** sfy. 147
52- Cemşid Bender, ***Kürt Uygarlığında Alevilik***, syf. 110
53- İstanbul Millet Kütüpanesi, Şeriyye No; 80'de kayıtlı ***"Fetvayı Ebussuud"*** yapıtının 271b/ 272a sayfasında bulunan fetva. Aktaran: Cem Ersever. ***Alevilerde Semah***, s. 120
54- ***Nefes***, Manisalı Muhtar Balcıoğluna aittir. Aktaran; E. Xemgin- ***Alevilik Felsefesi Üzerine*** çalışma notlarından.
55- ***İmam Caferi Sadık Buyruğu***
56- Nejat Birdoğan. ***Çelebi Cemalettin Efendinin Savunması***, s. 85
57- Ayrıntılı bilgi için bkz. Nuri Dersimi- ***Dersim Tarihi***, ayrıca ***"Alevi Gözüyle M. Kemal"*** adlı makale. ***Zülfikar Dergisi***. sayı 11, s.

25

58- N. Birdoğan, ***age***. s. 96

59- N. Birdoğan, ***age***. s. 98

60- Ali Rıza Gülçiçek. ***Hz. Ali*** başlıklı makale. ***Alevilerin Sesi Dergisi*** sayı 13, s.21.

61- Aktaran, E. Xemgin, ***Alevi Felsefesi Üzerine Çalışma*** Notlarından.

62- Celalettin Ulusoy- ***Hünkar Hacı Bektaşi Veli ve Alevi-Bektaşi Yolu***, 1986

63- Celalettin Ulusoy, ***age***.

64- Kısa bilgi için bakınız. Bilal Aksoy- ***Tunceli***, s. 156
Kan kültü için bakınız Gürdal Aksoy- ***Tanrı Baba Üzerine Notlar***.
Kavram anlamları için bakınız. Faik Bulut ***Kürt Dilinin Tarihçesi***

65- Bkz. ***DAMAD?*** Cilt 1, s. 494. Aktaran: ***Din Bu***, Cilt II, s. 65

66- Bkz. ***Buhari, Selat/*** 28; Ebu Davut, ***Cihad/*** 104, Hadis no. x2641 Aktaran T. Dursun ***age***. s. 65

67- Şeyh Radıy, ***age***. s. 176-177

68- 15. 10. 1976 tarihli ***Hacı Bektaş Gazetesi***

69- Erdoğan Asil Yüce, Türk, Metal Seydişehir Şube Başkanı. ***"Her yönüyle Kırıkkale"*** 1974, aktaran; T. Dursun ***age***.

70- T. Dursun, ***age***. s. 50

71- T. Dursun, ***age***. syf. 52

72- T. Dursun, ***age***. (Temmuz 1779 Tokat)

73- 2 Aralık 1978 Sivas, ***Müslüman Gençlik*** imzalı bildiri

74- DAMAD cilt 1, syf. 494, T. Dursun, ***age***. s. 56.

75- ***age***. s. 57

76- Bilgi için bakınız. ***"Türk Egemenlik Sistemi İçinde Ermeni Halkının Trajik Sonu"*** adlı dizi yazısı. Fatih Sönmez. 24-26 Nisan tarihli ***Özgür Politika*** gazetesi.

Kıbrıs — Akdeniz'in ortasında, ortadan ayrılmış bir ada 1953-56... Durrell, Kıbrıs'ın bu çalkantılı dönemine kendi deyişiyle, "hem hükümet konağından, hem de bir köy kahvesinden" bakıyor... ***Acı Limonlar Lawrence Durrell / Türkçesi: Hüseyin Aşuroğlu***

Muğla — Rumların Muğladaki izleri. Kentin toprak damlarında, çatılarında, insanların anılarında, yumurtanın kırmızısında ve daha nice kaybolmuş izlerde kentinin öyküsünü anlatıyor mimar Ertuğrul Aladağ. Bu özgün çalışma beklenen yankıyı bulmakta da gecikmiyor... ***Kentimin Öyküsü/Muğla'da Rum Izleri/Ertuğrul Aladağ***

Trakya — Trakya'nın öte yakasındaki komşi Vizyinos'un Osmanlı-Rus savaşı döneminden alınma yaşanılmışlıklardan bir öykü demeti. Vizyinos "Moskof Selim"in yanında, ölümün eşiğinden kız elbisesiyle kurtulan ve hayatında tek bir kere bile yolculuğa çıkmayan sevimli bir ihtiyarın özlem ve engin bir düşgücü dolu hüzünlü öyküsünü de anlatıyor... Çağdaş Yunan edebiyatının kurucularından biri olan bu Halki'li (Heybeliada) hemşehrimizle tanışmakta yarar var... ***Moskof Selim / Vizyinos / Türkçesi: Osman Bleda***

Sicilya — Sicilya aklınıza ne getiriyor? Unutulmaz mafia filmleri, "Dokunulmazlar", "Bir zamanlar Amerika" ya da "Baba" yı mı? Olabilir ve bunda da yanılmış olmazsınız. Sciascia'nın Sicilyası zaten böyle birşey. Burada da Sciascia (Şaşa diye okunur), yaşadığı bölgede aile-mafia-devlet üçgenini anlatıyor. Kendine özgü polisiye kurgusuyla sizi sürükleyen bu kitapta, Sicilyalının devleti, "aile" anlatılıyor. "Sicilyalı için devlet, zorla gerçekleştirilmiş olay-

lardan oluşan bir birlik ve vergiyi, askerliği, savaşı, jandarmaları icat eden bir kurumdur." İyi. Sicilyalı için bu olan devlet, bizim için görünen işlevlerinin dışında görünmeyen yüzüyle bundan başka ne ki? Dikkat!... Bizim ülkemizi kaç aile yönetiyor diye bir soruyu aklınıza getirebilir!... ***Baykuşun Günü/ Leonardo Sciascia / Türkçesi: Dumrul Cemgil***

Kabire — Dünyanın en eski uygarlıklarından birinin mirasçısı olan gizemli ülke Mısır. Mısırlı kimliği içinde Müslümanlığa da yer vardır, dünyanın en eski kiliselerinden birine sahip olan Koptlara da. Bizim Cemil Meriç'imiz gibi Taha Hüseyin de gözleri görmeyen ve hem batı hem de doğu kültüründe kıvraklıkla at koşturan bir yazar. Ve bizim garabetimiz, Taha Hüseyin'i tanımıyoruz bile. Gecikmiş bir görevi batı üzerinden de olsa yerine getirmiş oluyoruz böylece. ***Günlerin Kitabı / Taha Hüseyin / Türkçesi: Ayşen Gür***

Nil — Mısır'ın gizemli dünyasındaki yolculuk bu kez Nil deltasına açılarak sürüyor... "O Noktasındaki Kadın" kitabıyla tanıdığımız Mısırlı kadın yazar Naval Al Saadavi, bir Mısır köyü çevresinde yaşanan olaylarda, iktidar ve bağımlılık ilişkileri çerçevesinde kadının konumunu sorguluyor. İktidar'ın temeli üzerine ilginç bir sorgulamayı içeren kitabın yazarı da benzer süreçleri yaşamış ve bu başkaldırısının bedelini ilerleyerek yolunu açmış bir kadın. Yoksul köylü kadın Zakeya tanrıya başkaldırı noktasına gelirken hangi süreçlerden geçiyor? Tanrı ve onun yeryüzündeki gölge iktidar odakları kitabın temel noktası...***Tanrı Nil Kıyısında Öldü / Naval Al Saadavi/Türkçesi: Nesrin Oral***

Göç — ***"Kentimin Öyküsü / Muğla'da Rum İzleri "*** kitabıyla tanıştığımız mimar/yazar Ertuğrul Aladağ, bu kezde kentdaşlarının büyük mübadele dönemindeki göç daramını konu edinmiş. "..Küçük Kosta, Muğla'daki evine ve küçük kedisine kavuşmuştu artık, tanrı onu, doğduğu topraklara bir uçuşta geri göndermişti. Sa-

burhane'de, sokaklarda özgürce dolaşıyordu artık. Onu görmek isteyenlerin küçük bir kedi yavrusunun gözlerine bakmaları kafiydi. O tanıyacaktı kendisini arayanları. İşte o küçük Kosta içinde... ...Son gün gelip çatmıştı. Kimileri yataklarını bile toplamamıştı. Kimisi çamaşırlarını ipte bırakmıştı. Bazıları da yemeklerini ocaktan indirmemişlerdi. Sanki akşama döneceklermiş gibi gittiler... ...Ama kalpleri hep Muğla'da kaldı. Bugün hiçbiri yaşamıyor artık. Fakat ruhları, Muğla'nın Saburhane sokaklarında dolaşıyor. Eğer bir gün yolunuz oralara düşerse, onların ağlamalarını duyarsınız... " Yüzyılın keder dolu bir göç öyküsü bulacaksınız bu, Andonia/Küçük Asya'dan Göç'te. Göçenlerin Yunanistan'daki izlerini de bulacaksınız aynı zamanda. ***Andonia /Küçük Asya'dan Göç / Ertuğrul Aladağ***

Aşk ve isyan... Çağdaş Kürt romancılarından Mehmed Uzun'un Yitik Bir Aşkın Gölgesinde adıyla ilk kez Türkçeye çevrilen "Siya Evına" adlı bu romanında, Ortadoğu'dan İstanbul'a, İstanbul'dan Ordoğu ve oradan da Ararat'ın doruklarına uzanan bir aşk ve isyan öyküsü anlatılıyor... Hevi örgütünün kurucularından Memduh Selim Bey'in bu hazin öyküsünde 'eski 'Kürt direnişçiliği ve onun açmazları konusunda da belli ipuçları yakalamak mümkün... ***Yitik Bir Aşkın Gölgesinde / Mehmed Uzun / Kürtçeden Çeviren: Muhsin Kızılkaya.***

Diaspora... Sürgün acılı bir sözcüktür. Yüzyıllardır Anadolu topraklarında o yandan bu yana savrulan/savurtulan insanlarımızın, Ermenilerin, Rumların, Kürtlerin ve farkında olmasalar da Türklerin bu yaman göçerlikleri ve bu topraklardaki çokuluslu, çokdilli, çokkültürlü, çokdinli zenginliğin izleri aranıyor bu denemelerde. Mehmed Uzun eski Yunan klasiklerinden çağdaş yazarlara uzanan bir tarihsel gelgit içinde, Diyarbakır'dan Montreal'a uzanan bir coğrafyada kendini ve unutturulan halklar mirasını aramaya ça-

lışıyor. Katılmaya değer bir arayış... ***Nar Çiçekleri / Denemeler / Mehmed Uzun***

Adalet... Büyülü sözcük. Çin atasözüne göre, suçlanan ve suçlayanın yoksul olduğunda ancak yerini bulan kavram. Mülkün temelini koruduğundaysa, ancak mülk sahibinin çıkarlarının temsilcisi olan kurum... Tewfik El-Hakim, savcı yardımcısı olarak bir dönem görev yaptığı Mısır'ın Nil deltasındaki köylüklerde yaşadıklarını bir günce/roman haline getirmiş... Din, parlamento, muhtar, köydeki güvenlik güçleri ve diğerlerinin oluşturduğu 'kolektif'in, yoksul halka karşı oluşturulan bu kutsal ittifakın, bir tür zulüm ve entrika ittifakı, sonuçlarını sorgulanıyor kitapta.... ***Bir Taşra Savcısının Günlüğü Tewfik El-Hakim / Türkçesi: Musa Yaşar Sağlam***

Girit... Masallar dünyasından bir seçki. Girit'ten gelenler ya da orada kalanlar bugün de bu masalları anlatmağa devam ediyor... Mitos dizimizin ikinci kitabı olan Şeker Kaynana'da unutulmaz bir tad bulacağınıza inanıyoruz. Hüseyin Erdem'in çağdaş yorumuyla "Siyabend ile Xece"de başlayan Mitos dizisinin serüveni Kafkas, Ermeni, Rum masallarıyla sürecek... ***Şeker Kaynana/Girit Masalları/Maria Amariotu/Türkçesi: Ümit Yüksek***

Pomaklar... Göçün bir yüzü yok ya. Bir de öbür yüzü var. Oradan gelenler. Müslüman Pomakların Anadolu'ya göçünü bir aşk öyküsü örgüsünde ele alan ve daha Andonia /Küçük Asya'dan Göç ve Kentimin Öyküsü/Muğla'da Rum İzleri kitaplarıyla tanıştığınız Ertuğrul Aladağ yine aynı konunun bu kez tersinden izini sürüyor... Hüzünlü buluşmalar ve ayrışmalar... ***Aşkım Rodna/Bir Pomak Öyküsü/Ertuğrul Aladağ***

DÜŞÜNCE DİZİSİ

❝Bütün inkar edenlerin inkardan geldikleri; yaratılışı insan merkezli açıklayan felsefesi; Hakkı insanda gören derin kavrayışı; Cem erkalı ibadeti; müsahipliği farz gören sosyal düzeni, öbür dünyasız ve kıyamet günsüz dünyasallığı, Kızılbaş kimliği ile seçkinliği ve dikiliş tarzı; Dört kapı kırkmakanlı öğretisi ve sürekli öğrenmeye, öğretmeye hizmetkar enginliği; Gerçek vatan, özyurt, hakkın doğum kapısı anlamını yüklediği kadına yaklaşımı; yaratanın, her zerresinde mekan tuttuğu vücular olarak gördüğü doğa ve evrene yaklaşımı bakımlarından, ne kadar belirleme var ise, bunların tamamı Alawi gerçekliğine işaret etmektedir.

Eğer bütün inkar edenlerin, inkardan geldikleri, Alawi gerçekleğine işaret ediyorsa; Alawi gerçekliğine bizi götürecek yollardan birinin de, inkar edenlerin inkar ettikleri şeyden hareket ederek inkarın inkarını gerçekleştirmek olduğunu ve yolun buradan geçtiğini bilmek durumundayız. Metod olarak biz de öyle yapacağız. Bu çalışmamızda, inkar edenlerin inkar belgelerini ve belgelerin kaynaklarını kime ve neye dayandıklarını ele alıp sergileyeceğiz.❞

